

Reichsf. 00

Am

Am

1635
1636
1637
1638
1639

Verg.

B. o. 312.

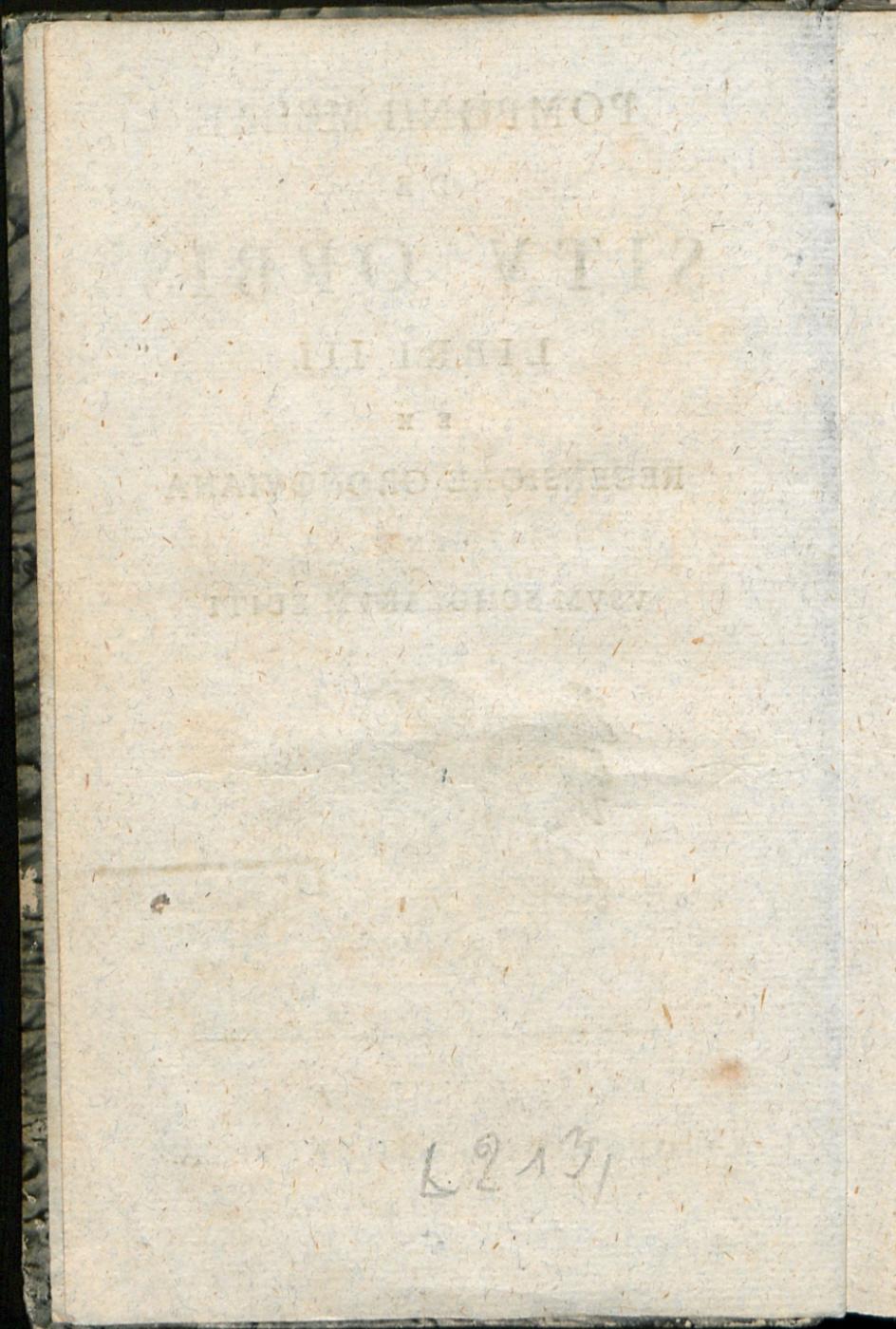
POMPONII MELAE
DE
SIT V ORBIS
LIBRI III.
EX
RECENSIONE GRONOVIANA
IN
VSVM SCHOLARVM EDITI

KEN. DOM.
GYMNASIUM
ZU
MAGUEBURG.

LIPSIAE
IMPENS. WEIDM. HEREDD. ET REICHII.

MDCCLXXIII.

LECTVRIS

S.

AVG. GVIL. ERNESTI.

Quum post nuperam Pomponii Me-
lae commendationem, factam a
Venerando Patruo meo in Institutione
Noua Scholaistica, exempla illius quaesi-
ta essent audiens, pueris quidem destina-
ta, hoc est, et vili pretio paranda, et a
veritate textus non aberrantia: a quibus-
dam amicis meis, scholarum magistris
meritissimis, ut huiuscemodi editionis
curam fusciperem, persuaderi mihi pas-
sus sum.

Ac textus quidem ex Editione Gronouiana nouissima quam accuratissime exscriptus est: ex qua et Geographicus Index accessit. Indicis autem verborum locum occupare iussimus notulas non-nullas ex optimis Commentatoribus excerptas, easque ad contextum vel emendandum vel explicandum ac tuendum pertinentes: vnde, quid interpretem sequi deceret, pueri mature vel discere ipsis, vel doceri a praceptoribus, poscent.

Plura nec Operi addere oportuit, nec praefationi. Scr. Lipsiae in mercatu auctumnali A. O. S. CCCCCLXXIII.

POM-

KIEN: DOM:
GYMNASIUM
EU
MAGDEBURG.

POMPONII MELAE
DE
SIT V ORBIS
LIBRI III.

PROOEMIVM.

RBIS Situm dicere aggredior, impeditum opus, et facundiae minime capax, (constat enim fere Gentium locorumque nominibus, et eorum perplexo satis ordine, quem persequi, longa est magis quam benigna materia) verum adspici tamen cognoscique dignissimum, et quod si non ope ingenii orantis, at ipsa sui contemplatione pretium operae attendentium absoluat. Dicam [autem] alias plura et exactius: nunc autem ut quaeque erunt clarissima, et strictum. Ac primo quidem quae sit forma Totius, quae maximaes Partes, quo singulae modo sint, atque habitentur, expediam; deinde rursus Oras omnium et litora, ut intra extraque sunt, atque ut ea subit ac circumluit Pelagus; additis quae in natura Regionum incolarumque memoranda sunt. Id quo facilius sciri possit atque accipi, paulo altius summa repetetur.

A

POM-

*****
POMPONII MELAE
DE
S I T V O R B I S
L I B E R I . I.

C A P . I.

De mundo et partibus eius.

OMNE igitur Hoc, quicquid est, cui Mundi Caelique nomen indidimus, vnum id est, et uno ambitu se cunctaque amplectitur. Partibus differt; unde sol oritur, Oriens nuncupatur, aut Ortus: quo demergitur, Occidens, vel Occafus: qua decurrit, Meridies: ab aduersa parte, Septentrio. Huic medio Terra sublimis cingitur vindique Mari: eodemque in duo latera, quae Hemisphaeria nominantur, ab oriente diuisa ad occasum, Zonis quinque distinguuntur. Medium aeflus infestat, frigus ultimas: reliquae habitabiles paria agunt anni tempora, verum non pariter. Antichthones alteram, nos alteram incolimus. Illius situs ob ardorem intercedentis plagae incognitus; huius dicendus est. Haec ergo ab ortu porrepta ad occasum, et quia sic iacet, aliquanto quam ubi latissima est longior, ambitur omnis Ocea-

Oceano, quatuorque lex eo Maria recipit; vnum a septentrione, a meridie duo, quartum ab occasu. Suis locis illa referentur. Hoc primum angustum, nec amplius decem millibus passuum patens, terras aperit, atque intrat. Tum longe lateque diffusum, abigit vase eudentia litora, iisdemque ex diuerso prope coenitibus, adeo in arclum agitur, ut minus mille passibus pateat. Inde se rursus, sed modice admodum laxat: rursusque etiam quam fuit arcus exit in spatum. Quo cum est acceptum, ingens iterum et magnae paludi, ceterum exiguo ore, contingitur. Id omne qua venit, quoque dispergitur, uno vocabulo Nostrum mare dicitur. Angustias introitumque venientis, nos Fretum, Graeci Ηρμον appellant. Qua diffunditur, alia aliis locis cognomina acceptat. Vbi primum se arcat, Helle-
spontus vocatur. Propontis, vbi expandit. Vbi iterum presit, Thracius Bosporus. Vbi iterum effundit, Pontus Euxinus. Qua paludi committitur, Cimmerius Bosporus. Palus ipsa, Macotis. Hoc mari et duobus inclytis annibus, Tanai atque Nilo, in tres partes vniuersa diuiditur. Tanais a septentrione ad meridiem vergens, in medium fere Maeotida defluit; et ex diuerso Nilus in Pelagus. Quod terrarum facet a Preto ad ea flumina, ab altero late Africam vocamus; ab altero, Europen: ad Nilum, Africam; ad Tanain, Europen: Ultra quicquid est, Asia est.

*Ex sibi omnis continetur in ibi tanai
est.*

C A P U P I I .

Brevis Asiae descriptio.

TRIEVS hanc e partibus tangit Oceanus, ita
nominibus ut locis differens; Eous ab
oriente, a meridie Indicus, a septentrione Scy-
thicus. Ipsa ingenti ac perpetua fronte versa
ad orientem, tantum ibi se in latitudinem ef-
fundit, quantum Europe et Africa, et quod
inter ambas Pelagus immissum est. Inde cum
aliquatenus solida processit, ex illo Oceano,
quem Indicum diximus, Arabicum mare et
Persicum, ex Scythico Caspium recipit: et
ideo qua recipit angustior, rufus expanditur,
et sit tam lata, quam fuerat. Deinde cum iam
in suum finem aliarumque Terrarum confinia
deuenit, media Nostris aequoribus excipitur;
reliqua altero cornu pergit ad Nilum, altero
ad Tanain. Ora eius cum alueo Nili amnis
ripis descendit in Pelagus, et diu, sicut illud
incedit, ita sua litora porrigit: dein fit venien-
ti obuiam, et primum se ingenti ambitu incur-
uat, post se ingenti fronte ad Helleponicum
fretum extendit: ab eo iterum obliqua ad Bos-
porum, iterumque ad Ponticum latus curua,
aditum Macotidos transuerso margine attingit.
Ipsam gremio ad Tanain usque complexa, fit
ripa, qua Tanais est. In ea primos homi-
num ab oriente accipimus, Indos, et Seras, et
Scythas. Seres media ferme Eoae partis inco-
lunt, Indi et Scythaes ultima: ambo late pa-
tentest

tentes, neque in hoc tantum pelagus effusit.
Spectant enim etiam meridiem Indi, oramque
Indici maris (nisi quoad aestus inhabitabilem
efficiunt) diu continuis gentibus occupant.
Spectant et septentrionem Scytha, ac litus
Scythicum (nisi unde frigoribus arcentur) usque
ad Caspium sinum possident. Indis proxima
est Ariane, deinde Aria, et Cedrosis, et Per-
sis ad sinum Persicum. Hunc populi Persarum
ambiant, illum alterum Arabes. Ab his, quod
in Africam restat, Aethiopum est. Illic Ca-
spiani Scythis proximi sinum Caspium cingunt.
Ultra Amazones, ultraque eas Hyperborei esse
memorantur. Interiora terrarum multae va-
riaeque gentes habitant; Gandari et Pariani, et
Baetri, Sugdiani, Harmatotrophi, Cornarae,
Comani, Parapanisi, Dehae, super Scythas,
Scytharumque deserta. At super Caspium si-
num, Chomari, Massagetae, Cadusii, Hyrcani,
Iberi. Super Amazonas et Hyperbo-
reos, Cimmerii, Cissi, Heniochoe, Georgi,
Moschi, Cercetae, Toretæ, Arimphaei: at-
que ubi in Nostra maria excedit, Matia-
ni, Tibarani: et notiora iam nomina, Me-
di, Armenii, Commageni, Marianyni, Ve-
neti, Cappadoces, Gallograeci, Lycaones,
Phryges, Pisidae, Isauri, Lydi, Syrocilices.
Rursus ex his quae meridiem spectant, eademque
gentes interiora litore tenent usque ad si-
num Persicum. Super hunc sunt Parthi, et
Assyrii: super illum alterum Babylonii, et
super Aethiopas Aegyptii. Ripis Nili amnis

et mari proxima iidem Aegyptii possident. Deinde Arabia angusta fronte sequentia litora attingit. Ab ea vsque ad flexum illum, quem supra retulimus, Syria; et in ipso flexu, Cilicia; extra autem Lycia et Pamphilia, Caria, Ionia, Aeolis, Troas vsque ad Hellespontum. Ab eo Bithyni sunt ad Thracium Bosporum. Circa Pontum aliquot populi, alio aliisque fine, uno omnes nomine Pontici. Ad lacum, Maeotici; ad Tanain, Sauromatae.

C A P. III.

Brevis Europae descriptio.

EUROPA terminos habet, ab oriente Tanain et Maeotida et Pontum; a meridie reliqua Nostri maris; ab occidente Atlanticum; a septentrione Britannicum Oceanum. Ora eius forma litorum a Tanai ad Hellespontum, qua ripa est dicti amnis, qua flexum paludis ad Pontum redigit, qua Propontidi et Hellesponito latere adiacet, contrariis litoribus Asiae non opposita modo, verum etiam similis est. Inde ad Fretum, nunc vaste retracta, nunc prominens, tres maximos sinus efficit, totidemque in altum se magnis frontibus euehit. Extra Fretum ad occidentem inaequalis admundum, praecipue media, procurrunt: ad septentrionem, nisi ubi semel iterumque grandi recessu abducitur, paene ut directo limite extenta est. Mare, quod primo sinu accipit, Aegaeum dicitur:

dicitur: quod sequenti, in ore, Ionium; Adriaticum, interius: quod vltimo, nos Tuscum, Graii Tyrrhenum perhibent. Gentium prima est Scythia, alia quam dicta est, a Tanai in media ferme Pontici lateris: hinc in Aegaei partem pertinens Thracia Macedoniae adiungitur. Tum Graecia prominet, Aegaeumque ab Ionio mari dirimit. Adriatici latus Illyris occupat. Inter ipsum Adriaticum et Tuscum Italia procurrit. In Tusco intimo Gallia est, ultra Hispania. Haec in occidentem, diuque etiam ad septentrionem, diuersis frontibus vergit. Deinde rursus Gallia est, longe et a nostris litoribus huc usque permissa. Ab eo Germani ad Sarmatas porrigitur, illi ad Asiam.

CAP. IV.

Brevis Africae descriptio.

AFRICA ab orientis parte Nilo terminata; Pelago a ceteris, brevior est quidem quam Europe, quia nec usquam Asiae, et non totis huius litoribus obtenditur; longior tamen ipsa quam latior, et qua ad fluuium attingit, latissima. Utque inde procedit, ita media prae cipue in iuga exsurgens, pergit incurua ad occasum, fastigatque se molliter: et ideo ex spatio paulatim adductior, ubi finitur, ibi maxime angusta est. Quantum incolitur, eximie fertilis: verum quod pleraque eius inculta, et aut arenis sterilibus obducta, aut ob sitim caeli

terrarumque deserta sunt, aut infestantur multo ac malefico genere animalium, vasta est magis quam frequens. Mare, quo cingitur a septentrione, Libicum; a meridie, Aethiopicum; ab occidente, Atlanticum dicimus. In ea parte, quae Libyco adiacet, proxima Nilo provincia, quam Cyrenas vocant: dein, cui totius regionis vocabulo cognomen inditum est, Africa. Cetera Numidae et Mauri tenentur sed Mauri et in Atlanticum pelagus expositi. Ultra Nigritae sunt, et Pharusii, usque ad Aethiopas. Hi et reliqua huius, et totum latius, quod meridiem spectat, usque in Asiae confinia possident. At super ea, quae Libyco mari abluuntur, Libyes Aegyptii sunt, et Leucoaethiopes: et natio frequens multiplexque Gaetuli. Deinde late vacat regio, perpetuo tractu inhabitabilis. Tum primos ab oriente Garamantas, post Augilas et Trogodytas, et ultimos ad occasum Atlantas audimus. Intra (si credere libet) vix iam homines, magisque semiferi, Aegipanes, et Blemyes, et Gamphantes, et Satyri, sine tectis ac sedibus passim vagi, habent potius terras, quam habitant.

Haec summa nostri Orbis, hae maximaee Partes: hae formae gentesque Partium. Nunc exactius Oras situsque dicturo, inde est commodissimum incipere, vnde terras Nostrum pelagus ingreditur; et ab iis potissimum, quae influenti dextra sunt: deinde stringere litora ordine quo iacent, peragratisque omnibus, quae in mare attingunt, legere etiam illa, quae cingit

git Oceanus; donec cursus incepti Operis intra extraque circumiectus Orbem, illuc vnde coepit redeat.

C A P. V.

Particularis Africæ descriptio.

Mauretania.

Dicitur est Atlanticum esse Oceanum, qui terras ab occidente contingeret. Hinc in nostrum mare pergentibus, laeva Hispania, Mauretania dextra est; primæ partes illa Europæ, haec Africæ. Eius oræ finis, Mulucha: caput atque exordium est promontorium, quod Graeci Ampelusian, Afri aliter, sed idem significante vocabulo, appellant. In eo est specus Herculi sacer: et ultra specum Tinge oppidum peruetus, ab Antaeo (ut ferunt) conditum. Exstat rei signum, parma elephantino tergori exsecta, ingens, et ob magnitudinem nulli hunc usus habilis; quam locorum accolae ab illo gestatam pro vero habent, traduntque, et inde eximie colunt. Deinde est mons præaltus, ei, quem ex aduerso Hispania attollit, obiectus: hunc Abylam, illum Calpen vocant, Columnas Herculis utrumque. Addit fama nominis fabulam, Herculem ipsum iunctos olim perpetuo iugo diremissæ colles, atque ita exclusum antea mole montium Oceanum, ad quæ nunc inundat

admissum. Hic iam mare latius funditur, summotusque vastius terras magno impetu inflectit. Ceterum regio ignobilis, et vix quicquam illustre fortita, paruis oppidis habitatur, parua flumina emittit, solo quam viris melior, et segnitia gentis obscura. Ex his tamen quae commemorare non piget, montes sunt alti, qui continenter et quasi de industria in ordine in expositi, ob numerum, septem, ob similitudinem Fratres nuncupantur. Tamuda fluuius, et Rusadir, et Siga, paruae vrbes; et portus, cui Magno est cognomen ob spatium. Mulu-cha ille, quem diximus, annis est, nunc gentium, olim regnum quoque terminus, Bocchi Jugurthaque.

CAP. VI.

Numidia.

Ab eo Numidia ad ripas exposita fluminis Ampsaci, spatio quidem quam Mauretania angustior est, verum et culta magis et diutor. Vrbium quas habet, maximae sunt, Cirta procul a mari, nunc Sittianorum colonia; quondam regum domus, et Syphacis cum fo- ret, opulentissima. Iol ad mare, aliquando ignobilis; nunc, quia Jubae regia fuit, et quod Caesarea vocatur, illustris. Citra hanc (nam in medio ferme litore sita est) Cartinna et Ar- senna sunt oppida, et Quiza castellum, et La- turus sinus, et Sardabale fluuius: ultra, Mo- nimen-

nimentum commune regiae gentis, deinde Icosium et Ruthisia urbes, et fluentes inter eas Aueus et Nabor, aliaque quae taceri nullum rerum famaeque dispendium est. Interius, et longe satis a litore (si fidem res capit) mirum ad modum, spinas piscium, muricatum, ostreorumque fragmenta, saxa attrita (vti solent) fluctibus, et non differentia marinis, infixae cauitibus ancorae, at alia eiusmodi signia atque vestigia effusi olim usque ad ea loca pelagi, in campis nihil alentibus esse inueniri que narrantur.

CAP. VII.

Africa proprie dicta.

REGLIO, quae sequitur a promontorio Mertagonio ad aras Philaenorum, proprie nomen Africae usurpat. In ea sunt oppida, Hippo Regius, et Ruscade, et Thabraca. Dein tria promontoria, Candidum, Apollinis, Mercurii, vase proiecta in altum, duos grandes sinus efficiunt. Hipponeensem vocant proximum ab Hippone Diarrhyto, quod litori eius appositum est. In altero sunt castra Dellia, castra Cornelia, flumen Bagrada, urbes Utica et Carthago, ambae inclytæ, ambae a Phoenicibus conditæ: illa fato Catonis insignis, haec suo; nunc populi Romani colonia, olim imperii eius pertinax aemula; iam quidem iterum opulenta, etiam nunc tamen priorum exercitio rerum, quam ope praesentium clarior. Hadrumetum, Leptis, Clupea, Acholla, Taphrure,

phrure, Neapolis, hinc ad Syrtim adiacent,
 vt inter ignobilia celeberrimae. Syrtis sinus
 est centum fere millia passuum, qua mare ac-
 cipit, patens; trecenta, qua cingit: verum
 importuosus atque atrox et ob vadorum fre-
 quentium brevia, magisque etiam ob alternos
 motus pelagi affluentis ac refluxus infestus.
 Super hunc ingens palus amnem Tritona reci-
 pit, ipsa Tritonis: vnde et Mineruae cognomen
 inditum est, vt incolae arbitrantur, ibi geni-
 tae: faciuntque ei fabulae aliquam fidem, quod
 quem natalem eius putant, ludicris virginum
 inter se decertantium celebrant. Ulta est Oea
 oppidum, et Cinyps fluuius per vberrima arua
 decidens: tum Leptis altera, et Syrtis, nomi-
 ne atque ingenio par priori; ceterum altero fe-
 re spatio qua dehiscit, quoque flexum agit, am-
 plior. Eius promontorium est Borion, ab eo
 que incipiens ora, quam Lotophagi tenuisse
 dicuntur, vsque ad Phycunta (et id promon-
 torium est) importuoso litore pertinet. Arae
 ipsae pomen ex Philaenis fratribus traxere, qui
 contra Cyrenaicos missi Carthagine ad diti-
 mendum conditione bellum, diu iam de fini-
 bus, et cum magnis amborum cladibus gestum;
 postquam in eo, quod conuenerat, non mane-
 batur, vt vbi legati concurrerant, certo tempo-
 re utrinque dimissi, ibi termini statuerentur;
 pacti de integro, vt quicquid citra esset, popu-
 laribus cederet (mirum et memoria dignissimum
 facinus!) hic se viuos obrui pertulerunt.

CAP.

C A P. VIII.

Cyrenaica.

INDE ad Catabathmon Cyrenaica prouincia est; in eaque sunt, Hammonis oraculum, fidei inclytæ: et fons, quem Solis appellant: et rupes quaedam Austro sacra. Haec cum hominum manu attingitur, ille immodicus exsurgit, arenasque quasi maria agens, sic saepit, ut fluctibus. Fons media nocte feruet; mox et paulatim tepescens, fit luce frigidus; tunc ut sol surgit, ita subinde frigidior, per meridiem maxime riget: sumit dein temores iterum; et prima nocte calidus, atque ut illa procedit, ita calidior, rursus cum est media, perferuet. In litore promontoria sunt Zephyrion et Naustathmos, portus Paraetonius, urbes Hesperia, Apollonia, Ptolemais, Arsinoë, atque (vnde terris nomen est) ipsa Cyrene. Catabathmos vallis deuexa in Aegyptum, finit Africam. Oræ sic habitantur, ad nostrum maxime ritum moratis cultoribus, nisi quod quidam linguis differunt, et cultu Deum, quos patrios seruant, ac patro more venerantur. Proximis nullæ quidem urbes stant, tamen domicilia sunt, quae mapalia appellantur. Vicetus asper, et munditiis carens. Primores sagis velantur; vulgus bestiarum pecudumque pellibus. Humi quies epulaeque capiuntur. Vasa ligno fiunt aut cortice. Potus est lac, succusque baccarum, Cibus est caro, plurimum ferina: nam gregibus (quia id solum optimum
est)

est) quod potest parcitur. Interiores etiam in-
cultius, sequuntur vagi pecora: utque a pabu-
lo ducta sunt, ita se ac tuguria sua promouent:
atque ubi dies desicit, ibi noctem agunt.
Quanquam in familias passim et sine lege di-
spersi, nihil in commune consultant: tamen,
quia singulis aliquot simul coniuges, et plures
ob id liberi agnatique sunt, hisquam pauci.
Ex his qui ultra deserta esse memorantur, At-
lantes solem exsiccantur, et dum oriter, et dum
occidit, ut ipsis agrisque pestiferum. Nom-
ina singuli non habent: non vescuntur anima-
libus: neque illis in quiete qualia ceteris mor-
talibus vescere datur. Trogodytae, nullarum
opum domini, strident magis quam loquuntur,
specus subeunt, alunturque serpentibus. Apud
Garamantas etiam armenta sunt, eaque obli-
qua ceruice pascuntur; nam proris directa in
humum cornua officiunt. Nulli certa vxor est.
Ex his qui tam confuso parentium coitu pas-
sim incertique nascuntur, quos pro suis colant,
formae similitudine agnoscunt. Augilae Ma-
nes tantum Deos putant; per eos deterant
eos ut oracula consulunt: precatiisque quae vo-
lunt, ubi tumulis incubuere, pro responsis fe-
runt somnia. Feminis eorum solemie est
nocte qua nubunt, omnium stupro patere; qui
cum munere aduenerint: et cum cum plurimis
concupuisse, maximum decus; in reliquum
pudicitia insignis est. Nudi sunt Gamphasani-
tes, armorumque omnium ignari: nec vitare
sciunt tela, nec iacere: ideoque obuios fu-
giunt,

giunt, neque aliorum, quam quibus idem ingenii est, aut congressus, aut colloquia patiuntur. Blemyis capita absunt; vultus in pectore est: Satyris, praeter effigiem, nihil humani. Aegipanum quae celebratur, ea forma est. Haec de Africa:

C A P. I X.

Particularis Asiae descriptio.

Aegyptus.

ASIAE prima pars Aegyptus inter Catabathmon et Arabas, ab hoc litora penitus immissa, donec Aethiopiam dorso contingat, ad meridiem refugit. Terra expars imbrium, mire tamen fertilis, et hominum aliorumque animalium perfecunda generatrix. Nilus efficit, amnium in Nostrum mare permeantium maximus. Hic ex desertis Africæ missus, nec statim nauigari facilis, nec statim Nilus est: et cum diu simplex saeuusque descendit, circa Meroën late patentem insulam in Aethiopiam diffunditur, alteraque parte Astaboras, altera Astape dictus est. Vbi rursus coit, ibi nomen hoc capit. Inde partim asper, partim nauigia patiens, in immanem lacum deuenit: ex quo præcipiti impetu egressus, et Tachempso alteram insulam amplexus, usque ad Elephantinem urbem Aegyptiam atrox adhuc feruensque decurrit. Tum demum placidior, et iam bene nauigabilis, primum iuxta Cercasorum

oppo-

oppidum triplex esse incipit. Deinde iterum iterumque diuisus ad Deltam et ad Melin, it per omnem Aegyptum vagus atque disperitus: septemque in ora se scindens, singulis tamen grandis, euoluitur. Non pererrat autem tantum eam, sed aestiuo fidere exundans etiam irrigat, adeo efficacibus aquis ad generandum alendumque, ut praeter id quod scatet piscibus, quod Hippopotamos Crocodilosque, vastas belluas, gignit, glebis etiam infundat animas, ex ipsaque humo vitalia effingat. Hoc eo manifestum est, quod, vbi sedauit diluuiia, ac se sibi reddidit, per humentes campos quaedam nondum perfecta animalia, sed tum primum accipientia spiritum, et ex parte iam formata, ex parte adhuc terrena, visuntur. Crescit porro, siue quod solutae magnis aestibus inuenies, ex immanibus Aethiopiae iugis, largius quam ripis accipi queant, desiliunt: siue quod sol hieme terris propior, et ob id fontem eius minuens, tunc altius abit, sinitque integrum, et vt est plenissimus, surgere: siue quod per ea tempora flantes Etesiae, aut actas a septentrione in meridiem nubes super principia eius imbre praecipitant; aut venienti obuii aduerso spiritu cursum descendantis impediunt; aut arenis, quas cum fluctibus litora applicant, ostia obducunt: fitque major, vel quod nihil ex semet amittit; vel quod plus quam solet accipit; vel quod minus quam debet emitit. Quod si est alter Orbis, suntque oppositi nobis a meridie Antichthones; ne illud quidem a vero nimium

nimum abscesserit, in illis terris ortum amnem
vbi subter maria caeco alueo penetrauerit, in
Nostris rursus emergere, et hac re solsticio ac-
crescere, quod tum hiems sit vnde oritur. Alia
quoque in his terris mira sunt. In quodam
lacu Chemmis insula, lucos silvasque et Apol-
linis grande sustinens templum, natat, et quo-
cunque venti agunt, pellitur. Pyramides tri-
cenusim pedum lapidibus exstructae; quarum
maxima (tres namque sunt) quatuor fere soli
iugera sua sede occupat, totidem in altitudinem
erigitur. Moeris, aliquando campus, nunc
lacus, quin viginti millia passuum in circuitum
patens, altior quam ad nauigandum magnis
onustisque nauibus satis est. Psammetichi
opus Labyrinthus, domos ter mille et regias
duodecim perpetuo parietis ambitu amplexus,
marmore exstructus ac tectus, vnum in se de-
scensum habet, intus paene innumerabiles vias,
multis ambagibus huc et illuc remeantibus, sed
continuo anfractu, et saepe reuocatis portici-
bus ancipites: quibus subinde alium super alios
orbem agentibus, et subinde tantum redeunte
flexu quantum processerat, magno et explicabi-
li tamen errore perplexus est. Cultores re-
gionum multo aliter a ceteris agunt. Mortuos
limo obliti plangunt: nec cremare aut fodere
fas putant; verum arte medicatos intra pene-
tralia collocant. Suis literis peruerse vtuntur.
Lutum inter manus, farinam calcibus subigunt.
Forum ac negotia feminae, viri pensa ac do-
mos curant; onera illae humeris, hi capitibus

B

acci-

acciunt: parentes cum egent, illis necesse, his liberum est alere. Cibos palam et extra tecta sua capiunt: obscoena intimis aedium redunt. Colunt effigies multorum animalium, atque ipsa magis animalia: sed alii alia: adeo ut quaedam eorum, etiam per imprudentiam, interemisse, capitale sit: et vbi morbo aut forte exsincta sint, sepelire ac lugere solemne sit. Apis populorum omnium numen est; bos niger, certis maculis insignis, et cauda lingua- que dissimilis aliorum, Raro nascitur, nec coitu pecudis, (vt aiunt) sed diuinitus et cae- lesti igne conceptus; diesque, quo gignitur, genti maxime festus est. Ipsi vetustissimi (ut praedicant) hominum, trecentos et triginta re- ges ante Amasis, et supra tredecim millium annorum aetates, certis annalibus referunt: mandatumque literis seruant, dum Aegyptii sunt, quater cursus suos vertisse sidera, ac solem bis iam occidisse, vnde nunc oritur. Vi- ginti millia urbium Amasi regnante habitarunt, et nunc multas habitant. Earum clarissimae, procul a mari, Sais, Memphis, Syene, Bu- bastis, Elephantis, et Thebae, vti quae (ut Homeri dictum est) centum portas, siue (ut alii aiunt) centum aulas habent, totidem olim principum domos: solitasque singulas, vbi negotium exegerat, dena armatorum millia ef- fundere: in litore Alexandria Africae contermina, Pelusium Arabiae. Ipsas oras secant Canopi- cum, Bolbiticum, Sebennyticum, Pathmeticum, Mendesium, Cataptystum, Pelusiacum, Nili ostia.

CAP.

C A P. X.

Arabia.

ARABIA hinc ad Rubrum mare pertinet; sed illic magis laeta et ditior, thure atque odoribus abundat: hic, nisi qua Casio monte attollitur, plana et sterilis, portum admittit Azotum suarum mercium emporium; qua in altum abit, adeo edita, ut ex summo vertice a quarta vigilia ortum solis ostendat.

C A P. XI.

Syria.

SYRIA late litora tenet, terrasque etiam latius introfus, aliis aliquique nuncupata nominebus; (nam et Coele dicitur, et Mesopotamia, et Dainascene, et Adiabene, et Babyonia, et Judaea, et Commagene. Hic Palaestina est, qua tangit Arabas: tum Phoenice; et vbi se Ciliciae committit, Antiochia) olim ac diu potens, sed cum eam regno Semiramis tenuit, longe potentissima. Operibus certe eius insignia multa sunt: duo maxime excellunt; constituta vrbs mirae magnitudinis Babylon, ac siccis olim regionibus Euphrates et Tigris immisi. Ceterum in Palaestina est ingens et munita admodum Gaza; (sic Persae aerarium vocant: et inde nomen est, quod cum Cambyses armis Aegyptum peteret, huc belli et opes et pecuniam intulerat) est non minor Ascalon;

est Jope, ante dilquium (vt ferunt) condita; vbi Cephea regnasse eo signo accolae affirmant, quod titulum eius, fratrisque Phinei, veteres quaedam aerae cum religione plurima retinent: quin etiam rei celebratae carminibus ac fabulis, seruatae a Perseo Andromedae clarum vestigium marinae belluae ossa immania ostentant.

C A P. XII.

Phoenice.

PHOENICEN illustrauere Phoenices, solers hominum genus, et ad belli pacisque munia eximium; literas et literarum operas, aliasque etiam artes, maria nauibus adire, classe configere, imperitare gentibus, regnum praeliumque commenti. In ea est et Tyros, aliquando insula, nunc annexa terris deficit, qua ab impugnante quondam Alexandro iacta opera. Vici tenent vteriora: et adhuc opulenta Sidon; antequam a Persis caperetur, marinuarum vrbi maxima. Ab ea ad promontorium Euprosopon duo sunt oppida, Byblos et Botrys: ultra tria fuerunt singulis inter se stadiis distantia; locus ex numero Tripolis dicitur: tum Simyra castellum, et vrbs non obscura Marathos. Inde iam non obliqua pelago, sed aduersa adiacens Asia, grandem simum inflexo tractu litoris accipit. Populi dites circumcidunt; situs efficit: quia regio fertilis, crebris et nauigabilibus alueis fluminum peruvia, diuersas opes maris atque terrarum facili

facili commercio permutat ac miscet. In eo prima est reliqua pars Syriae, cui Antiochiae cognomen additur: et in ora eius vrbes, Seleucia, Paltos, Berytos, Laodicea, Rhosos; amnesque qui inter eas eunt, Lycos, et Bau-dos, et Orontes: tum mons Amanus, et ab eo statim Myriandros et Cilices.

C A P. XIII.

Cilicia.

At in recessu intimo locus est magni ali quando discriminis, fusorum ab Alexander Persarum fugientisque Darii spectator ac testis: nunc ne minima quidem, tunc ingenti vrbe celebris Isso fuit; et hac re sinus Issicus dicitur. Procul inde Ammodes promontorium inter Pyramum Cydnumque fluvios iacet. Pyramus Isso prior Mallon praeterfluit: Cydnus ultra per Tarsum exit. Deinde vrbs est olim a Rhodiis Arguisque, post piratis Pompeio assignante possessa: nunc Pompeiopolis, tunc Solae: iuxta in paruo tumulo Arati Poëtæ monumentum; ideo referendum, quia ignotum, quam ob causam iacta in id saxa disiliunt. Non longe hinc Corycos oppidum portu saloque incingitur, angusto tergore continentि annexum. Supra Specus est, nomine Corycius, singulari ingenio, ac supra quam vt describi facile possit eximius. Grandi namque hiatu patens, montem litori appositum, et decem stadiorum cliuo satis arduum, ex sum-

mo statim vertice aperit. Tunc alte demissus,
et quantum demittitur amplior, viret lucis pen-
dibus vndique, et totum se nemoroſo late-
rum orbe complectitur: adeo mirificus ac pul-
cher, ut mentes accendentium primo aspectu
confundat; vbi contemplati durauere, non sa-
tiet. Vnus in eum descensus est, angustus,
asper, quingentorum et mille passuum, per
amoenas umbras et opaca siluae quiddam agre-
ste resonantis, riuis hinc atque illinc fluitantibus.
Vbi ad ima peruentum est, rursum Spec-
cus alter aperitur, ob alia dicendus. Terret
ingredientes sonitu cymbalorum diuinitus et
magnō fragore crepitantium. Deinde aliquan-
diu perficuuſ, mox et quo magis subitur, ob-
ſcurior, ducit ausos penitus, alteque quaſi cu-
niculo admittit. Ibi ingens amnis ingenti fonte
ſe extollens, tandemmodo ſe oſtendit, et vbi
magnum impetum breui alueo traxit, iterum
demersus abſconditur. Intra ſpatium eſt, ma-
gis quam ut progredi quispian ausit horribile,
et ideo incognitum. Totus autem angustus et
vere facer, habitarique a Diis et dignus et cre-
ditus, nihil non venerabile, et quaſi cum ali-
quo numine ſe oſtentat. Alius ultra eſt, quem
Typhoneum vocant, ore angusto, et multum
(ut experti tradidere) pressus, et ob id aſſidua
nocte ſuffusus, neque vnuquam perfici ſacilis:
ſed quia aliquando cubile Typhonis fuit, et
quia nunc demissa in ſe confeſtim exanimat,
natura fabulaque memorandus. Duo deinde
promontoria ſunt, Sarpedon, finis aliquando
regni

regni Sarpedonis, et quod Ciliciam a Pamphylia distinguit, Anemurium: interque ea Celerderis et Nagidos, Samiorum coloniae; sed Celerderis Sarpedoni propior.

C A P. XIV.

Pamphylia.

IN Pamphylia est Melas, nauigabilis fluuius; oppidum Sida; et alter fluuius Erymedon. Magna apud eum Cimonis Atheniensium ducis aduersus Phoenicas et Persas naualis pugna atque victoria fuit. Mare, quo pugnatum est, ex edito admodum colle prospectat Aspendos, quam Arguii condiderant, possedere finitimi. Deinde alii duo validissimi fluuii, Cestros et Catarractes: Cestros nauigari facilis; hic quia se praecipitat, ita dictus. Inter eos Perga est oppidum, et Diana, quam ab oppido Pergaeam vocant, templum: trans eosdem mons Sardemisos, et Phaselis a Mopso condita, finis Pamphyliæ.

C A P. XV.

Lycia.

LYCIA continuo, cognominata a Lyco regie, Pandionis filio, atque (vt ferunt) infestata olim Chimaerae ignibus, Sidae portu et Tauri promontorio grandem sinum claudit. Taurus ipse ab Eois litoribus exsurgens, vaste satis attollitur: dein dextro latere ad sep-

tentriōnem, sinistro ad meridiem versus, it in occidentem rectus et perpetuo iugo; magnarumque gentium, qua dorsum agit, terminus, vbi terras diremit, exit in pelagus. Idem autem, et totus ut dictus est, dicitur etiam quae spectat orientem: deinde Hemodes, et Caucasus, et Paropamisus: tum Caspiae pylae, Niphates, Armeniae pylae; et vbi iam Nostra maria contingit, Taurus iterum. Post eius promontorium flumen est Limyra, et eodem nomine ciuitas: atque ut multa oppida, sic praeter Pataram non illustria. Illam nobilem facit delubrum Apollinis, quondam opibus et oraculi fide Delphico simile. Ulta est Xanthus flumen, et Xanthos oppidum, mons Cragus, et quae Lyciam finit urbs Telmesos.

CAP. XVI.

Caria.

CARIA sequitur. Habitant incertae originis; (alii indigenas, sunt qui Pelasgos, quidam Cretas existimant) genus usque eo quondam armorum pugnaeque amans, ut aliena etiam bella mercedibus agerent. Hic castella sunt aliquot: dein promontoria duo, Pedalion et Crya; et secundum Calbin amnem Caunus oppidum valitudine habitantium infame. Inde ad Halicarnason haec iacent; Rhodiorum aliquot coloniae; portus duo, Gelos, et cui ex urbe quam amplectitur, Tisanusa cognomen est; inter eos oppidum Larumna,

et

et Pandion collis in mare emissus: tum tres ex ordine sinus, Thymnias, Schoenus, Bubesius; (Thymniae promontorum Aphrodisium est, Schoenus ambit Hylam, Bubesius Acanthum) Cnidus in cornu paene insulae; interque eam et Ceramicum sinum in recessu posita Euthane. Halicarnasos Argiorum' colonia est: et cur memoranda sit, praeter conditores, Mausoleum efficit, regis Mausoli monumentum, vnum de miraculis septein, Artemisiae opus. Trans Halicarnason illa sunt, litus Leuca, vrbes Myndos, Caryanda, Neapolis, sinus Jasius et Basilicus. In Jasio est Bargylos.

C A P. XVII.

Ionia.

Post Basilicum Ionia aliquot se ambagibus sinuat: et primum a Posideo promontorio flexum inchoans, cingit oraculum Apollinis, dictum olim Branchidae, nunc Didymei; Miletum urbem quondam Ioniae totius belli pacisque artibus principem, patriam Thaletis astrologi, et Timothei musici, et Anaximandri physici, aliorumque ciuium inclytis ingeniosis merito inclytam, vbiunque Ioniam vocant; urbem Hippum, amnis Maeandri exitu; Lattum montem, Endymionis a Luna (vt ferunt) adamati fabula nobilem. Dein rursus inflexa cingit urbem Prienen, et Gaesi fluminis ostium: moxque ut maiore circuitu, ita plura complectitur. Ibi est Panionium, sacra regio,

B 5

et

et ob id eo nomine appellata, quod eam communiter lones colunt: ibi a fugitiuis, vt aiunt, condita (nomen famae annuit) Phygela: ibi Ephesus, et Dianae clarissimum templum, quod Amazones Asia potitae consecrassae traduntur: ibi Caystros amnis: ibi Lebedos, Clariique Apollinis fanum, quod Manto, Tiresiae filia, fugiens victores Thebanorum Epigonus; et Colophon, quam Mopsus eiusdem Mantus filius statuit. At promontorium quo sinus clauditur, quod altera parte alium, quem Smyrnaeum vocant, efficit, angustisque ceruicibus reliqua extendit in latius, abit in paene insulae faciem. Super angustias, hinc Teos, illinc Clazomenae, qua terga agunt, confinio annexae muri, diuersis frontibus diuersa maria prospectant. In ipsa paene insula est Coryna. In sinu Smyrnaeo est Hermus amnis, et vrbis Leuca: extra, Phocaea Ioniae ultima.

C A P. XVIII.

Aeolis.

PROXIMA regio, ex quo ab Aeoliis incoli coepit, Aeolis facta, ante Mysia, et qua Hellespontum attingit, Troianis possidentibus Troas fuit. Primam vrbium a Myrino conditore Myrinam vocant: sequentem Pelops statuit, victo Oenomao reuersus ex Graecia; Cymen nominauit, pulsis qui habitarant, dux Amazonum Cyme. Supra Caicus inter Elaeam decurrit et Pitanen, illam quae Arcesilan tulit, nihil

nihil affirmantis Academiae clarissimum antistitem. Tum in promontorio est Cana oppidum: quod praeteruerdos, sinus excipit, non pronus, sed longe ac molliter flexus, retrahensque paulatim oras usque ad ima montis Idae. Is primo paruis urbibus aspersus est, quarum clarissima est Cisthena. Gremio interiore campus Thebe nomine, Adramyttion, Asyram, Chrysam, oppida, eodem quo dicta sunt ordine adiacentia, continet; in altero latere Antandrum. Duplex causa nominis iactatur. Alii Ascanium Aeneae filium, cum ibi regnaret, captum a Pelasgis, ea se redemisse commemorant: alii ab his putant conditam, quos ex Andro insula vis et seditio exegerat. Hinc hi Antandrum quasi pro Andro, illi quasi pro viro accipi volunt. Sequens tractus tangit Gargara, et Asson, Aeoliorum colonias. Tum sinus alter, Αχαιῶν λιμῆν, non longe ab Ilio litora incuruat; urbe bello excidioque clarissima. Hic Sigeum fuit oppidum; hic Achiorum fuit bellantium statio. Huc ab Idaeo monte demissus Scamander exit, et Simois, fama quam natura maiora flumina. Ipse mons vetere Diuarum certamine, et iudicio Paridis memoratus, orientem solem aliter, quam in aliis terris solet aspici, ostentat. Namque ex summo vertice eius speculantibus, paene a media nocte sparsignes passim micare, et, ut lux appropinquat, ita coire ac se coniungere videntur; donec magis magisque collecti, pauciores subinde, et una ad postremum flam-

flamma ardeant. Ea cum diu clara et incendio similis effusit, cogit se ac rotundat, et fit ingens globus. Diu is quoque grandis, et terris annexus appetet: deinde paulatim decrescens, et quanto decrescit, eo clarior, fugat novissime noctem, et cum die iam sol factus, attollitur. Extra sinum sunt Rhoetea litora, Rhoeteo et Dardania claris vrbibus; Aiacis tamen sepulcro maxime illustria. Ab his fit arctius mare, nec iam alluit terras, sed rursus diuidens, angusto Hellesponti freto litus obvium findit: facitque ut iterum terrae, qua fluit, latera sint.

C A P. XIX.

Bithynia, Paphlagonia, aliaeque Ponticae et Maeoticae gentes in ora Asiatica.

INTERIUS Bithyni sunt, et Mariandyni: in ora, Graiae vrbes, Abydos et Lampsacum et Parion et Priapos. Abydos magni quondam amoris commercio insignis est. Lampsacum Phocaeis appellantibus nomen ex eo traxit, quod consulentibus in quasnam terras potissimum tenderent, responsum erat, ubi primum fulsisset, ibi sedem capessere. Tum rursus fit apertius mare, Propontis. In id Granicus effunditur, qua primum inter Persas et Alexandrum pugna fuit nobilis. Trans amnem sedet in ceruice paene insulae Cyzicum: (nomen

(nomen Cyzicus indidit, quem a Minyis imprudentibus, cum Colchos peterent, fusum acie caesumque accepimus) post Placia et Scylace, paruae Pelasgorum coloniae, quibus a tergo imminet mons Olympus (vt incolae vocant) Mysius. Is flumen Rhyndacum in ea quae sequuntur emittit. Circa Angues nascuntur immanes; neque ob magnitudinem modo, sed ob id etiam mirabiles, quod vbi in alueum eius aestus soleisque fugerunt, emergunt atque hiant; superuolantesque aues, quamuis alte et perniciter ferantur, absorbent. Trans Rhyndacum est Dascylos, et, quam Colophonii collocauere, Myrlea. Duo sunt inde modici sinus. Alter sine nomine Cion amplectitur, Phrygiae haud longe iacentis opportunissimum emporium: alter Olbianos, in promontorio fert Neptuni fanum; in gremio Astacon, a Megarenibus conditam. Deinde priores terrae iterum iacent; exiturique in Pontum pelagi canalis angustior Europam ab Asia stadiis quinque disternat Thracius (vt dictum est) Bosporus. Ipsi in faucibus oppidum, in ore templum est: oppidi nomen Calchedon, auctor Archias Megarensum princeps; templi numen Iupiter, conditor Jas. Hic iam fese ingens Pontus aperit; nisi qua promontoria sunt, hoc atque illuc longo rectoque limite extensus, sinuatus cetera, sed (quia contra minus, qua ad laevam et dextram abscessit, mollibus fastigiis, donec angustos ytrinque angulos faciat, inflectitur) ad formam Scythici arcus maxi-

maxime incuruus: breuis, atrox, nebulosus,
raris stationibus, non molli neque arenoso
circumdatuſ ſitore, vicinus aquilonibus, et
quia non profunduſ eſt, fluctuoſus atque fer-
vens: olim ex colentiuſ ſaeuo admodum in-
geniuſ Axenus, poſt commercio aliarum gen-
tiuſ mollitiſ aliquantum moribus, dictuſ Euxinus.
In eo primum Mariandyne vrbem
habitant, ab Argiuo (vt ferunt) Hercule da-
tam. Heraclea vocitatur: id famae fidem ad-
iicit. Juxta ſpecuſ eſt Acheruſia, ad Manes
(ut aiunt, perius; atque inde extractuſ Cer-
beruſ existimant. Tum Tios oppiduſ Mile-
ſioruſ quidem colonia, ſed iam ſoli gentiſque
Paphlagonuſ: quoruſ in litoribz paene me-
diis promontoriuſ eſt Carambiſ; citra Parthe-
niuſ amniſ, vrbesque Selamus et Cromna et a
Cytisoro Phrixi filio poſita Cytoroſ; tum Ci-
noliſ, Anticinoliſ, et quaſ Paphlagoniam finit
Armene. Chalybes proximi clariffimas ha-
bent Amiſon, et Sinopen Cynici Diogeniſ pa-
triā, amnes Halyn et Thermodonta. Se-
cunduſ Halyn yrbs eſt Lycasto: ad Thermo-
donta campus. In eo fuit Themiscyriuſ op-
piduſ: fuere et Amazonum caſtra; ideo
Amazonium vocant. Tibareni halybas at-
tingunt, quibus in riſu lufuque ſummum bo-
num eſt. Vltra Moſſyni turres ligneaſ ſubeunt,
notiſ corpus omne perſignant, proptulo ve-
ſcuntur, promiſce concumbunt et palam: re-
ges ſuſfragio deligunt, vinculifque et arclifſima
cuſtodia tenent, atque vbi culpam prave quid
impe-

imperando meruere, inedia diei totius afficiunt: ceterum asperi, inculti, pernoxii appulsi. Dein minus feri (verum et hi inconditis moribus) Macrocephali, Becheri, Buzeri: rarae vrbes; Cerasus et Trapezus maxime illustres. Inde is locus est, vbi finem ductus a Bosporo tractus accipit; atque inde se in sinu aduersi litoris flexus attollens angustissimum Ponti facit angulum. Hic sunt Colchi; huc Phasis erumpit; hic eodem nomine, quo amnis est, a Themistagora Milesio deductum oppidum; hic Phixi templum, et lucus fabula vetere pellis aureae nobilis. Hinc orti montes longo se iugo, et donec Rhipeis coniungantur, exporrigunt: qui altera parte in Euxinum et Maeotida et Tanain, altera in Caspium pelagus obuersi, Ceraunii dicuntur: iidem alicubi Taurici, Moschi, Amazonici, Caspii, Coraxici, Caucasii; vt aliis aliisue appositi gentibus, ita aliis aliisque dicti nominibus. At in primo flexu iam curui litoris oppidum est, quod Graeci mercatores constituisse, et (quia, cum caeca tempestate agerentur, ignaris quae terra esset cycni vox notam dederat) Cycnum appellasse dicuntur. Reliqua eius, ferae incolaeque gentes, vasto mari assidentes tenent, Melanchlaeni, Toretæ, Sedochæzi, Coraxi, Phthirophagi, Heniochi, Achæi, Cercetici, et iam in confinio Maeotidis Sindones. In Heniochorum finibus Dioscorias, a Caslore et Polluce Pontum cum Jafone ingressis; Sindos in Sindonum ab ipsis terrarum cultoribus condita

dita est. Obliqua tunc regio, et in latum modice patens, inter Pontum Paludemque ad Bosporum excurrit: quam duobus alueis in lacum et in mare profluens Corocondame paene insulam reddit. Quatuor urbes ibi sunt, Hermoneassa, Cepoe, Phanagoria, et in ipso ore, Cimmerium. Hac ingressos Lacus accipit longe lateque diffusus: qua terras tangit, incuruo circumdatus litore; qua mari propior est (nisi vbi aperitur) aequali margine obductus: citra magnitudinem, prope Ponto similis. Oram, quae a Bosporo ad Tanain usque deflectitur, Maeotici incolunt, Toreatae, Serachi, Phicores, et osio fluminis proximi Ixamatae. Apud eos easdem artes feminae, quas viri exercent, adeo ut ne militia quidem vacent. Viri pedibus merent, sagittisque depugnant: illae equestre praelium ineunt, nec ferro dimicant; sed quos laqueis intercepere, trahendo conficiunt. Nubunt tamen: verum ut nubiles habentur, non in aetate modus est; nisi quae hostem interremere, virgines manent. Ipse Tanais ex Rhipaeo monte deiectus, adeo praeceps ruit, ut cum vicina flumina, tum Maeotis et Bosporus, tum Ponti aliqua, brumali rigore durentur, solus aestus hiememque iuxta ferens, idem semper et sui similis incitatusque decurrat. Ripas ei Sauromatae et ripis haerentia possident: una gens, aliquot populi, et aliquot nomina. Primi Maeotidae γυναικες τάμενοι, regna Amazonum, secundos pabulo, at alia steriles nudosque campos tenent.

Budini

Budini Gelonon vrbem ligneam habitant.
Juxta Thyssagetae Turcaeque vastas silvas occupant, alunturque venando. Tum continuis rupibus, late alpera, et deserta regio ad Arymphaeos usque permittitur. His iustissimi mores; nemora pro domibus; alimenta baccae; et feminis et maribus nuda sunt capita. Sacri itaque habentur: adeoque ipsos neimo de tam feris gentibus violat, ut aliis quoque ad eos confugisse pro asylo sit. Ultra surgit mons Rhipaeus, ultraque eum iacet ora, quae spectat Oceanum.

*****

POMPONII MELAE
DE
S I T V O R B I S
LIBER II.

C A P . I.

Scythia Europaea.

ASIAE in Nostrum mare Tanainque ver-
gentis, quem dixi, finis ac situs est.
At per eundem amnem in Maeotida re-
meantibus, ad dextram Europe est; modo si-
nistro latere innauigantium apposita. Rhi-
pacis montibus proxima (et huc enim perti-
nent) cadentes assidue niues adeo inuia effi-
ciunt, vt vltra ne nisum quidem incedentium
admittant. Deinde est regio ditis admodum
foli, inhabitabilis tamen: quia Gryphi, sae-
vum et pertinax ferarum genus, aurum terra
penitus egestum mire amant mireque custo-
diunt, et sunt infesti attingentibus. Homi-
num primi sunt Scytha, Scytharumque, queis
singuli oculi esse dicuntur, Ariaspoe: ab eis
Esedones usque ad Maeotida. Huius flexum
Ruces amnis secat: Agathyrsi et Sauromatae
ambiant; quia pro sedibus plausta habent,
dicti

dicti Hamaxobioe. Obliqua tunc ad Bosporum plaga excurrens, Ponto ac Maeotide includitur. In paludem vergentia Satarchae tenent: in Bosporum Cimmerica oppida, Myrmecion, Panticapaeum, Theodosia, Hermisium: in Euxinum mare, Taurici. Super eos, sinus portuosus, et ideo Καλὸς λιμὴν appellatus, promontoriis duobus includitur. Alterum Κεῖς μέτωπον vocant, Carambico, quod in Asia diximus, par et aduersum: Parthenion alterum. Oppidum adiacet Cherrone, a Diana (si creditur) conditum, et Nymphaeo specu, quod in arce ei et Nymphis sacratum est, maxime illustre. Subit tum ripam mare, et donec quinque millium spatio absit a Maeotide, refugientia vsque subsequens litora, quoad Satarchae et Taurici tenent, paene insulam reddit. Quod inter paludem et sinum est, Taphrae nominatur: sinus, Carcinites. In eo vrbs est Carcine: quam duo flumina, Gerrhos et Hypacaris, uno ostio effluentia attingunt; verum diuersis fontibus, et aliunde delapsi. Nam Gerrhos inter Basilidas et Nomadas, *Hypacaris per Nomadas euoluitur*. Siluae deinde sunt, quas maximas haec terrae ferunt, et Panticapes, qui Nomadas Georgosque disternat. Terra tum longe distenta excedens, tenui radice litori annexitur: post spatiosa modice, paulatim se ipsa fastigat, et quasi in mucronem longa colligens latera, facie positi ensis allecta est. Achilles infesta classe mare Ponticum ingressus, ibi ludicro certamine celebrasse victoriam,

riam, et cum ab armis quies erat, se ac suos
cursu exerceituisse memoratur. Ideo dicta est
δρόμος Αχιλλείος. Tum Borysthenes gentem
sui nominis alluit: inter Scythiae amnes amo-
nissimus, turbidis aliis, liquidissimus defluit,
placidior quam ceteri, potaque pulcherrimus.
Alit laetissima pabula, magnisque pisces, qui-
bus et optimus sapor et nulla ossa sunt. Longe
venit, ignotisque ortus e fontibus, quadraginta
dierum iter alueo stringit; tantoque spatio
nauigabilis, secundum Borysthenida et Olbian,
Graeca oppida, egreditur. Callipidas Hypanis
includit. Ex grandi palude oritur, quam Ma-
trem eius accolae appellant: et diu qualis na-
tus est defluit. Tandem non longe a mari, ex
parvo fonte, cui Exampeo cognomen est, adeo
amaras aquas accipit, ut ipse quoque iam sui
dissimilis et non duleis hinc defluat. Axiaces
proximus intra Callipidas Axiacasque descendit.
Hos ab Istricis Tyra separat; surgit in Neuris:
qua exit, sui nominis oppidum attingit. At
ille, qui Scythiae populos a sequentibus diri-
mit, apertis in Germania fontibus, alio, quam
definit, nomine exoritur. Nam per immania
magnarum Gentium diu Danubius est: deinde
aliter eum appellantibus accolis, fit Ister, ac-
ceptisque aliquot amnibus, ingens iam, et eo-
rum, qui in Nostrum mare decidunt, tantum
Nilo minor, totidem quot ille ostiis, sed tri-
bus tenuibus, reliquis nauigabilibus, effluit.
Ingenia cultusque Gentium differunt. Esse-
dones funera parentium laeti et victimis ac festo
coitu

coitu familiarium celebrant. Corpora ipsa lanata, et caesis pecorum visceribus immixta epulando consumunt. Capita vbi fabre expoliuere, auro vinea pro poculis gerunt. Haec sunt apud eos ipsos pietatis ultima officia. Agathysi ora artusque pingunt: ut quique maioribus praefstant, ita magis vel minus: ceterum iisdem omnes notis, et sic ut ablui nequeant. Satarchae auri argenteique maximarum pessium ignari, vice rerum commercia, exercent, atque ob saeva hiemis admodum assidue, demersis in humum sedibus, specus aut suffossa habitant; totum bracca corporis, et nisi qua vident, etiam ora vestiti. Tauri, Iphigeniae et Orestis adventu maxime memorati, immanes sunt moribus, immanemque famam habent, solere pro victimis aduenas caedere. Baslidis ab Hercule et Echidna generis principia sunt, mores regii, arma tantum sagittae. Vagi Nomades peccorum pabula sequuntur, atque ut illa durant, ita diu statam sedem agunt. Colunt Georgi exercentque agros. Axiaceae furari quid sit ignorant: ideoque nec sua custodiunt, nec aliena contingunt. Interius habitantium ritus asperior, et incultior regio est. Bella caedesque amant: mosque est bellantibus, cruentem eius, quem primum interemerunt, ipsis e vulneribus ebibere. Ut quisque plures interemerit, ita apud eos habetur eximius: ceterum expertem esse caedis, inter opprobria vel maximum. Ne foedera quidem incruenta sunt; sauciant se qui paciscuntur, exceptumque sanguinem vbi

C 3

per-

permiscuere, degustant. Id putant mansurae fidei pignus certissimum. Inter epulas quot quisque interficerit referre, laetissima et frequentissima mentio: binisque poculis, qui plurimos retulere, perpotant. Is inter iocantes honos praecipuus est. Pocula ut Essedones parentium, ita inimicissimorum capitibus expoliunt. Apud Anthropophagos ipsae etiam epulae visceribus humanis apparantur. Geloni hostium cutibus equos seque velant; illos reliqui corporis, se capitum. Melanchlaenis atra vestis, et ex ea nomen: Neuris statum singularis tempus est, quo si velint, in lupos, iterumque in eos qui suere, mutentur. Mars omnium Deus; ei pro simulacris enses et cinctoria dedicant, hominesque pro victimis ferunt. Terrae late patent, et, ob excedentia ripas suas plerumque flumina, nusquam non ad pabula fertiles: alicubi usque adeo steriles ad cetera, ut qui habitant, lignorum egentes, ignes ossibus alant.

C A P. II.

Thracia.

His Thracia proxima est: eaque a Pontici lateris fronte usque in Illyricos penitus immissa, qua latera agit, Istro pelagoque contingit. Regio nec caelo laeta nec solo; et nisi qua mari propior est, infecunda, frigida, eorumque quae feruntur, maligne admodum patiens, raro usquam pomiferam arborem, vi-

tem

tem frequentius tolerat: sed nec eius quidem fructus maturat ac mitigat, nisi vbi frigora obiectu frondium cultores arcuere. Viros benignius alit; non ad speciem tamen (nam et illis asper atque indecens corporum habitus est) ceterum ad ferociam et numerum, ut multi immitesque sint, maxime ferax. Paucos annes qui in pelagus euadunt, verum celeberrimos, Hebrum et Neston et Strymona emittit. Montes interior attollit, Haemon et Rhodopen et Orbelon, sacris Liberi patris, et coetu Maenadum, Orpheo primum initiante, celebratos, E quis Haemos in tantum altitudinis abit, ut Euxinum et Adriam ex summo vertice ostendat. Vna gens Thraces habitant, aliis aliisque praediti et nominibus et moribus. Quidam feri sunt et ad mortem paratissimi, Getae utique. Id varia opinio perficit. Alii reddituras putant animas obeuntium: alii, et si non redeant, non exstingui tamen, sed ad beatiora transire: alii, emori quidem, sed id melius esse quam viuire. Itaque lugentur apud quosdam puerperia, natique deflentur: funera contra festa sunt, et veluti sacra, cantu lusuque celebrantur. Ne feminis quidem segnis est animus. Super mortuorum virorum corpora interfici simulque se peliri, votum eximium habent: et quia plures simul singulis nuptiae sunt, cuius id sit decus, apud indicafuros magno certamine affectant. Moribus datur, estque maxime laetum, cum in hoc contenditur, vincere. Moerent aliae vocibus, et cum acerbissimis planctibus esse runt.

runt. At quibus consolari eas animus est, arma opeſque ad rogos deferunt; paratiq[ue] (vt dicitant) cum fato iacentis, si detur in manus, vel pacisci vel decernere, vbi nec pugnae nec pecuniae locus sit, manent dominas proci. Nupturae virgines non a parentibus viris traduntur, sed publice aut locantur ducenda, aut vaeneunt. Vtrum fiat, ex specie et moribus causa est. Probæ formosaeque in pretio sunt: ceteras qui habeant, mercede quaeruntur. Vini usus quibusdam ignotus est: epulantibus tamen vbi super ignes, quos circumſident, quaedam semina ingesta sunt, simul ebrietati hilaritas ex nidore contingit. In litoribus Istro proxima est Istropolis; deinde a Milesiis deducta Calatis; tum Tomoe, et portus Caria, et Tiristis promontorium: quod praeteruectos alter Ponti angulus accipit, aduersus Phasiaco, et, nisi amplior foret, similis. Fuit hic Bizone: motu terrae intercidit. Est portus Crunos: vrbes, Dionysopolis, Odesſos, Mesembria, Anchialos; et intimo in sinu, atque vbi Pontus alterum sui flexum angulo finit magno, Apollonia. Recta dehinc ora, nisi quod media ferme in promontorium, quod Thyniam vocant, exit, et incuruis contra se litoribus obtenditur, vrbesque sustinet Halmydesson et Phileas et Phinopolim. Hactenus Pontus, deinde est Bosporus et Propontis: in Bosporo, Byzantium; in Propontide, Selymbria, Perinthos, Bithynis, amnesque qui interfluunt, Erginos et Athyras: tum Rheso regna-

regnata quondam pars Thraciae, et Bisanthe Samiorum, et ingens aliquando Cypsela: post locus quem Graii Μανγὸν τεῖχος appellant, et in radicem magnae paene insulae sedens Lysimachia. Terra quae sequitur nusquam lata, atque hic arctissima, inter Hellespontum Aegeumquae procurrat. Angustias Isthmon; frontem eius Mastusiam; totam Chersonesum appellant: ob multa memorabilem. Est in ea flumen Aegos, naufragio classis Atticae insigne. Est et Abydo obiacens Sestos, Leandri amore pernobilis. Est et reg'ō, in qua Persarum exercitus diuisas spatio pelagoque terras, ausus pontibus iungere (mirum atque ingens facinus!) ex Afia in Graeciam pedes et non navigata maria transgressus est. Sunt Protesilai ossa consecrata delubro. Est et portus Coelos, Atheniensibus et Lacedaemoniis nauali acie decernentibus, Laconicae classis signatus excidio. Est et Cynossema, tumulus Hecubae, siue ex figura canis, in quam conuersa traditur, siue ex fortuna, in quam deciderat, humili nomine accepto. Est Madytos: est Eleus, quae finit Hellespontum. Aegeum sicutim pelagus vaste longum litus impellit, summotasque terras hinc ad promontorium, quod Sunium vocatur, magno ambitu mollique circumagit. Eius tractum legentibus, praeiectisque Massiam sinus intrandus est, qui alterum Chersonesi latus alluens, iugo facie vallis includitur, et ex fluvio, quem accipit, Melas dictus, duas urbes amplectitur, Alopeconnesum, et in al-

C 5

tero

tero Isthmi litora sitam Cardiam: eximia est
 Aenos, ab Aenea profugo condita: circa He-
 brum Cicones: trans eundem Doriscos, vbi
 Xerxes copias suas, quia numero non poterat,
 spatio mensuri ferunt: deinde promontorium
 Serrium, et quo canentem Orpheus secuta nar-
 rantur etiam nemora, Zone: tum Schoenos
 fluuius, et ripis eius adiacens Maronia. Regio
 vltior Diomeden tulit, immanibus equis man-
 dendos solitum obiectare aduenas, et iisdem ab
 Hercule obiectum. Turris, quam Diomedis
 vocant, signum fabulae remanet: et vrbs, quam
 foror eius suo nomine *Inominavit*, Abdera;
 sed ea magis id memorandum habet, quod
 Democritum Physicum tulit, quam quod ita
 condita est. Vltra Nestos fluit; interque eum
 et Strymona vrbes sunt Philippi, Apollonia,
 Amphipolis: inter Strymona et Athon, turris
 Calarnaca, et Κάπρες λιμνή, vrbs Acanthos,
 et Echymnia: inter Athon et Pallenon, Cleo-
 na et Olynthos. Strymon (sicut diximus)
 amnis est; longeque ortus, et tenuis, alienis
 subinde aquis fit amplior; et vbi non longe a
 mari lacum fecit, maiore quam venerat alueo
 erumpit. Athos mons est adeo elatus, vt credatur
 altius etiam quam vnde imbræ cadunt, surgere.
 Capit opinio fidein, quia de aris, quas in ver-
 tice sustinet, non abluitur cinis, sed quo re-
 linquitur aggere manet. Ceterum non pro-
 montorio, vt alii, verum totus exstat, totoque
 longe dorso procedit in pelagus. Qua conti-
 nenti adhaeret, a Xerxe in Graios tendente
 per-

perfossus transiugatusque est, et factus freto navigabili peruius. Ima eius tenent paruae Pelasgorum coloniae. In summo fuit oppidum Acroathon, in quo (vt ferunt) dimidio longior, quam in aliis terris, aetas habitantium erat. Pallene, soli tam patentis, vt quinque vrbium sedes sit atque ager, tota in altum abit, angusta satis vnde incipit. Ibi est Potidaea: at ubi laxius patet, Mende Scioneque referenda; illa ab Eretriis, haec ab Achiuis capto Ilio remanibus posita.

C A P. III.

Macedonia, Graecia, Peloponnesus, Epirus et Illyricum.

TVM Macedonum populi, quot vrbes habitant, quarum Pelle est maxime illustris. Alumni afficiunt, Philippus Graeciae domitor, Alexander etiam Asiae. In litore flexus Mecybernaeus, inter promontoria Derrim et Canastraeum et portum qui Κωφὸς dicitur, vrbes Toronen et Physcellam, atque vnde ipsi nomen est, Mecybernam incingit. Canastraeo promontorio Sena proxima est. Mecybernaeus autem in medio qua terra dat gremium, modice in litora ingreditur. Ceterum longis in altum immisis lateribus, ingens inde Thermaicus sinus est. In eum Axios per Macedonas, et iam per Thessalos Peneus excurrit, Ante Axium Thessalonice est: inter vtrumque Casian-

Cassandra, Cydna, Aloros, Icaris, a Peneo
ad Sepiada, Gyrtona, Meliboea, Castanaea;
pares ad famam, nisi quod Philoctetes alumnus
Meliboeam illuminat. Terrae intérieores cla-
ris locorum nominibus insignes, paene nihil
ignobile ferunt. Hinc non longe est Olym-
pus, Pelion, Offa, montes Gigantum fabula
belloque memorati: hic Musarum parens do-
minusque Pieria: hic nouissime cālcatum Graio
Herculi solum, saltus Oetaeus: hic sacro ne-
more nobilia Tempe: hic Libethra, carminum
fontes. Obiacet tum iam vaste et multum pro-
minens Graecia, et dum Myrtoum pelagus at-
tingat, a septentrione in meridiem vecta, qua
sol oritur, Aegaeis; qua occidit, Ioniis flu-
ebus obiacet. Ac proximo spatiofa et Hellas
nomine, grandi fronte procedit: mox mari
vtrōque, et Ionio magis, latera eius intrante,
donec quatuor millia passuum pateat, media
ferme prope inciditur. Deinde rursum terris
huc se et illuc, verum in Ionium mare magis
expandentibus, progressisque in altum, nōn
tam lata quam cooperat, ingens tamen iterum
et quasi paene insula extenditur, vocaturque
Peloponnesos, ob sinus et promontoria, quis
vt fibris litora eius incisa sunt, simulque tenui
tramente in latus effunditur, platani folio simil-
lima. A Macedonia prima est Thessalia, deinde
Magnesia, Phthiotis, Doris, Locris, Pho-
cis, Boeotis, Atthis, Megaris; sed omnium
Atthis clarissima: in Peloponneso Argolis,
Laconice, Messenia, Achaia, Elis, Arcadia;

vltra

vltra Aetolia, Acarnania, Epiros, vsque in Adriam. De locis atque vrbibus, quae mare non alluit, haec maxime memoranda sunt: in Thessalia Larissa, aliquando Iolcos: in Magnesia Antronia: in Phthiotide Phthia: in Doryde Pindus et iuxta situm Erineum: in Locride Cynos et Calliaros: in Phocide Delphi, et mons Parnasos, et Apollinis fanum atque oraculum: in Boeotia Thebae, et Cithaeron fabulis carminibusque celebratus: in Attide Eleusin Cereri consecrata, et clariores, quam vt indicariegeant, Athenae: in Megaride, vnde regioni nomen est, Megara; vt in Argolide Argos, et Mycenae, et templum Iunonis vestitatem et religione percelebre; in Laconide Therapne, Lacedaemon, Amyclae, mons Taygetus: in Messenia, Messene, et Methone: in Achaia atque Elide, quondam Pisae Oenomai, Elis etiam nunc, delubrumque Olympii Jouis, certamine gyynnico et singulari sanctitate, ipso quidem tamen simulacro (quod Phidiae opus est) maxime nobile. Arcadiam Peloponnesiacae gentes vndique incingunt. In ea sunt vrbes Psophis, Tegea, Orchomenos; montes Pholoë, Cyllenius, Parthenius, Maeinalus, flumina Erymanthus et Ladon: in Aetolia Naupactos, in Acarnania Stratos, oppida: in Epiro Dodonaei Iouis templum; et fons ideo facer, quod cum sit frigidus, et immersas faces, sicut ceteri, extinguat, vbi sine igne procul adinquentur, accedit. At cum litora leguntur, a promontorio Sepiade per Demetrian

metrion et Halon et Pteleon et Echinon ad Pagasaeum sinum cursus est. Ille urbem Pagasam amplexus, annem Sperchion accipit: et, quia Minya Colchida petentes inde Argo nauem soluere, memoratur. Ab eo ad Sunium tendentibus illa praenauiganda; Maliacus et Opuntius, grandes sinus, et in his caesorum etiam Laconum tropaea Thermopylae, Opoës, Scarpha, Cnemides, Alope: Anthedon, Larymne, Aulis Agamemnoniae Graiorumque classis in Troiam coniurantium statio: Marathon magnarum multarumque virtutum testis, iam inde a Theseo, Persica maxime clade pernotus: Rhamnus parua, illustris tamen, quod in ea fanum est Amphiaraei et Phidiaca Nemesis: Thoricos et Brauronias, olim urbes, iam tantum nomina. Sunium promontorium est, finitque id litus Hellados, quod spectat orientem. Inde ad meridiem terra conuertitur usque ad Megaram, Atticae ut modo latere, ita nunc fronte pelago adiacens. Ibi est Piraeus Atheniensium portus: Scironia saxa, saeuo quondam Scironis hospitio etiam nunc infamia. Megarenseum tractus Isthmon attingit, (Diolco cognomen est) qui quatuor millium spatio Aegaeum mare ab Ionio summoens, angusto tramite Helladi Peloponneson annexit. In eo est oppidum Cenchreæ: fanum Neptuni, ludis, quos Isthmicos vocant, celebre: Corinthos, olim clara opibus, post clade notior, nunc Romana colonia, ex summa arce, quam Acrocorinthon appellant, maria vtraque contuens.

tuens. Peloponnesi oram (sicut diximus) sinus et promontoria lacerant: ab oriente Bucephalos, et Chersonesus, et Scyllaeon: ad meridiem Malea, Taenaros, Acritas, Ichthys: ad vesperum Chelonates, et Araxos. Habitant ab Isthmo ad Scyllaeon Epidaurii, Aesculapii templo inclyti, et Trozenii, fide societatis Atticae illustres. Portus Saronicus, et Schonitas, et Pogonus: oppida autem Epidaurus, et Troezene, et Hermione his litoribus apposita sunt. Inter Scyllaeon et Malean, sinus Argolicus dicitur: inter Malean et Taenaron, Laconicus: inter Taenaron et Acritan, *Asinaeus*: inter Acritan et Ichthyn, Cyparissius. In Argolico sunt noti amnes, Erasinus atque Inachus, et notum oppidum Lerne: in Laconico Gythius et Eurotas: in ipso Taenaro Neptuni templum, et specus, illi, quem in Ponto Acherusium diximus, facie et fabula similis: in Asinaeo fluumen Pamissum; in Cyparissio Alpheus; nomen dedit vrbs in litore sita, huic Cyparissae, illi Asine: Messenii Pyliique terras colunt; et ipsa pelago Pylos adiacet. Cylleene, Enneapolis, Patrae oram illam tenent, in quam Chelonates et Araxos excurrunt: sed Cylleene, quod Mercurium ibi natum arbitrantur, insignis. Rhion deinde (maris id nomen est) anguste, et velut freto, latus orae sequentis incidens inter Aetolos et Peloponnesiacos, usque ad Isthmon irrumpit. In eo ad septentriones spectare litora incipiunt. In his est Aegion, et Aegira, et Oluros, et Sicyon: at in aduer-

aduersis Pagae, Creusis, Anticyra, Oeanthia,
Cirrha; et notior aliquanto nomine Calydon,
et Euenos; extra Rhion. In Acarnania maxi-
me clara sunt oppidum Leucas, flumen Ache-
lous. In Epiro nihil Ambracio sinu nobilius
est. Facit sinus, qui angustis faucibus, et quae
minus mille passibus pateant, grande pelagus
admittit. Faciunt urbes quae affidunt; Actium,
Argia Amphilochis, Ambracia, Aeacidarum
regna Pyrrhique. Buthrotum ultra est: deinde
Ceraunii montes: ab his flexus in Adriam.
Hoc mare magno recessu litorum acceptum,
et vaste quidem in latitudinem patens, qua pe-
netrat tamen vastius, Illyricis usque Tergestum,
cetera Gallicis Italicisque gentibus cingitur.
Partheni et Dassaretae prima eius tenent: se-
quentia Taulantii, Encheliae, Phaeaces. Dein-
de sunt, quos proprie Illyricos vocant: tum
Pyraei, et Liburni, et Istria. Urbium prima
est Oricum, secunda Dyrrachium; Epidamnos
ante erat: Romani nomen mutauere, quia vel-
ut in damnum ituris, omen id visum est. Ul-
tra sunt Apollonia, Salona, Iader, Narona,
Tragurium, sinus Polaticus, et Pola, quon-
dam a Colchis, ut ferunt, habitata (in quan-
tum res transeunt!) nunc Romana colonia.
Amnes autem Aeas et Nar, et Danubius, qui
iam dictus est Ister: sed Aeas secundum Apol-
loniam, Nar inter Pyraeos et Lyburnos, per
Istros Ister emittitur. Tergeste intimo in sinu
Adriae situm finit Illyricum.

CAP.

C A P. IV.

Italia.

DE Italia, magis quia ordo exigit, quam quia monstrari eget, pauca dicentur: nota sunt omnia. Ab Alpibus incipit in altum excedere, atque ut procedit, se media perpetuo iugo Apennini montis attollens, inter Adriaticum et Tuscum, siue (ut aliter eadem appellantur) inter Superum mare et Inferum excurrit, diu solida. Verum ubi longe abit, in duo cornua fnditur, respicitque altero Siculum pelagus, altero Ionium: tota angusta, et aliubi multo, quam unde coepit, angustior. Interiora eius aliae aliaeque gentes; sinistra parte Carni et Veneti colunt Togatam Galliam: tum Italici populi, Picentes, Frentani, Dauni, Apuli, Calabri, Sallentini. Ad dextram sunt sub Alpibus Ligures, sub Apennino Etruria; post Latium Volsci, Campania, et super Lucaniam Bruttii. Vrbium, quae procul a mari habitantur, opulentissimae sunt, ad sinistram Patauium Antenoris, Mutina et Bononia, Romanorum coloniae: ad dextram Capua a Tuscis, et Roma quondam a pastoribus condita, nunc, si pro materia dicatur, alterum opus. At in oris proxima est a Tergeste Concordia. Interfluit Timavus, nouem capitibus exsurgens, uno ostio emissus: deinde Natiso non longe a mari ditem attingit Aquileiam. Ultra est Altinum. Superna late occupat litora Padus. Namque ab imis radicibus Vesuli montis

D

exor-

exortus, parnis se primum e' fontibus colligit; et aliquatenus exilis ac macer, mox aliis amni- bus adeo augescit atque alitur, vt se per septem ad postremum ostia effundat. Vnum de eis magnum, Padum appellant. Inde tam citus profluit, vt discussis fluctibus diu qualem amnis vndam agat, suumque etiam in mari alueum seruet; donec eum ex aduerso litore Istriae eodem impetu profluens Ister amnis excipiat. Hac re per ea loca nauigantibus, qua vtrinque amnes eunt, inter marinas aquas dulcium hau- stus est. A Pado ad Anconam transitur Rauen- na, Ariminum, Pisaurum, Fanestris colonia; flumen Metaurus, atque Aesis. Exin illa in angusto duorum promontoriorum ex diuerso coeuntium, inflexi cubiti imagine sedens, ac ideo a Graii dicta Ancon, inter Gallicas Itali- casque gentes quasi terminus interest. Haec enim praegressos Piceni litora excipiunt: in quibus Numana, Potentia, Cluana, Cupra, vrbes; castella autem Firmum, Adria, Truen- tinum: id et fluvio, qui praeterit, nomen est. Ab eo Frentani iam Matrini habent ac Aterni fluminis ostia; vrbe Bucam et Histionum: Dauni autem Tifernum amnem; Cliterniam, Larinum, Teanum, oppida; montemque Garganum. Sinus est continuo Apulo litora incinctus, nomine Vrias, modicus spatio, pleraque asper accessu: extra Sipontum. vel (vt Graii dixerent) Sipus; et fluinen, quod Ca- nusium attingens, Aufidum appellant: post Barium, et Gnatia, et Ennio ciue nobiles Ru- diae:

diae: etiam in Calabria Brundusium, Vale-tium, Lupiae, Hydrus mons: tum Sallentini campi, et Sallentina litora, et vrbs Graia Cal-lipolis. Hucusque Adria, hucusque Italiae la-tus alterum pertinet. Frons eius in duo qui-dem se cornua (sicut supra diximus) scindit: ceterum mare, quod inter vtraque admittit, tenuibus promontoriis semel iterumque di-stinguens, non uno margine circuit, nec dif-fusum patensque, sed per sinus recipit. Pri-mus Tarentinus dicitur, inter promontoria Sallentinum et Lacinium; in eoque sunt Ta-rentus, Metapontum, Heraclea, Crotone, Thu-rium: secundus Scylaceus, inter promontoria Lacinium et Zephyrium; in quo est Petilia, Carcinus, Scylaceum, Mystiae: tertius inter Zephyrium et Bruttium, Consentiam, Caulo-niam, Locrosque circundat. In Brutio sunt, Columna Rhea, Rhegium, Scylla, Tau-rianum, et Metaurum. Hinc in Tuscum ma-re est flexus, et eiusdem terrae latus alterum. Medama, Hippo, nunc Vibon, Temesa, Clam-petia, Blanda, Buxentum, Velia, Palinurus, olim Phrygii gubernatoris, nunc loci nomen, Paestanus sinus, Paestum oppidum, Silerus amnis, Picentia, Petrae quas Sirenes habita-vere, Mineruae promontorium, omnia Luca-niae loca; sinus Puteolanus, Surrentum, Her-culanum, Vesuui montis asperclus, Pompeii, Neapolis, Puteoli, lacus Lucrinus et Auernus, Baiae, Misenum, (id nunc loci, aliquando Phrygii militis nomen) Cumae, Iternum,

Volturnus amnis, Volturnum oppidum, amoena Campaniae litora; Sinuesa, Liris, Minturnae, Formiae, Fundi, Tarracina, Circes domus aliquando Circeii, Antium, Aphrodisium Ardea, Laurentum, Ostia, citra Tiberim in hoc latere sunt: ultra Pyrgi, Minio, Castrum nouum, Graufcae, Cosa, Telamon, Populonia, Cecina, Pisae, Etrusca et loca et nomina; deinde Luna Ligurum, et Tigulia, et Genua, et Sabatia, et Albingaunum; tum Paulo et Varum flumina, vtraque ab Alpibus delapsa, sed Varum, quia Italiam finit, aliquanto notius. Alpes ipsae ab his litoribus longe lateque diffusae, primo ad septentrionem magno gradu excurrunt: deinde ubi Germaniam attigerunt, verso impetu in orientem abeunt, diremisque populis immanibus, usque in Thraciam penetrant.

C A P. V.

Gallia Narbonensis.

GALLIA Lemanno lacu et Cebennicis montibus in duo latera diuisa, atque altero Tuscum pelagus attingens, altero Oceanum, hinc a Varo, illinc a Rheno, ad Pyrenaeum usque permittitur, Pars Nostro mari apposita (fuit aliquando Braccata, nunc Narbonensis) est magis culta, et magis consita, ideoque etiam laetior. Vrbium quas habet, opulentissimae sunt, Vasio Vocontiorum, Vienna Allobrogum, Auenio Cauarum, Arecomicorum

Ne-

Nemausus, Tolosa Tectosagum, Secundanorum Arausio, Sextanorum Arelate, Septimanorumque Baeterrae. Sed antestat omnes Atacinarum Decimanorumque colonia, unde olim his terris auxilium fuit, nunc et nomen et decus est, Martius Narbo. In litoribus aliquot sunt cum aliquibus nominibus loca: ceterum rarae vrbes, quia rari portus, et omnis plaga austro atque africo exposita est. Nicaea tangit Alpes, tangit oppidum Deciatum, tangit Antipolis. Deinde est Forum Julii, Octavianorum colonia: tunc post Athenopolin, et Olbiam, et Tauroin, et Citharisten est Lacydon, Massiliensium portus, et in eo ipsa Massilia. Haec a Phocaeis oriunda, et olim inter asperas posita, nunc ut pacatis, ita diffimilimis tamen vicina gentibus; mirum quam facile et tunc sedem alienam ceperit, et adhuc morem suum teneat. Inter eam et Rhodantum Maritima Auaticorum stagno affidet. Fossa Mariana partem eius amnis nauigabili alueo effundit. Alioquin litus ignobile est, lapideum, ut vocant; in quo Herculem contra Albionam et Bergion, Neptuni liberos, dimicantem cum tela defecissent, ab inuocato Ioue adiutum imbre lapidum ferunt. Credas pluifse, adeo multi passim et late iacent. Rhodanus non longe ac Istri Rhenique fontibus surgit: deinde Lemanno lacu acceptus tenet impetum, seque per medium integer agens, quantum venit egreditur; et inde contra occidentem

D 3

ab-

ablatus, aliquandiu Gallias dirimit: post cursu
in meridiem abducto, hac intrat, accessuque
aliorum amnium iam grandis, et subinde gran-
dior, inter Volcas et Cauaras emittitur. Ultra
sunt stagna Volcarum, Ledum flumen, castel-
lum Latera, Mesua collis incinctus mari paene
vndique; ac, nisi quod angusto aggere conti-
nenti annexitur, insula. Tum ex Cebennis
demissus Arauris iuxta Agathan, secundum
Baeterras Orbis fluit. Atax ex Pyrenaeo mon-
te degressus, qua sui fontis aquis venit, exi-
guus, vadusque est; et iam ingentis alioquin
aluei tenens, nisi vbi Narbonem attingit, nus-
quam nauigabilis: sed cum hibernis intumuit
imbribus, usque eo solitus insurgere, ut se ipse
non capiat. Lacus accipit eum Rübresus no-
mine, spatiösus admodum, sed qua mare ad-
mittit, tenuis aditu. Ultra est Leucata, lito-
ris nomen, et Salsulae fons, non dulcibus
aquis defluens, sed falsioribus etiam quam ma-
rinæ sint: iuxta campus minuta arundine gra-
ciliisque peruridis, ceterum stagno subeunte
suspensus. Id manifestat media pars eius, quae
abscissa proximis, velut insula natat, pellique
se atque attrahi patitur. Quin et ex iis, quae
ad imum perfossa sunt, suffusum mare ostendit.
Vnde Graisi nostrisque etiam Aucto-
ribus, verine ignorantia, an prudentibus etiam
mendacii libidine, visum est tradere posteris,
in ea regione pisces e terra penitus oriri, qui
vbi ex alto hucusque penetrauit, per ea for-
mina

mina ictu capulantium interfectus extrahitur. Inde est ora Sordonum, et parua flumina Tellis, et Tichis; ubi accreuere, persaeua: colonia Ruscino, vicus Eliberri magnae quondam vrbis, et magnarum opum tenue vestigium. Tum inter Pyrenaei promontoria Portus Venneris est sinu Salso, et Ceruaria locus, finis Galliae.

CAP. VI.

Hispaniae ora citerior.

PYRENAEVS primo hinc in Britannicum procurrit Oceanum; tum in terras fronte conuersus, Hispaniam irrumpit, et minore eius parte ad dextram exclusa, trahit perpetua latera continuus, per omnem donec prouinciam longo limite immissus, in ea litora, quae occidenti sunt aduersa, perueniat. Ipsa Hispania, nisi qua Gallias tangit, pelago vndique incincta est: ubi illis adhaeret, maxime angusta, paulatim se in Nostrum et Oceanum mare extendit, magisque et magis latior ad occidentem abit, ac sit ibi latissima: viris, equis, ferro, plumbo, aere, argento auroque etiam abundans, et adeo fertilis, ut sicuti ob penuriam aquarum effoeta ac sui dissimilis est, linum tamen aut spartum alat. Tribus autem est distincta nominibus; parsque eius Tarraconensis, pars Baetica, pars Lusitania vocatur. Tarragonensis altero capite Gallias, altero Baeticam Lusitaniamque contingens, mari latera obiicit

D 4

Nostro,

Nostro, qua meridiem; qua septentrionem spectat, Oceano. Illas fluuius Anas separat, et ideo Baetica maria vtraque prospicit: ad occidentem, Atlanticum; ad meridiem Nostrum. Lusitania Oceano tantummodo obiecta est, sed latere ad septentriones, fronte ad occasum. Vrbium de mediterraneis in Tarraconensi classissimae fuerunt Pallantia et Numantia, nunc est Caesaraugusta: in Lusitania Emerita: in Baetica Astigi, Hispal, Corduba. At si litora legas, a Ceruaria proxima est rupes, quae in altum Pyrenaeum extrudit: dein Tichis flumen ad Rhodam, Clodianum ad Emporias: tum mons Jouis, cuius partem occidenti aduersam, eminentia cautiua, quae inter exigua spatia ut gradus subinde consurgunt, Scalas Hannibalis appellant. Inde ad Tarraconem parua sunt oppida, Blanda, Eluro, Baetulo, Barcino, Subur, Tolobi: parua flumina, Baetulo iuxta Iouis montem, Rubricatum in Barciniensis litore, inter Subur et Tolobin Maius. Tarraco vrbs est in his oris maritimorum opulentissima: Tulcis eam modicus amnis super, ingens Iberus Dertosam attingit. Inde se in terras pelagus insinuat, et primum magno impetu admissum, mox in duos sinus promontorio, quod Ferrariam vocant, finditur. Prior Sucronensis dicitur, maiorque, ac magno sati ore pelagus accipiens, et, quo magis penetratur, angustior, Saetabim, et Turiam, et Sucronem non magna excipit flumina: vrbes complexus, et alias quidem, sed notissimas

Valen-

Valentiam, et Saguntum illam fide et aerumnis inclytam. Sequens Illicitanus Alonem habet, et Lucentiam, et, vnde ei nomen est, Illicen. Hic iam terrae magis in altum eunt, latioremque, quam fuerat, Hispaniam faciunt. Verum ab his, quae dicta sunt, ad principia Baeticæ, praeter Carthaginem, quam dux Poenorum Hasdrubal condidit, nihil referendum est. In illis oris ignobilia sunt oppida, et quorum mentio tantum ad ordinem facit; Virgi in sinu, quem Virgitanum vocant: extra Abdera, Suel, Ex, Maenoba, Malaca, Salduba, Lacippo, Barbesul. Aperit deinde angustissimum pelagus, et proxima inter se Europæ atque Africae litora montes efficiunt, ut initio diximus, Columnæ Herculis Abyla et Calpe: vterque quidem, sed Calpe magis, et paene totus in mare prominens. Is mirum in modum concavus, ab ea parte, qua spectat occassum, medium fere latus aperit: atque inde ingressis totus admodum perius, prope quantum patet, specus. Sinus ultra est, in eoque Carteia (ut quidem putant) aliquando Tartessos, et quam transueci ex Africa Phoenices habitant, atque vnde nos sumus, Tingentera. Tum Mellaria, et Belo, et Besippo usque ad Junonis promontorium oram Freti occupat. Illud iam in occidentem et Oceanum obliquo iugo excurrens, atque ei, quod in Africa Ampeliam esse dixeramus, aduersum, qua Nostra maria sunt, finit Europen.

C A P. VII.

Mediterranei maris insulae.

GADES insula, quae egressis Fretum obuia est, admonet ante reliquas dicere, quam in Oceani litora Terrarumque circuitum, vt initio promisimus, oratio excedat. Paucae sunt in Maeotide, (inde enim videtur commodissimum incipere) neque omnes tamen incoluntur: nam nec pabula quidem large ferunt. Hac re habitantibus caro magnorum piscium sole siccata, et in pollinem usque contusa, pro farre est. Paucae et in Ponto; Leuce Borysthenis ostio obiecta, parua admodum, et quia ibi Achilles situs est, Achillea cognomine: non longe a Colis Aria, quae Marti consecrata (vt fabulis traditur) tulit aues, cum summa clade aduenientium, pennas quasi tela iaculatas. Sex sunt inter Istri ostia: ex his Peuce notissima et maxima. Thynias Mariandynorum finibus proxima, urbem habet, quam, quia Bithyni incolunt, Bithynida appellant. Contra Thracium Bosporum duae paruae, paruoque distantes spatio, et aliquando creditae dictaeque concurrere, et Cyaneae vocantur et Symplegades. In Propontide tantum Proconnesos habitat. Extra Hellespontum, earum, quae Asiaticis regionibus adiacent, clarissimae sunt, Tenedos, Sigeis aduersa litoribus, et quo dicentur ordine, ad promontorium Tauri montis expositae, quas quondam dici putauere *Managor*; siue
quod

quod fortunati admodum caeli solique sunt, siue quod eas suo suorumque regno Macar occupauerat: in Troade Lesbos; et in ea quinque olim oppida, Antissa, Pyrrha, Eresos, Methymna, Mytilene: in Ionia Chios et Samos: in Caria Coos: in Lycia Rhodos; in illis singulae sunt iisdem nominibus vrbes: in Rhodo tres quondam erant, Lindos, Camiros, Jalybos. Quae contra Tauri promontorium importune nauigantibus obiacent, Chelidoniae nominantur. In sinu, quem maximum Asia recipit prope media, Cypros ad ortum occasumque se immittens, recto iugo inter Ciliciam Syriasque porrigitur; ingens, ut quae aliquando nouem regna ceperit, et nunc aliquot vrbes ferat, quarum clarissimae Salamis et Paphos, et quo primum ex mari Venerem egressam accolare affirmant, Palaepaphos. Arados in Phoenice est parua, et quantum patet, tota oppidum: frequens tamen, quia etiam super aliena tecta sedem ponere licet. Parua et Canopos, Nili ostio, quod Canopicum vocant, ob via est. Menelai gubernator Canopus, ibi forte moriens, nomen insulae, illa ostio dedit. Pharos nunc Alexandriac ponte coniungitur, olim (ut Homericō carmine proditum est) ab eisdem oris cursu diei totius abducta: et, si ita res fuit, videri potest conjectantibus in tantum mutatae causas Nilum praebuisse, dum limum subinde, et praecipue cum exundaret, litora annexens, auget terras, spatium.

tiumque augecentium in vicina vada promouet.
In Africa contra maiorem Syrtim Euteletos:
contra minoris promontoria, Meninx et Cer-
cina: contra Carthaginis sinum, Tarichiae
et Aegates, Romana clade memorabiles. Plu-
res Europae litoribus sunt appositae: in Aegeo
mari prope Thraciam Thasos, Imbros, Sa-
mothrace, Scandile, Polyaegos, Sciathos, Ha-
lonesos; et, quam aliquando, omnibus, qui
mares erant, caesis, tantum feminae tenuisse
dicuntur, Atho monti Lemnos aduerfa. Pa-
gasaeus sinus Scyron prospicit, Cicynethon
amplectitur. Euboea ad meridiem promon-
torium Geraeston et Capharea, ad septentrio-
nem Cenaeum extrudit, et nusquam lata, duum
millium spatium habet, ubi arctissima est: ce-
terum longa, totique Boeotiae apposita, an-
gusto freto distat a litore. Euripon vocant,
rapidum mare, et alterno cursu, septies die ac
septies nocte fluctibus in vicem versis, adeo
immodice fluens, ut ventos etiam ac plena ven-
tis nauigia frustretur. Aliquot in ea sunt op-
pida, Styra, Eretria, Pyrrha, Neso, Oecharia:
verum opulentissimae Carystos et Chalcis.
In Attide Helene est, nota stupro Helenae,
et Salamis excidio classis Persicae notior: circa
Peloponneson etiam nunc in Aegaeo Pityusa,
et Aegina Epidaurico litori proxima, Troeze-
nio Calauria, inter ignobiles alias letho De-
inosthenis nobilis: in Myrtoo Cythera contra
Malean, Oenusia et Theganusa contra Acritan:
in Ionio Prote, Asteria, Cephalenia, Neritos,

Same,

Same, Zaeynthos, Dulichium; et inter non
ignobiles, Vlyxis nomine Ithaca maxime illu-
stris: in Epiro Echinades, et olim Plotae,
nunc Strophades: contra Ambracium sinum
Leucadia, et vicina Adriatico mari Corcyra.
Hae Thracum Graiorumque terris obiaceant.
At interius Melos, Olearos, Aegilia, Cothon,
Ios, Thia, Thera, Gyaros, Hippuris, Dio-
nysia, Cythnos, Chalcia, Icaria, Cinara, Ni-
syros, Lebinthos, Calymnia, Syme. Hae,
quia dispersae sunt, Sporades. Ab eis Sicinos,
Siphnos, Seriphos, Rhenea, Paros, Myco-
nos, Syros, Tenos, Naxos, Delos, Andros,
quia in orbem iacent, Cyclades dictae. Super
eas iam in medio mari, ingens et centum
quondam urbibus habitata Crete, ad orientem
promontorium Samonium, ad occidentem
Kρή μέτωπον immittit; nisi maior esset,
Cypri similis: multis famigerata fabulis, ad-
ventu Europae, Pasiphaës et Ariadnae amori-
bus, Minotauri feritate fatoque, Daedali ope-
ribus et fuga, Tali statione atque morte; ma-
xime tamen eo, quod ibi sepulti Iouis paene
clarum vestigium sepulcrum est, cui nomen
eius insculptum esse accolae ostendunt. Ur-
bium notissimae, Gnosos, Gortyna, Lyctos,
Lycastos, Holopyxos, Panacra, Cydonia, Ma-
rathusa, Dictynna. Inter colles, quod ibi nu-
tritum Iouem accepimus, fama Idaei montis
excellit. Iuxta est Astypalaea, Naumachos,
Zephyre, Chryse, Gaudos, et quas Musago-
rus numero tres, uno tamen vocabulo appel-
lant;

lant; atque, vnde Carpathio mari cognomen est, Carpathos. In Adria Apsoros, Dyscelados, Absyrtis, Issa, Pityia, Hydria, Electrides, nigra Corcyra, Tragurium, Diomedia, Aestria, Sason, atque, ut Alexandriæ, ita Brundusio adiacens Pharos. Sicilia (vt ferunt) aliquando continens, et agro Bruttio annexa, post freto maris Siculi abscissa est. Id angustum et anceps alterno cursu modo in Tuscum, modo in Ionium pelagus perfluit, atrox, saevum, et Scyllae Charybdisque sacuis nominibus inclytum. Scylla saxum est, Charybdis mare, vtrumque noxium appulsis. Ipsa ingens et tribus promontoriis in diuersa procurrens, Graecæ literæ imaginein, quæ Delta dicitur, efficit. Pachynum vocatur, quod Graeciam spectat, Lilybaeum, quod Africam: Peloris, quod in Italiam vergens Scyllæ adversum est. Causa nominis, Pelorus gubernator ab Hannibale ibidem conditus; quem idem vir profugus ex Africa, ac per ea loca Syriam petens, quia procul intuenti videbantur continua esse litora, et non perium pelagus, proditum se arbitratus occiderat. Ab eo ad Pachynum ora quæ extenditur, Ionium mare attingens, haec fert illustria, Messanam, Tauromenium, Catinam, Megarido, Syracusas, et in iis mirabilem Arethusam. Fons est, in quo visuntur iacta in Alpheum amnem, ut diximus, Peloponnesiaco litori infusum: vnde ille creditur non se confociare pelago, sed subter maria terrasque depresso, huc agere alueum,
atque

atque hic se rursus extollere. Inter Pachynum et Lilybaeum Acragas est, et Heraclea, et Thermae: inter Lilybaeum et Peloria Panormus, et Himera: interius vero Leontini, et Centuripinum, et Hybla, aliaeque complures: famam habet ob Cereris templum Enna. Praecipui montium Eryx maxime memoratus ob delubrum Veneris ab Aenea conditum; et Aetna, quae Cyclopas olim tulit, nunc assiduis ignibus flagrat. De amnibus Himera referendus, quia in media admodum ortus, in diuersa decurrit, scindensque eam vtrinque, alio ore in Libycum, alio in Tuscum mare devenit. Circa Siciliam in Siculo freto est Aeae, quam Calypso habitasse dicitur; Africam versus Gaulos, Melita, Cossura; proprius Italiani Galata, et illae septem, quas Aeoli appellant, Osteodes, Lipara, Heraclea, Didyme, Phoenicusa, ac, sicut Aetna, perpetuo flagrantes igne Hiera et Strongyle. Sed Pitheusa, Leucothea, Aenaria, Phitonia, Capreac, Prochyta, Pontiae, Pandateria, Sinonia, Palmaria, Italico lateri citra Tiberina Ostia obiacent. Vltra aliquot sunt paruae, Dianum, Igilium, Carbania, Vrgo, Ilua, Capraria: duae grandes, fretoque diuisae, Corsica et Sardinia; quarum Corsica Etrusco litori propior, intra latera tenuis et longa, praeterquam ubi Aleria et Mariana coloniae sunt, a barbaris colitur: Sardinia Africum pelagus attingens, nisi quod in occidenteum quam in orientem angustius spectat, par et quadrata vndique, et nusquam non ali-

quanto

quanto spatiostior, quam ubi longissima est Corsica, ceterum fertilis, et soli quam caeli melioris, atque ut secunda, ita paene pestilens. In ea antiquissimi populorum sunt Ilienses: vrbium antiquissimae Calaris et Sulci. At in Gallia, quas referre conueniat, solae sunt Stoechades, ab ora Ligurum ad Massiliam usque dispersae. Baleares in Hispania contra Tarragonensis litora sitae, non longe inter se distant, et ex spatio suo cognominibus acceptis, maiores, minoresque perhibentur. Castella sunt in minoribus, Jamno et Mago: in maioribus, Palma et Pollentia coloniae. Ebusos e regione promontorii, quod in Sucronensi finu Ferrariam vocant, eodem nomine urbem habet; frumentis tantum non fecunda, at alia largior, et omnium animalium, quae nocent, adeo expers, ut nec ea quidem, quae de agrestibus mitia sunt, aut generet, aut, si inuecta sunt, sustineat. Contra est Colubraria, cuius meminisse succurrit, quod cum scateat multo ac malefico genere serpentium, et sit ideo inhabitabilis, tamen ingressis eam, intra id spatium, quod Ebusitana humo circumsignauerunt, sine pernicie et rata est; iisdem illis serpentibus, qui solent obuios appetere, asperatum eius pulueris, aliud velut virus procul et cum pauore fugientibus.

POM-

*****
POMPONII MELAE
DE
S I T V O R B I S
LIBER III.

C A P . I.

Hispaniae ora exterior.

DICTA est ora Nostri maris: dictae insulae,
quas amplectitur. Restat ille circuitus,
quem (vt initio diximus) cingit Oceanus. In-
gens infinitumque Pelagus, et magnis aestibus
concitum (ita enim motus eius appellant) mo-
do inundat campos, modo late nudat ac refu-
git, non alios aliosque invicem, neque alter-
nis accessibus nunc in hos, nunc in illos toto
impetu versum: sed ubi in omnia litora, quam-
vis diuersa sunt, Terrarum Insularumque ex
medio pariter effusus est, rursus ab illis colli-
gitur in medium, et in semet ipsum reddit;
tanta vi semper immissum, ut vasta etiam flu-
mina retroagat, et aut terrestria deprehendat
animalia, aut marina desiliuat. Neque adhuc
satis cognitum est, an helitune suo id Mundus
efficiat, retractaque cum spiritu regerat vndam
vndique, si (vt doctioribus placet) unum ani-
mal

E

mal

mal est: an sint depresso*s* aliqui specus, quo reciprocata Maria residant, atque vnde se rursus exuberantia attollant: an Luna causas tantis meatibus praebeat. Ad ortus certe eius occasusque variantur: neque eodem assidue tempore, sed ut illa surgit ac demergitur, ita recedere atque aduentare comperimus. Huc egressos, sequentesque ea, quae exeuntibus dextra sunt, aequor Atlanticum et ora Baeticae frontis excipit, quae, nisi quod semel iterumque paululum in semet abducitur, usque ad flumen Anam paene recta est. Turduli et Bastuli habitant. In proximo sinu portus est, quem Gaditanum, et lucus, quem Oleastrum appellant: tum castellum Ebora in litore, et procul a litore Asta colonia. Extra Iunonis aram templumque est: in ipso mari munimentum Caepionis, scopulo magis quam insulae impositum. Baetis ex Tarragonensi regione demissus, per hanc fere medianam diu, sicut nascitur, uno amne decurrit: post ubi non longe a mari grandem lacum facit, quasi ex uno fonte geminus exoritur: quantusque simplici alveo venerat, tantus singulis effluit. Tum sinus alter usque ad finem prouinciae inflectitur, cumque parua oppida, Olintigi, Onoba, Laepa, coatiungunt. At Lusitania trans Anam, qua mare Atlanticum spectat, primum ingenti impetu in altum abit: deinde resistit, ac se magis etiam quam Baetica abducit. Qua prominet, bis in semet recepto mari, in tria promontoria dispergitur. Anae proximum, quia lata

lata sede procurrentes, paulatim se ac sua latera fastigat, Cuneus ager dicitur: sequens, Sacrum vocant: Magnum, quod vterius est. In Cuneo sunt, Myrtilli, Balsa, Ossonoba: in Sacro Lacobriga, et Portus Hannibalis: in Magno Ebora. Sinus intersunt: et est in proximo Salacia; in altero, Vlyssippo, et Tagi ostium, amnis gemmas aurumque generantis. Ab his promontoriis in illam partem, quae recessit, ingens flexus aperitur; in eoque sunt Turduli veteres, Turdulorumque oppida: amnes autem, Monda in medium fere vltimi promontorii latus effluens, et radices eiusdem al luens Durius. Frons illa aliquandiu rectam ripam habet: dein modico flexu accepto, mox paululum eminet: tum reducta iterum iterumque recta margine jacens, ad promontorium, quod Celticum vocamus, extenditur. Totam Celtici colunt, sed a Durio ad flexum Grouii: fluuntque per eos, Auo, Celadus, Naebis, Minius, et cui Oblitionis cognomen est Limia. Flexus ipse Lambriacam urbem amplexus, recipit fluuios Laeron et Villam. Partem, quae prominet, Praefamarchi habitant, perque eos Tamaris et Sars, flumina non longe orta decurrunt: Tamaris, secundum Ebora portum; Sars, iuxta turrem Augusti titulo memorabilem. Cetera super Tamarici Neriique incolunt in eo tractu vltimi. Hactenus enim ad occidentem versa litora pertinent. Deinde ad septentriones toto latere Terra convertitur a Celticō promontorio ad Scythicum

vsque. Perpetua eius ora, nisi vbi modici recessus ac parua promontoria sunt, ad Cantabros paene recta est. In ea primum Artabri sunt, etiamnum Celticae gentis; deinde Astures. In Artabris sinus ore angusto admissum mare non angusto ambitu excipiens, Adobricam vrbe et quatuor amnium ostia incingit: duo, etiam inter accolentes, ignobilia sunt: per alia duo Mearus exit, et Iuia. In Asturum litora Noega est oppidum: et tres arae, quas Sestianas vocant, in paene insula sedent, et sunt Augusti nomine sacrae, illustratingue terras ante ignobiles. At ab eo flumine, quod Saliam vocant, incipiunt orae paulatim recedere, et latae adhuc Hispaniae magis magisque spatha contrahere; vsque adeo semet terris angustantibus, ut earum spatium inter duo maria dimidio minus sit qua Galliam tangunt, quam vbi ad occidentem litus exporrigunt. Tractum Cantabri et Varduli tenent. Cantabrorum aliquot populi amnesque sunt, sed quorum nomina nostro ore concipi nequeant. Per eosdem et Salenos Saunum, per Autrigones et Origenomescos Nanasa descendit: et Deuale Tritium Tobolicum cingit, et Decium Aturia, et Oeasonem Magrada. Varduli vna gens, hinc ad Pyrenaei iugi promontorium pertinens, claudit Hispanias.

CAP.

C A P. II.

Galliae ora exterior.

SE QVITVR Galliae latus alterum, cuius ora primo nihil progressa in altum, mox tandem paene in pelagus excedens, quantum retro Hispania abscesserat, Cantabricis fit adversa terris, et grandi circuitu amplexa, ad occidentem litus aduertit. Tunc ad septentriones conuerfa, iterum longo rectoque tractu ad ripas Rheni amnis expanditur. Terra est frumenti praecipue ac pabuli ferax, et amoena lucis immanibus. Quicquid ex satis frigoris impatiens est, aegre, nec ubique alit; salubris, et noxio genere animalium minime frequens. Gentes superbae, superstitiones, aliquando etiam immanes adeo, ut hominem optimam et gratissimam Diis victimam caederent. Manent vestigia feritatis iam abolitae, atque ut ab ultinis caedibus temperant, ita nihilominus, ubi deuotos altaribus admouere, delibant. Habet tamen et facundiam suam, magistrosque sapientiac Druidas. Hi Terrae Mundique magnitudinem et formam, motus Caeli ac siderum, et, quid Dii velint, scire profitentur. Docent multa nobilissimos gentis clam et diu, vicenis annis aut in specu, aut in abditis saltibus. Vnum ex his, quae praecipiunt, in vulgo effluxit, videlicet ut forent ad bella meliores, aeternas esse animas, vitamque alteram ad manus. Itaque cum mortuis cremant, ac

E 3

defo-

defodiunt apta viuentibus. Olim negotiorum ratio etiam et exactio crediti deferebatur ad inferos: erantque qui se in rogos suorum, vel ut una victuri, libenter immitterent. Regio, quam incolunt, omnis Comata Gallia: Populorum tria summa nomina sunt, terminanturque fluuis ingentibus. Nam a Pyrenaeo ad Garumnam, Aquitani; ab eo ad Sequanam, Celtae; inde ad Rhenum pertinent Belgae. Aquitanorum clarissimi sunt Ausci; Celtauru, Hedu; Belgarum, Treueri: urbesque opulentissimae, in Treueris Augusta; in Hedu Augustodunum; in Auscis Clumberum. Garumna ex Pyrenaeo monte delapsus, nisi cum hiberno imbre aut solutis niubus intumuit, diu vadofus et vix nauigabilis fertur. At ubi obvius Oceani ex aestuantis accessibus aductus est, iisdemque retro remeantibus, suas illiusque aquas agit; aliquantum plenior, et quanto magis procedit, eo latior, fit ad postremum magni freti similis; nec maiora tantum nauigia tolerat, verum etiam more pelagi saeuentis exsurgens, iactat nauigantes atrociter, vtique si alio ventus, alio vnda praecepitat. In eo est insula Antros nomine, quam pendere et attollit aquis crescentibus ideo incolae existimant, quia cum videantur editiora quis obiacet, ubi se fluctus impleuit, illa operit, haec ut prius tantum ambitur: et quod ea, quibus ante ripae collesque ne cernerentur obliterant, tunc velut ex loco superiore perspicua sunt. A Garumnae exitu latus/illud incipit terrae procur-
rentis

rentis in pelagus, et ora Cantabricis aduersa litoribus, aliis populis media ejus habitantibus, ab Santonis ad Osismios usque deflexa. Ab illis enim iterum ad septentriones frons litorum respicit, pertinetque ad ultimos Gallicarum gentium Morinos, nec portu, quem Gesorium vocant, quicquam notius habet. Rhenus ab Alpibus decidens, prope a capite duos lacus efficit, Venetum et Acronium. Mox diu solidus, et certo alueo lapsus, haud procul a mari huc et illuc dispergitur; sed ad sinistram amnis etiam tum, et donec effluat, Rhenus; ad dextram primo angustus et sui similis, post ripis longe ac late recedentibus, iam non amnis sed ingens lacus, ubi campos impleuit, Fleuus dicitur: eiusdemque nominis insulam amplexus, fit iterum arctior, iterumque fluuius emititur.

C A P. III.

Germania.

GERMANIA hinc ripis eius usque ad Alpes, a meridie ipsis Alpibus, ab oriente Sarmaticarum confinio gentium, qua septentrionem spectat, Oceanico litore obducta est. Qui habitant, immanes sunt animis atque corporibus, et ad insitam feritatem vaste utraque exercent, bellando animos, corpora ad consuetudinem laborum. Maxime frigora nudificant, antequam puberes sint; et longissima apud eos pueritia est: viri sagis velantur, aut

E 4

libris

libris arborum. Quamuis saeva hieme, nandi non patientia tantum illis, studium etiam est. Bella cum finitimus gerunt: causas eorum ex libidine arcessunt; neque imperitandi prolatandique quae possident, (nam ne illa quidem enixe colunt) sed ut circa ipsos quae iacent vasta sint. Ius in viribus habent, adeo ut ne latrociniis quidem pudeat; tantum hospitibus boni, mitesque supplicibus: victu it asperi in cultique, ut cruda etiam carne vescantur, aut recenti, aut cum rigentem in ipsis pecudum ferarumque coriis, manibus pedibusque subigendo, renouarunt. Terra ipsa multis impedita fluminibus, multis montibus aspera, et magna ex parte siluis ac paludibus inuia. Paludum, Suesia, Estia, et Melsiagum, maximae: silvarum, Hercynia, et aliquot sunt quae nomen habent; sed illa dierum sexaginta iter occupans, ut maior aliis, ita et notior. Montium altissimi Taunus et Rhetico; nisi quorum nomina vix est eloqui ore Romano. Amnium in alias gentes exeuntium, Danubius et Rhodanus; in Rhenum, Moenis et Lupia; in Oceanum, Amisius, Visurgis et Albis clarissimi. Super Albim Codanus ingens sinus magnis paruisque insulis refertus est. Hac re mare, quod gremio litorum accipitur, nusquam late patet, nec vsquam mari simile; verum aquis passim interfluentibus ac saepe transgressis, vagum atque diffusum facie amnium spargitur: qua litora attingit, ripis contentum insularum non longe distantibus, et ubique paene tantundem,

it

it angustum et par freto; curuansque se subinde, longo supercilio inflexum est. In eo sunt Cimbri et Teutoni: vltra, vltimi Germaniae Hermiones.

C A P. IV.

Sarmatia.

SARMATIA intus quam ad mare latior, ab his quae sequuntur, Vistula amne discreta, qua retro abit vsque ad Istrum flumen immittitur. Gens habitu armisque Parthicae proxima, verum vt caeli asperioris, ita ingenii, non se vrbibus tenent, et ne statis quidem sedibus. Ut inuitauere pabula, vt cedens et sequens hostis exigit, ita res opesque secum trahens, semper castra habitant; bellatrix, libera, indomita, et vsque eo immanis atque atrox, vt feminae etiam cum viris bella incant; atque vt habiles sint, natis statim dextra aduritur mamma: inde expedita in ictus manus quae exseritur, virile fit pectus. Arcus tendere, equitare, venari, puellaria pensa sunt: ferire hostem, adultarum stipendum est; adeo vt non percussisse, pro flagitio habeatur, sitque eis poenae virginitas.

C A P. V.

Scythia.

INDE Asiae confinia, nisi vbi perpetuae niues sedent et intolerabilis rigor, Scythici populi incolunt, fere omnes etiam in vnum Belcae ap-

pellati. In Asiatico litora primi Hyperborei, super aquilonem Rhipaeosque montes, sub ipso siderum cardine iacent: vbi sol non quotidie, vt nobis, sed primum verno aequinoctio exortus, autumnali demum occidit: et ideo sex mensibus dies, et totidem aliis nox usque continua est. Terra augusta; aprica, per se fertilis. Cultores iustissimi, et diutius quam vlli mortalium, et beatius viuunt. Quippe festo semper otio laeti non bella nouere, non iurgia; sacris operati, maxime Apollinis: quorum primitias Delon misisse, initio per virgines suas, deinde per populos, subinde tradentes vltioribus, moremque eum diu, et donec vitio gentium temeratus est, seruasse referuntur. Habitant lucos siluasque, et vbi eos viuendi satietas magis quam taedium cepit, hilares, redimitti fertis, semet ipsi in pelagus ex certa rupe praecipites dant. Id eis fonus eximium est. Mare Caspium, vt angusto, ita longo etiam freto, primum terras, quasi fluuius, irrumpit: atque vbi recto alueo influxit, in tres sinus diffunditur; contra os ipsum in Hyrcanum, ad sinistram in Scythicum, ad dextram in eum, quem proprio et totius nomine Caspium appellant: omne atrox, faeum, sine portubus, procellis vndique expositum; ac belluis magis quam cetera refertum, et ideo minus nauigabile. Ad introeuntium dextram Scytha Nomades freti litoribus insident. Intus sunt ad Caspium sinum Caspii, et Amazones, sed quas Sauromatidas appellant:

ad

ad Hyrcanum Albani, et Moschi, et Hyrcani: in Scythico Amardi, et Paesicae, et iam ad fretum Derbices. Multi in eo sinu magni parvique amnes fluunt; sed qui famam habent, ex Ceraunis montibus uno alveo descendit, duobus exit in Caspium Rha. Araxes Tauri latere demissus, quoad campos Armeniae secat, labitur placidus et silens, neque in utram partem eat, quanquam intuearis, manifestus; cum in asperiora deuenit, hinc atque illinc rupibus pressus, et quanto angustior, tanto magis pernix, frangit se subinde ad opposita cautium: atque ob id ingenti cum murmure sonansque deuoluitur, adeo citus, ut qua ex precipiti in subiecta casurus est, non declinet statim vndam, sed ultra quam canalem habet, euehat, plus iugeris spatio sublimis, et aquis pendentibus semet ipse sine alveo ferens: deinde ubi incuruus arcuatoque amne descendit, fit tranquillus, iterumque per campos tacitus et vix fluens, in id litus elabitur. Cyrus et Cambyses, ex radicibus Coraxici montis vicinis fontibus editi, et in diuersa abeunt, perque Iberas et Hyrcanos diu et multum distantibus alveis defluunt: post non longe a mari eodem lacu accepti, in Hyrcanum sinum uno ore perveniunt. Jaxartes et Oxos per deserta Scythiae ex Sugdianorum regionibus in Scythicum ex-eunt; ille suo fonte grandis, hic incursu aliorum grandior, et aliquandiu ad occasum ab oriente excurrens, iuxta Dahas primum inflebitur: cursuque ad septentrionem conuerso, inter

inter Almardos et Paeficas os aperit. Siluae
alia quoque dira animalia, verum et Tigres fe-
runt, vtique Hyrcania; saeum ferarum ge-
nus, et vsque eo pernix, vt illis longe quoque
progressum equitem consequi, nec tantum se-
mel, sed aliquotiens etiam, cursu vnde coepe-
rit subinde repetito, solitum et facile sit. Cau-
sa ex eo est, quod vbi ille interceptos earum
catulos citus coepit auehere, et rabiem appro-
pinquantium astu frustraturus, vnum de pluri-
bus omisit; hae proiectum excipiunt, et ad
cubilia sua referunt, rursumque et saepius re-
meant, atque idem efficiunt, donec ad fre-
quentiora, quam adire audeant, profugus ra-
ptor euadat. Ultra Caspium sinum quidnam
esset, ambiguum aliquandiu fuit; idemne
Oceanus, an Tellus infesta frigoribus, sine
ambitu ac sine fine proiecta. Sed praeter Phy-
sicos Homerumque, qui vniuersum Orbem
Mari circumfusum esse dixerunt, Cornelius
Nepos, vt recentior auctoritate, sic certior;
testem autem rei Q. Metellum Celerem adiicit,
cumque ita retulisse commemorat. Cum Gal-
liae pro consule praecesset, Indos quosdam a re-
ge Baetorum dono sibi datos; vnde in eas ter-
ras deuenissent requirendo, cognosse vi tempe-
statum ex Indicis aequoribus abreptos, emen-
dosque quae intererant, tandem in Germaniae
litora exiisse. Restat ergo pelagus; sed reliqua
lateris eiusdem assiduo gelu durantur, et ideo
deserta sunt.

CAP.

C A P. VI.

*Hispaniae exterioris et septentrionalis
Oceani insulae.*

His oris, quas angulo Baeticae adhuc usque perstrinximus, multae ignobiles insulae, et sine nominibus etiam, adiacent: sed earum, quas praeterire non libeat, Gades fretum attingit; eaque angusto spatio, et veluti flumine, a continenti abscissa, qua terris propior est, paene rectam ripam agit: qua Oceanum spectat, duobus promontoriis cuecta in altum, medium litus abducit, et fert in altero cornu eiusdem nominis urbem opulentam, in altero templum Aegyptii Herculis, conditoribus, religione, vetustate, opibus illustre. Tyrii constituere: cur sanctum sit, ossa eius ibi sita efficiunt: annorum quis manet numerus, ab Ilia-
ca tempestate principia sunt: opes tempus aluit. In Lusitania Erythia est, quam Geryone habitatam accepimus, aliaeque sine certis nominibus; adeo agri fertiles, ut cum semel sata frumenta sint, subinde recidiuis feminibus segetem nouantibus, septem minimum, interdum plures etiam messes ferant. In Celticis aliquot sunt, quas quia plumbo abundant, uno omnes nomine Cassiteridas appellant. Sena in Britannico mari Osismicis aduersa litoribus, Gallici numinis oraculo insignis est: cuius antistites, perpetua virginitate sanctae, numero novem esse traduntur: Gallicenas vocant, pu-
tant-

tantque ingeniosis singularibus praeditas; maria
ac ventos concitare carminibus; seque in quae
velint animalia vertere; sanare quae apud alios
insanabilia sunt; scire ventura et praedicare:
sed non nisi deditas nauigantibus, et in id tan-
tum, ut se consulerent, profectis. Britannia
qualis sit, qualesque progeneret, mox certiora
et magis explorata dicentur. Quippe tam diu
clausam aperit ecce principum maximus; nec
indomitarum modo ante se, verum ignorantum
quoque gentium vicit, propriarum rerum fi-
dem ut bello affectauit, ita triumpho declara-
turus portat. Ceterum, ut adhuc habuimus,
inter septentrionem occidentemque projecta,
grandi angulo Rheni ostia prospicit: dein obli-
qua retro latera abstrahit, altero Galliam, alte-
ro Germaniam spectans: tum rursus perpetuo
margini directi litoris ab tergo obducta, iterum
se in diuersos angulos cuneat triquetra, et Si-
ciliae maxime similis, plana, ingens, secunda,
verum his, quae pecora quam homines beni-
gnius alant. Fert nemora, saltusque, ac pae-
grandia flumina alternis moribus, modo in pe-
lagus, modo retro fluentia, et quaedam gem-
mas margaritasque generantia. Fert populos
regesque populorum: sed sunt inculti omnes,
atque ut longius a continenti absunt, ita alia-
rum opum ignari magis, tantum pecore ac fi-
nibus dites; incertum ob deorem, an quid
aliud, vitro corpora infecti. Causas tamen
bellorum et bella contrahunt, ac se frequenter
inuicem infestant, maxime imperitandi cupi-
dine

dine, studioque ea prolatandi, quae possident. Dimicant non equitatu modo aut pedite, verum et bigis et curribus, Gallice armati: couinos vocant, quorum falcatis axibus vtuntur. Super Britanniam Iuerna est, pene par spatio, sed vtrinque aequali tractu litorum oblonga: caeli ad maturanda semina inqui, verum adeo luxuriosa herbis, non laetis modo sed etiam dulcibus, vt se exigua parte diei pecora impleant, et nisi pabulo prohibeantur, diutius pasta dissiliant. Cultores eius inconditi sunt, et omnium virtutum ignari, pietatis admodum expertes. Triginta sunt Orcades angustis inter se ductae spatiis: septem Haemodae, contra Germaniam vectae. In illo sinu, quem Codanum diximus, ex insulis Codanonia, quam adhuc Teutoni tenent, vt fecunditate alias, ita magnitudine antestat. Quae Sarmatis aduersa sunt, ob alternos accessus recessusque pelagi, et quod spatia, quis distant, modo operiuntur vndis, modo nuda sunt, alias insulae videntur, alias vna et continens terra. Is his esse Oaeonas, qui ouis auium palustrium et auenis tantum alantur: esse equinis pedibus Hippopodas, et Panotos, quibus magnae aures, et ad ambiendum corpus omne patulae, nudis alioquin pro veste sint, praeterquam quod fabulis traditur, auctores etiam, quos sequi non pigeat, inuenio. Thule Belcarum litori opposita est, Graii et nostris celebrata carminibus. In ea, quod ibi sol longe occasurus exsurgit, breues vtiique noctes sunt: sed per hiemem sicut aliubi

aliubi obscurae; aestate lucidae, quod per id tempus iam se altius euehens, quanquam ipse non cernatur, vicino tamen splendore proxima illustrat: per solstium vero nullae, quod tum iam manifestior non fulgorem modo, sed sui quoque partem maximam ostentat. Talge in Caspicio mari, sine cultu fertilis, omni fruge ac fructibus abundans: sed vicini populi, quae gignuntur attingere, nefas et pro sacrilegio habent, Diis parata existimantes, Diisque seruanda. Aliquot et illis Oris, quas desertas diximus, aequae desertae adiacent, quas sine propriis nominibus Scythicas vocant.

C A P. VII.

Oceanus Eous et India.

Ab his in Eoum mare cursus inflectitur, inque oram terrae spectantis orientem. Pertinet haec a Scythico promontorio ad Colida: primumque omnis est inuia; deinde ob immunitatem habitantium inculta. Scytha sunt Androphagoe et Sacae, distincti regione, quia feris scatet, inhabitabili. Vasta deinde iterum loca belluae infestant, vsque ad montem mari imminentem, nomine Tabin. Longe ab eo Taurus attollitur. Seres intersunt; genus plenum iustitiae, ex commercio, quod rebus in solitudine relicts absens peragit, notissimum. India non Eoo tantum apposita pelago, sed et ei quod ad meridiem spectans Indicum diximus, et hinc Tauri iugis, ab occidente Indo finita

finita, tantum spatium litoris occupat, quantum per quadraginta dies noctesque velificantibus cursus est; ita multum a nostris abducta regionibus, ut in aliqua parte eius neuter septentrio appareat, aliterque quam in aliis oris, umbrae rerum ad meridiem iaceant. Ceterum fertilis, et vario genere hominum, aliorumque animalium scatet. Alit formicas non minus maximas canibus; quas more Gryphorum aurum penitus egestum cum summa pernicie attingentium custodire commemorant: immanes et serpentes, aliqui ut elephantos morsu atque ambitu corporis conficiant. Tam pinguis alicubi et tam feracis soli, ut in eo mella frondibus defluant, lanas siluae ferant, arundinum fissa internodia, veluti nauia, binos, et quedam ternos etiam vellant. Cultorum habitus moresque dissimiles. Lino alii vestiuntur, aut lanis, quas diximus; alii auium ferarumque pellibus: pars nudi agunt; pars tantum obscoena velati: alii humiles paruique; alii ita proceri et corpore ingentes, ut elephantis etiam, et ibi maximis, sicut nos equis, facile atque habiliter vtantur. Quidam nullum animal occidere, nulla carne vesci optimum existimant: quosdam tantum pisces alunt. Quidam proximi parentes, priusquam annis aut aegritudine in maiorem eant, velut hostias caedunt: caesorumque visceribus epulari fas et maxime pium est. At ubi senectus aut morbus incessit, procul a ceteris abeunt, mortemque in solitudine nihil anxii exspectant. Prudentiores et quibus ars stu-

F dium-

diumque sapientiae contingit, non exspectant eam, sed ingerendo semet ignibus, laeti et cum gloria arcessunt. Vrbium, quas incolunt (sunt autem plurimae) Nyfa est clarissima et maxima: montium Meros, Ioui sacer. Famam hinc praecipuam habent; in illa genitum, in huius specu Liberum patrem arbitrantur esse nutritum: vnde Graecis auctoribus, ut femori Iouis insitum dicerent, aut materia ingressit, aut error. Oras tenent ab Indo ad Gangen Palibotri, a Gange ad Colida (nisi vbi magis, quam vbi habitetur, exaestuat) atrae gentes, et quodammodo Aethiopes. A Colide ad Cudum recta sunt litora, timidique populi, et marinis opibus affatim dites. Tamus promontorium est, quod Taurus attollit: Colis alterius partis angulus, initiumque lateris ad meridiem versi: Ganges et Indus amnes. Ille multis fontibus in Hemode Indiae monte conceptus, simul unum alueum fecit, fit omnium maximus, et alicubi latius, quando angustissime fluit, decem millia passuum patens, in septem ora dispergitur. Indus ex monte Paropaniso exortus, et alia quidem fluminia admittit; sed clarissima, Cophen, Acefinem, Hydaspen: conceptaque pluribus alueis vndam lato spatio trahit. Hinc paene Gangen magnitudine exaequat. Post vbi aliquot saepe magnis flexibus cinxit iugum ingens, iterum rectus solidusque descendit: donec ad laeuam dextramque se diducens, duobus ostiis longe distantibus exeat. Ad Tamum insula est Chry-

se

se, ad Gangen Argyre: altera aurei soli (ita veteres tradidere) altera argentei: atque, ut maxime videtur, aut ex re nomen, aut ex vocabulo fabula est. Taprobañe, aut grandis admodum insula, aut prima pars Orbis alterius Hipparcho dicitur: sed quia habitatur, nec quisquam circummeasse traditur, prope verum est. Contra Indi ostia, illa sunt, quae vocant Solis, adeo inhabitabilia, ut ingressos vis circumfusi aëris exanimet confessim; et inter ipsa ostia Patalene. Regio ob aëstus intolerabilis, alicubi cultoribus egens, inde ad principia Rubri maris pertinet. Ipsa inuia atque deserta; humus cineri magis fit quam pulueri similis; ideoque per eam rara et non grandia flumina emanant, quorum Tuberonem et Arusacen notissima accepimus.

CAP. VIII.

*Mare Rubrum, ac uterque huius Sinus
Persicus et Arabicus.*

RVRVM mare Graeci, siue quia eius coloris est, siue quia ibi Erythras regnauit, Ἐρυθρὰς θάλασσαν appellant: procellosum, asperum mare, profundum, et magnorum animalium magis quam cetera capax. Primo recedentes oras aequabiliter impellit; et ut non intret interius, aliquantum patens sinus arcuat. Sed quas ripas inflexerat, bis irrumpit; duosque iterum sinus aperit. Persicus vocatur di-

ctis regionibus propior; Arabicus vltior. Persicus, qua mare accipit, vtrinque rectis lateribus grande ostium quasi ceruice complectitur: dein terris in omnem partem vase et aqua portione cedentibus, magno litorum orbe pelagus incingens, reddit formam capitis humani. Arabici et os arctius et latitudo minor est, maior aliquanto recessus, et multo magis longa latera. Init penitus, introrsusque, dum Aegyptum paene et montem Arabiae Casium attingit, quodam fastigio minus ac minus latutus, et quo magis penetrat angustior. Ab his, quae diximus, ad sinum Persicum (nisi vbi Chelonophagi morantur) deserta sunt. In ipso Carmanii nauigantium dextra positi, sine veste ac fruge, sine pecore ac sedibus, piscium cutes velant, carne vescuntur, praeter capita toto corpore hirsuti. Interiora Cedrosi, dehinc Persae habitant. Sabis per Carmanios, supra Andanis et Coros effluunt. In parte, quae pelagi ostio aduersa est, Babyloniorum fines Chaldaeorumque sunt, et duo clari amnes, Tigris Persidi propior, vltior Euphrates. Tigris vt natus est, ita descendens usque in litora permeat: Euphrates, immani ore aperto, non exit tantum, unde oritur, sed et vase quoque decidit; nec fecat continuo agros, sed late diffusus in stagna, diu sedentibus aquis piger, et sine alueo patulus, post vbi marginem rupit, vere fluuius, acceptisque ripis celer et fremens, per Armenios et Cappadocas occidentem petit; ni Taurus obstat, in Nostra maria venturus.

Inde

Inde ad meridiem auertitur, et primum Syros,
tunc Arabas ingressus, non perdurat in pelagus,
verum ingens modo et nauigabilis, inde tenuis
riuus, despectus emoritur, et nusquam mani-
festo exitu effluit, ut alii amnes, sed deficit.
Alterum latus ambit plaga, quae inter vtrum-
que pelagus excurrit. Arabia dicitur, cogno-
men Eudaemon, angusta, verum cinnami et
thuris aliorumque odorum maxime ferax.
Maiores Sabaei tenent partem, ostio proximam
et Carmaniis contrariam Macae. Fron-
tem, quae inter ostia ostenditur, siluae cautes-
que exasperant. Aliquot sunt in medio insulae
sitae: Ogyris, quod in ea Erythrae regis moni-
mentum est, magis clara quam ceterae. Al-
terum sinum vnde Arabes incingunt. Ab
ea parte, quae introeuntibus dextra est, urbes
sunt, Carra, et Arabia, et Gadamus: in altera,
ab intimo angulo prima, Berenice, inter He-
roopoliticum et Strobilum: deinde inter pro-
montoria Muos ορην et Coloba, Philoteris
et Ptolemais: ultra Arsinoë, et alia Berenice:
tum silua quae hebenum odoreisque generat, et
manu factus annis, ideoque referendus, quod
ex Nili alueo dioryge adductus. Extra sinum,
verum in flexu tamen, etiam non modico,
Rubri maris, pars bestiis infesta, ideoque de-
serta est: partem Panchaei habitant, hi quos ex
facto, quia serpentibus vescuntur, Ophiophag-
os vocant. Fuere interius Pygmæi, minu-
tum genus, et quod pro satis frugibus contra
grues dimicando deficit. Sunt multa volu-

erum, multa serpentium genera: de serpentibus memorandi maxime, quos paruos admordum, et veneni praesentis, certo anni tempore ex limo concretarum paludium emergere, in magno examine volantes Aegyptum tendere, atque in ipso introitu finium, ab aubus, quas Ibidas appellant, aduerso agmine excipi pugnaque confici traditum est: de volucribus praeципue referenda Phoenix, semper vnica; non enim coitu concipitur, partuae generatur: sed vbi quingentorum annorum aeuo perpetua durauit, super exaggeratam variis odoribus struem sibi ipsa incubat, soluiturque: deinde putrescentium membrorum tabe concrescens, ipsa se concipit, atque ex se rursus enascitur: cum adoleuit, ossa pristini corporis inclusa myrrha Aegyptum exportat, atque in vrbe, quam Solis appellant, fragrantibus archio bustis inferens, memorando funerē consecrat. Ipsum promontorium, quo id mare clauditur, a Ceraunii saltibus inuium est.

C A P. I X.

Aethiopia.

AETHIOPIES ultra sedent, Meroën habent, terram quam Nilus primo ambitu amplexus insulam facit: pars, quia vitae spatium dimidio fere quam nos longius agunt, Macrobi; pars, quia ex Aegypto aduenere, dicti Automoloe: pulchri forma, aequi corporis, parumque venerati opes, veluti optimarum aliis vir-

virtutum. In illis mos est, cui potissimum pa-
 reant, specie ac viribus legere. Apud hos plus
 auri quam aeris est: ideo quod minus est, pre-
 ciosius censem. Aere exornantur, auro vincu-
 la fontium fabricant. Est locus apparatus epu-
 lis semper refertus; et quia ut libet vesci volen-
 tibus licet, ηλις τραπέζαν appellant; et quae
 passim apposita sunt, affirmant innasci subinde
 diuinitus. Est lacus, quo perfusa corpora quasi
 vnde pernitent: bibitur idem; adeo est liqui-
 dus, et ad sustinenda quae incident, aut im-
 mittuntur, infirmus, ut folia etiam proximis
 decisa frondibus, non innatantia ferat, sed
 pessum et penitus accipiat. Sunt et saeuissimae
 ferae omni colore varii Lycaones, et quales
 accepiimus, Sphinges. Sunt mirae aues cor-
 nutae Tragopanes, et equinis auribus Pegasi.
 Ceterum oras ad eurum sequentibus nihil me-
 morabile occurrit. Vasta omnia, vastis praeci-
 fa montibus, ripae potius sunt quam litora.
 Inde ingens et sine cultoribus tractus. Du-
 bium aliquandiu fuit, essetne ultra Pelagus:
 caperetne Terra circuitum, an exhausto fluchi
 fine fine se Africa extenderet: verum et si
 Hanno Carthaginienfis exploratum missus a
 suis, cum per Oceani ostium exisset, magnam
 partem eius circumuectus, non se mari sed
 commeatus defecisse memoratu retulerat: et
 Eudoxus quidam auorum nostrorum tempori-
 bus, cum Lathurum regem Alexandriae profu-
 geret, Arabico sinu egressus, per hoc pelagus
 (vt Nepos affirmit) Gades usque peruectus est;

F 4

ideo

ideo eius orae notae sunt aliquâ. Sunt autem trans ea, quae modo deserta diximus, muti populi, et quibus pro eloquio nutus est; alii sine sono linguae; alii sine linguis; alii labris etiam cohaerentibus, nisi quod sub naribus etiam fistula est, per quam bibere auenis, et, cum incessit libido vescendi, grana singula frumentum passim nascentium absorbere dicuntur. Sunt quibus ante aduentum Eudoxi adeo ignotus ignis fuit, adeoque visus mirum in modum placuit, ut amplecti etiam flamas, et ardentia sinu abdere, donec noceret, maxime libuerit. Super eos grandis litoris flexus grandem Insulam includit, in qua tantum feminas esse narrant, toto corpore hirsutas, et sine coitu marium sua sponte secundas; adeo asperis efferisque moribus, ut quaedam contineri ne reluctentur vix vinculis possint. Hoc Hanno retulit, et quia detracta occisis coria pertulerat, fides habita est. Ultra hunc sinum mons altus (ut Graeci vocant) Θεῶν ὄχημα perpetuis ignibus flagrat. Ultra montem viret Collis longo tractu longis litoribus obductus, unde visuntur patentes magis campi, quam ut perspici possint, Panum Satyrorumque. Hinc opinio causae fidem cepit, quod cum in his nihil culti sit, nullae habitantium sedes, nulla vestigia, solitudo in diem vasta, et silentium vastius, nocte crebri ignes micant, et veluti castra late iacentia ostenduntur, crepant cymbala et tympana, audiunturque tibiae sonantes maius humanis. Tunc rursus Aethio-

Aethiopes, nec iam dites ut hi, quos diximus, nec ita corporibus similes, sed minores in cultique sunt, et nomine *Eσπερίων*. In horum finibus fons est, quem Nili esse aliquā credibile est. Nuchul ab incolis dicitur: et videri potest non alio nomine appellari, sed a barbaro ore corruptus. Alit papyrus et minora quidem, eiusdem tamen generis animalia. Aliis amnibus in Oceanum vergentibus, solus in medium regionem et ad orientem abit: et quoniam exeat, incertum est. Inde colligitur, Nilum hoc fonte conceptum, actumque aliquandiu per invia, et ideo ignotum, iterum se, ubi ad Eoa possit, ostendere: ceterum spatio, quo absconditur, effici, ut hic alio cedere, ille aliunde videatur exsurgere. Catoblepas, non grandis fera, verum grande et praegrave caput aegre sustinens, atque ob id in terram plurimum ore conuersa, apud hos lignitur: ob vim singularem magis etiam referenda, quod cum impetu morsuque nihil unquam faeuiat, oculos eius vidisse mortiferum. Contra eosdem sunt insulæ Gorgades, domus (ut aiunt) aliquando Gorgonum. Ipsae terrae promontorio, cui *Εσπέρες Κέρας* nomen est, finiuntur.

C A P. X.

Atlanticum Mare ac huic ad sita Aethiopiae ac Mauritaniae pars.

INDE incipit frons illa, quae in occidentem vergens mari Atlantico abluitur. Prima eius Aethiopes tenent, media nulli; nam aut exusta sunt, aut arenis obducta, aut infesta serpentibus. Exustis insulae appositae sunt, quas Hesperidas tenuisse memoratur. In arenis mons est Atlas, dense consurgens, verum incisis vndique rupibus praecipit, invius, et, quo magis surgit, exilior; qui quod altius quam conspicere potest, usque in nubila erigitur, caelum et sidera non tangere modo vertice, sed sustinere quoque dictus est. Contra Fortunatae insulae abundant sua sponte genitis, et subinde aliis super aliis innascentibus nihil sollicitos alunt, beatius quam aliae vrbes exultae: una singulari duorum fontium ingenio maxime insignis: alterum qui gustuere risu soluuntur in mortem; ita affectis remedium est ex altero bibere. Ab eo tractu, quem ferae infestant, proximi sunt Himantopodes inflexi lentis cruribus, quos serpere potius quam ingredi referunt: deinde Pharufii, aliquando tendente ad Hesperidas Hercule dites; nunc inculti, et nisi quod pecore aluntur, admodum inopes. Hinc iam laetiores agri amoenique saltus ebeno, terebintho et ebore abundant.

Nigri-

Nigritarum Gaetulorumque passim vagantium
ne litora quidem infecunda sunt, purpu-
ra et murice efficacissimis ad tingendum;
et ubique quae tinxere clarissima. Reliqua
est ora Mauritaniae exterior, et in finem
sui fastigantis se Africae nouissimus angulus;
iisdem opibus, sed minus diues. Ceterum
solo etiam ditione et adeo fertilis est, vt fru-
gum genera non cum ferantur modo be-
nignissime procreent; sed quaedam profundat
etiam non sata. Hic Antaeus regnasse dici-
tur, et (signum quod fabulae clarum pror-
sus) ostenditur collis modicus resupini ho-
minis imagine iacentis, illius, vt incolae fe-
runt, tumulus: unde vbi aliqua pars eruta est,
solent imbre spargi, et, donec effossa re-
pleantur, eueniunt. Hominum pars silvas
frequentant, minus, quam quos modo dixi-
mus, vagi: pars in urbibus agunt; quarum, vt
inter paruas, opulentissimae habentur, pro-
cul a mari Gilda, Volubilis, Prisciana: pro-
pius autem Sala et Lixo fluminis Lyxox prox-
ima. Ulta est colonia et fluuius Zilia, et un-
de initium fecimus, Ampelusa in Nostrum
iam fretum vergens promontorium, Operis
huius atque Atlantici litoris terminus.

VARIO.

VARIORVM NOTAE

AD LIB. I.

Prooem. dicere ad gredior) no-
ve dictum pr. describere.
Oliuarius.

Ibis. quod si non ope ingenii
orantis at ipsa sui contem-
platione etc.) Gronouius
legi vult: sine o. i. o. at i.
f. c. Praeter necessitatem
quidem, et contra eupho-
niam. Ac sequente vocali
Mela etiam vitavit. Sed
Perizonius legi vult, sine
ope ingenii orantis.

Cap. I. quā decurrit, meridiē)
Monet Vossius lectorem, ut
decurrere accipiat pr. de-
fensum currere, ut saepe; sum-
mum enim solis punctum
esse meridiem; inde decur-
rere solem, hoc est, descen-
dere. Sed primo quā non
est aequinoctium rō unde:
deinde cur maluit auctor
meridiem designare a pun-
cto summo, unde inciperet
descendere, quam potius
a termino, in quem defi-
nit ad sensus? Naturalius
enim erat describere ab eo,
quod fieret arte meridiem,
quam quod post meridiem.
Tum verbo decurrere vti-

tur auctor de Nilo et Cayco,
et Himera, et Baeti, non
tam ut defensum et la-
psum eorum notet, quam
sparium, per quod agunt
alueum etc.) *Gronouius.*
Nempe Sol curriculum
suum decurrit quotidie, qua
autem parte aut via decur-
rit, ab ea parte nobis est
meridiē. *Perizonius.*

Ibis. *Huic medio*) i.e. quod
inter quatuor extrema pa-
tete descripsit auctor: sub-
intellige imposta aut simile
quid. *Camertis Editio*, nec
Huic nec *Huins* agnoscit.
Et potest omitti pro *titlo*
Auctoris passim elliptico.
Sed legerim tunc in *medio*,
scilicet mundi caelique. Cae-
teroqui retinuerim *Huius*,
ut ex quo per compendium
scripturae in ultimis litteris
ortum sit *Huic*. *Perizonius.*
Ibis. *Eodemque in duo latera*)
i. e. eodemque oceano. *Idem.*
Ibis. *Quia sic iacet*) Hic lo-
cus intelligendus est ex
Aristot. *Lib. II. de Caelo*, de
longitudine in mundo, quae
est a polo Arcticō ad Ant-
arcticū

VARIORVM NOTAE AD LIB. I.

arcticum; ut latitudo est ab Ortu ad Occasum.
Schottus

Cap. 1. In tres partes uniuersam dividitur) i. e. Zona, quae cognita est, quam incolimus etc. *Grononius.*

Ibid. Vbi expandit — pressit — effundit) Referuntur pariter ad voculam *se*, quae primo actiuo diserte praemittitur. *Perizonius*

Cap. 2. *Perpetua fronte*) i. e. directa, quod neque sinus admittat neque promontoria prolixiat etc. *Ciacconius.*

Ibid. *Ita sua littora porrigit*) Nihil hic mutandum et solito prorsus sensu accipendum *ro ita*. Sensus eniun est, postquam cum *Nili annis* alioe descendit *in pelagus*, tum *dix sicut illud pelagus incedit versus Orientem ab Nilo*, *ita et Asia eodem flexu*, aut forma *porrigit* inde *sua littora*: Pelagus enim illud mediterraneum ab Occidente et Freto Gaditanio etc. ad Orientem procedere, seu *incedere* dicatur. Vnde et mox Asiae haec ora ab Oriente procedens non Asiae, sed Pelago ab Occidente *venientiam obuiam fieri* perhibetur. Caeterum amat Auctor voculam *ita* perque eam designare solet ordinem ac progressum situs ac temporis. cf. cap. 4. et 8. *Perzonius.*

Ibid. *Transuerso margine*) i. e. angulum faciente. *Oliuar.* Ibid. *Super Amazonas*) Omnis, quin ab exterioribus gentibus locisue Oceano

finitimis, Mela procedit ad interiora *super* exteriores gentes positas esse ait interiores. Quum vero contrario ab interioribus ad exteriora, ultra interiores ait esse exteriores. *Pintianus.*

Cap. 2. *Rursus ex his quae meridiem*) Sunt omnia perturbata. Scriptis Mela: *Rursus e. iis, q. m. spellant, Eoae Indaeque gentes interiora*. Indianum mediterraneum, sed vergentem ad meridiem dicit renuisse illas gentes, quas propriis appellacionibus designare non poterat, nec tamen aliunde illuc intrasse ut colonias audierat, Eoas ergo a tergo Serum iacentes, vt alias indas ab postico littoralium Indorum positas. *Gronouius*

Ibid. *Ripis Nili annis*) Propius ad verum est, quod in MSS. tribus extare scio *ripi Nili annis ex mari proximo*; ut possidere contruitur tamquam neutrum, quod solent facere in verbo *colere* et *incolare*. Aut hoc igitur rerineo, aut ex similitudine loci (Lib. I. c. 19. videtur corrigendum *ripas Nili annis et mari proxima*. *Gronouius.*

Cap. 3. *Qua flexum paludis ad Pontum redigit*) Legi *Ponti os*, Bosporum Cimmericum. Sic supra; et *paludis ceterum exiguo ore coniungitur*. *Pintianus.*

Ibid. *Direcتو limite*) Directo margine et littore: id est, perpetua est, nisi in fine Pyrenaeorum, et in Germania;

mania; nam tres sinus facit. *Oliuari.*

Cap. 4. *Pergit incurva*) i. e. nullos facit sinus; nisi vales Syrtes adpellare sinus. *Idem.*

Ibid. *Intra si credere libet*) Expende an sit commodior lectio *Vltra* s. c. l. hoc est, Oceanum versus Aethiopicum. *Pintianus.* Enim uero intra hic est interius, et remotius a littore, ut semper. *Vossius.*

Cap. 5. *Parma elephantino tergori exsecta etc.*) Aut vox exsecta prorsus abundat, ut sit parma elephantino tergori; ingens et nulli nunc usui habilis: aut legendum extento. Paulus Diac. Lib. IV. de Mauris: *Scuta etiam, quae elephanti corio extento atque durato habilia et tutu gestabant*: ut ab eodem Meia Paullus sua accepisse videatur etc. *Ciaconius.*

Cap. 7. *Super bunc ingens palus*) i. e. progrediendo ulterius ab Occasu versus Ortum, quam sibi propofitam habet progrediendi seriem. *Perizonius.*

Cap. 8. *Quos pro suis colant*) *Pintianus* alant reponit. Plinius tamen seruos bene cultos lib. XVIII. ex Catone dixit, pro, bene habitos, aliquie. *Gronovius.*

Ibid. *Proximis nullae quidem urbes stant, tamen domicilia sunt*) Nemo est, qui non adprobaret haec tenus lectionem Pintiani. *Proximis nullae quidem urbes;* stant tamen domicilia sunt, quae mapalia adpellantur. *Ego tamen veram puto ef-*

*se lectionem vulgatam. Ita quoque Virgilius et alii loquuntur. Rufo quidem Festo ita haec loquutio placuit, ut passim ea utratur: Stat *Corycus* alta, Stat *Perge* propter, stant ardua tecta *Phaselis*. Item, Adstat *Cyrene* propter vetus. Sic etiam alibi Nihil itaque invitatis omnibus manu exaratis codicibus in Pomponio mutandum. Huc accedit, quod mapalia ista non vindentur stata et fixa fuisse etc. *Vossius.**

Cap. 9. *Quater cursus suos vertisse*) Lego Q. c. s. v. sollem, ac bis iam etc. reliqua superfluent ex Herodoro Lib. II. Praeterea videntur hic deesse aliquot verba ad complementum sensus ex eodem Herodoto evidentissime. Ea sunt, et bis illinc ortum esse, ubi non occidit. Alioquin non quater verrisse sol cursus suos, sed bis tantum intelligetur. *Pintianus.*

Ibid. *Centrum aulas habent*) Videtur scribendum, habentes, ut constet sensus. *Idem.*

Ibid. *Dena armatorum millia*) Lego ducentos armatos. *Idem.* **Ibid.** *Ipsas oras secant*) Oras Africae et Asiae secant Alexandria et Pelusium. Nihil clarus. Passim sic loquitur, quum totas continentates oras vocat. Ut autem alibi fere semper, ita etiam hic Herodotum sequitur, quum Delta neque Asiae neque Africae partem esse ait, sed aliquid intermedium: quatuor enim

VARIORVM NOTAE

enim mundi partes Hero-
doteus constituit, Europam,
Asiam, Africam, et Delta.
Vossius.

**Cap. 9. Thebae uti quae centum
portas)** Al. leg. utique in
quo nihil mutandum quod
ex optimorum auctorum
usu notat etiam *praesertim*,
principiis etc. Perizonius.

**Cap. 10. Arabia — magis laeta
et ditionis)** Editio videtur
legendum, ut antitheta
essent *laeta* et *editio*, *pla-*
nata est *sterili*. Sed quin
Plinius Lib. V. cap. 2. Ara-
biā ad mare rubrum pertine-
re et odoriferam illam; ac di-
vitē et beatae cognomine
incitam scribat; amplian-
dum censeo. Quamquam
defendi potest *editio* ex ipso
Mela Lib. III. cap. 8. de
Arabia Felice, *quae inter*
ostia extenditur (Persici et
Arabici sinus) *situue cantes*
que exasperant. Ciacconius.

Cap. 11. Titulum eius) h. e.
inscriptionem: ut adeo vi-
deantur aerae, quae hic me-
morantur, fuisse illis, tam-
quam Diis aut Heroibus
inscriptae etc. Perizonius.

Cap. 12. Litterarum operas)
Siderum numerorumque
disciplinam, adeoque rei
nautilis, et militaris artem,
quae post etiam litteris tra-
debantur, expono. Illis
enim artibus plurimum
valuisse Sidones, hincque
praecepta manasse auctor
Strabo lib. XVI. Quare
nihil necesse repugnantibus
libris (et siderum) cum Pin-
tiano, obtuso collo intru-
dere etc. *Schottus.*

Cap. 13. Contemplati duranere)
Id est, deposuerunt metum,
quem contrahunt primo ad-
spectu. *Olinar.*

Ibid. Dicit aysos penitus)
Legend. penitus. Idem.

**Cap. 16. Habitanti incertae ori-
ginis)** Leg. *Habitatorum*
incerti aborigines h. e. maio-
res eorum, qui nunc habi-
tant Cariam, incertum est,
vnde in eam regionem
commeantur etc. *Pintianus*,
Sed Vaticanus, norante *Vos-
sio*, et optimi codd. legunt,
habitant *incertae originis*,
pro hominibus *incertae ori-
ginis*, quam loquitionem
admodum raram dicit *Vos-
sus*, non probat. vid. Liu.
38, 39. Tacit. A. 4, 9. Va-
les, ad Ammian. 15, 9. Pe-
rizonius tamen interpretatur
incertae originis scil.
homines existentes: cuius
utique genitui elliptici
vsum probat.

**Cap. 19. Deinde priores terrae
iterum iacent)** Dele iacent
et lege: *Debinc propiores*
terrae iterum: ut sup. cap.
13. *Iffo propior*. Sic lib. II.
cap. 3. *Fontes obiacent*: de-
le obiacent Schottus. Ni-
si vero iacent accipiatur pr.
adiacent, ut saepe alibi.
Primo Europa Asia adia-
cer ad fretum Hellestonti,
ut iam superius monuit.
Hic iam dicit, priores il-
las terras, nempe Europam,
iterum adiacere. *Vossius.*

Ibid. Brenis, atrox, nebulosus)
Pintianus et ali hic legen-
dum censem, *brenibus atrox*;
verum et hic sua eum fe-
llit

AD LIB. I.

fellit ratio: breuis enim hic vocatur Pontus, non ob spatiū, sed ob frequētia brevia etc. *Vossius*.

Cap. 19. *Aequali margine obductus*) Nempe dicit latus Maeotidis superius, et a Ponto Euxino remotius, in-

curuum esse: rectum vero et aequale esse litus inferius, quod Ponto vicinus est, cui similem facit hanc paludem, quoad formam. Refert itaque aream Scythicum, de quo iam superius satis diximus. *Vossius*.

AD LIBRVM II.

Cap. 1. *Subit tum ripam mare*) Admonendum duxi lectorem, adpellari ripas a Mela, litora, quae recta tendunt, a similitudine riparum in flaviis, qui in terram non excurrunt: ut lib. III. de Lusitania, *frons illa aliquandiu rectam ripam agit* etc. *Pintianus*.

Ibid. *Exemptumque sanguinem ubi permiscere*) Legend. ubi vino permiscere. Sallustius ait, *Catilinam humani corporis sanguinem vino permixtum in pateris circumvallis*. *Ciacconius*

Ibid. *Terra tum longe distenta excedens, tenui radice litori adnectitur*) Verbum excedens, vt dixi in Scholii meis, visum fuit superfluere: ut autem nunc ampliū iudicium, faciunt verba illa Pomponii in Italia. *Ab Alpibus incipit in altum excedere*. Puto nihil minus, verba hic aliquot omitta, vel, *in altum*, vel, *in paucum excedens*, vel aliquid simile. *Pintianus*.

Ibid. *Sæua viemis*) Sic supra paullo *immania gentium*. Hellenismus Corne-

lio Tacito saepe et Sallustio aliisque visitatus. Exempla in mundo sunt; et infra lib. III. cap. 6. *Schottus*.

Cap. 1. *Sauiant se qui pacifuntur*) Eundem et Medororum morem fuisse auctor Solinus cap. 20. De Carrilinea coniuratis non dissimilia Sallustius et Tacitus. *Schottus*.

Ibid. *Vt qui habitant lignorum egentes, ignes ossibus alant*) Nihil mutandum. Per ignes hic intelligeignes facros Idem prodit Herodotus et Aelianus de animalibus lib. XII. cap. 24. *Vossius*.

Cap. 2. *Orpheo primum initiantiante*) i.e. instituente. Diodorus Siculus Orpheum sacra Bacchi ex Aegypro in Graeciam primum attulisse narrat. Suidas etiam dicit, Orpheum Thracem primum instituisse Graecorum myteria, et cultum Deorum *Gennetias* adpellatam, quia Thracum esset inuentum. *Ciacconius*.

Ibid. *Manent dominas procii*) Sic vulgo legebatur. Dotissimus Pintianus vestigia veteris scripturae sagaciter odora-

- odoratus**, veram lectionem eruit, et tamquam excus-
psit: moerendo minus profi-
ci. vt ad cap. 9. lib. I. in-
genus testatur, homo irre-
gerrimus, cuique ruto si-
des haberi vel iniurato pos-
sit. Oliuarius tamen Va-
lent, hanc sibi lectionem vindicauit: moerendo minus
proficiere. Schottus.
- Cap. 2. Ob multa memorabilem.**
In ea) Sic Vossius. Ante
legebatur memorabilis est.
In ea; vt et legitur in Chi-
fiano. In alio MS depre-
hendi memorabile est, quod
exstar quoque in Mediola-
nens et editione luntina.
Legendum prorsus, ne quid
pereat, ob multa memorabi-
lem. Est in ea. Sic scri-
psiisse Melam adparet ex se-
quentibus. Gronouius.
- Ibid. Moribus datur.** Recta
sunt et proba. Iudices de-
cūs istud, vt mulieres vna
cum viris suis sepellantur
tribuunt non formae vel
gratiae, verum moribus,
nempe prout queque erga
maritum feso gesserit et mo-
rata fuerit. Vossius.
- Ibid. Diversis spatio pelagoque
terras.** Stultus sensus et
Mela indignus. Nam quod
diuiditur pelago, diuidi etiam
spatio necesse est. Le-
go itaque diversas Hellepon-
ti pelago terras. Nam et
angustum mare fretumue,
dici etiam solet pelagus, vt
in Hispania: Aperit deinde
se angustissimum pelagus. Pintianus.
cf. locus Taciti vit.
Agric. cap. 10. Britannia —
— spatio ac caelo in Orientem Germanie — obtendi-
- tur:** vbi vid. Intt Ciacco-
nius legi vult: *plaga pela-
goque terras.*
- Cap. 2. Non nauigata maria)**
Credidi aliquando melius
legi posse, non nauigato
mari h. e. pedibus transisse.
Sic hoc ipso capite de eo-
dem Xerxis innumerabili
exercitu, et factus fredo na-
uigabili perutus etc. Schot-
tus.
- Ibid. Eximia est Amor**) Le-
gendum videtur aut cum
Schotto et Ciacconio extra,
i. e. extra finum, vel, extra
eam; aut cum Vossio *Exin,*
Cap. 3. Ac proximo spatiofa)
Legend. Ab pr. sp. Grono-
vius.
- Ibid Finitique id latus Hellado-**) Forte: f. i. latus Hel-
lados. Latus i. e. frons.
Ciacconius.
- Cap. 4. Din solida**) Lib. I.
cap. 2. *Inde cum aliquatenus*
sola processit i. e. nul-
los admittit finus.
Ibid. Si pro materia dicatur)
i. e. si habeatur ratio ma-
gnitudinis Romanae. Oli-
var.
- Cap. 5. In litoribus aliquot**
sunt cum aliquibus nominis
locis) Mallem legeres
littore, quam litoribus, vel,
si placet, scriba in littore
eius. Dictio etiam aliquibus
oriola est. Pintianus.
- Ibid. Tunc post Athenopolis**
etc.) Nuspian Mela has duas
particulas ita coniungit,
sed alterutram modo adhibet.
Itaque et Pintianus
more suo deleri iussit po-
stremam post. Caeterum
solam hanc voculam initio
periodi persaepe instar ad-
G verbii

VARIORVM NOTAE

verbii usurpat. Sed et por-
ro quoque Mela semper fe-
re praepositionem subneicit
voculae *tunc*: ut hoc ipso
capite, *tunc ex*, *tunc inter*,
et sic passim. Qua ratione
igitur fieri potest, ut hoc
loco non credamus, parti-
culae eidem *tunc* subnexam
particulam *post*, esse posi-
tam non quasi aduerbiūm,
sed praepositionem. *Gro-
nouius.*

Cap. 5. *Asperas posita*) *τὸ
πόστα* obelo fodo, ut glos-
fema; *gentes ἀπὸ κονῶν*
repetendum; et verbum ali-
quod exaudiendum: quis
enim concisum Melae di-
cendi genus non obserua-
uit? Intra vero *hos intrat*;
et *post ingentis aliqui aluei
tenens*, etiam expundo. A
libriis enim intempestive
intrusa sunt ex scholiis.
Schottus.

Ibid. *Ingentis aliqui aluei te-
nens*) Pintianus legi vult.
(inuito Gronouio) *se a. a.
tendens*, quod, quoniam
Melae peculiaris phrasis est,
non damno. *Idem.*

Cap. 6. *Exclusa trahit perpe-
tua latera*) *Quae hic ad-
pellat latera lib. I. cap. 3.*
frontes dixit. Excludere est
dinidere, terminare. *Ciac-
conius.*

Cap. 6. *Quae in altum Pyrenacum
extradit*) Non est, quod
cum Pintiano legatur: quam
i. a. *Pyrenaens* extradit. La-
tina enim illa est et elegans
formula, ut, quod bene ver-
tat, pr. vertatur, aliaque
sexcenta melioris notae scri-
ptoribus usurpata, saepe
etiam adfectata. Sic Iuue-
nalis. *Schottus.*

Ibid. *Amanis super*) Alii
sufsum legunt, cui deorsum
altera ex parte respondeat.
Amicus quidam meus, *subit*:
Ingens Iberus tentabat.
Idem.

Cap. 7. *Romana clade memo-
rables*) Clades intelligenda,
non, quam acceperunt, sed
quam intulerunt Romani.
Ciacconius.

Ibid. *Nisi quod in Occiden-
tem quam in Orientem angus-
tius spectat*) Corrigendum
puto: nisi quod ab Oc-
cidente, quam ab Oriente,
angustius patet: ex Plinio
in tertio: *Sardinia*, inquit,
ab Oriente patens etc, quae
verba etiam refert Marcianus.
Pintianus. Nihil equi-
dem muto. Sallustium enim
est imitatus lib. II. Hist.
Sardinia in Africo mari fa-
cie vestigii humani, in Ori-
entem quam in Occidentem la-
tior prominet. *Iude Ichnu-
sa* appellata. *Schottus.*

AD LIB. III.

Cap. 1. *Dottioribus*) Stoicis
scilicet, auctore Solino, cap.
26. *Schottus.*

Ibid. *Admissum mare*) Antea
edebatur admixtum. Sed

illa lectio vera est. Sic de
Ambracio sīpū lib. II. cap. 4.
Facit sinū, qui angustis fau-
cibus, et quae minus mille
passibus pateant, grande pe-
lagus

VARIORVM NOTAE AD LIB. III.

lagus admittit. et cap. 5.
eacterum mare, quod inter
utraque admittit, tenuibus
etc. et lib. I. cap. 5. de
Arabia: portum admittit
Azotum. Ciacconius.

Cap. 2. *Apta viuentibus*) For-
te: grata viuentibus. Schot-
tus.

Ibid. *Quia cum videantur edi-
tiora*) Peruulgam lectio-
nem, quae meudo non va-
cat, adponam; vt, quid
praestitum sit, facile ad-
pareat: *Quis cum videatur
editior, aquis obiacet: vbi
se fluctus impletit, illam
operit, vt nec prius tantum
ambit.* Vnde Pintianus, ve-
stigia fecutus faciebat: *quia
cum videantur editiora, qui-
bus obiacet, vbi se fluctus im-
pletit, illa operit, nec vt
prius tantum abeunt.* Ami-
cus quidam meus, hic ab-
eunt in absunt communica-
bat: quod, quae procul
absunt propter aquae dia-
~~Caro~~ propius abesse vi-
deantur, experientia ma-
gistra. Quod sequitur: nec
vt prius tantum ambit: ma-
lim tamen minori com-
mutatione, haec vt prius
tantum ambitur: ambit enim
compendio scribebant, et
ad finitas vocum scribas fe-
sellit, vt nec pro haec ex-
scriperint. Sic autem ha-
be: dupli nomine natare
insulam incolis videvi, vt
et de Delo fabulantur:
cum quod immensum aucto
mari (vt Sallustianis utar)
vbi altiora, quae obiacent,
aquis fluctibus operiantur;
in insulae tamen ora nihil
altius solito aqua excrene-

rit: vnde una cum aqua
attolli ei deprimi insulam
opinio nata. Deinde quod
quaes antea obiectu agge-
rum videri non poterant,
tunc facile sub adspicuum
cadant. etc. Schottus.

Cap. 2. *Pertinentque ad vita-
mos*) scil. littora. Sed va-
cat dictio pertinent. Ciac-
conius.

Cap. 3. *Germania hinc ripis
eius usque ad Alpes*) i. e.
ab hoc littore retroeundo
usque ad A. Ciacconius.

Ibid. *Libris*) i. e. corticibus
arborum. Oliuaris.

Ibid. *Aquis passim interfluen-
tibus, ac saepe transgressis*)
Posteriora verba expungit.
Pintianus. Verum non re-
ste: transgredi hic est in-
vindare. Loquitur ex falsa
veterum hypothesi: quis
enim nescit in mari Ballico
aestum non reciprocari.
Vossius.

Cap. 4. *Quae exseritar*) Haec
verba expungenda videntur
Pintiano. Schottus autem
legi vult: *qua seritur, vel,
qua res geritur.*

Cap. 5. *Ex radicibus Coraxici
montis*) Sensus huius loci
est: eos per gentes diueritas,
et multum distantes, flue-
re, alterum nempe per
Iberas, alterum per Alba-
nos, cum vicinis fontibus
sint, et uno ore in Caspium
mare perueniant. Ciacco-
nius.

Cap. 6. *Quas angulo Baeticae
ad huc usque perstrinximus*)
Gronouius legi vult; quos
ab ingo Baeticae ad huc us-
que perstrinximus.

VARIORVM NOTAE

Cap. 6. *Septem minime inter plures etiam messes*) Legendum: *Septem minimum, interiu plures etiam messes etc.* Barbarus.

Ibid. *Ab tero abducta*) Sic ante legebatur. Egregie MS. legebat *obducta*: quo notat basin vel tertiam linneam ad confidendum trigonum adponere etc. Grononius.

Ibid. *Vitro corpora infecti*) i. e. herba, quae caeruleo colore inficiat. Turnebus.

Ibid. *Conios vocant*) Vehiculi genus falcatum, cuius apud Gallos et Britannos multis in proelii usus. — *Effedae etiam frequenter vocantur. Schottus.*

Ibid. *Gallice armati*) Forte: *Gallico armatu* i. e. armatura. Sic Liuius 37. it. 33, 3. Ciacconius.

Ibid. *Orcades angustis inter se ductae spatiis*) Scribendum *diductae*. Plinius, *Modicis*, inquit, *inter se diductae spatiis* etc. Barbarus. In controvrsiam venire nequit, quin *se ductae* scripsiter Mela. Siue id posuerit pr. *discretae*, ut loquitur Plinius, siue simpliciter ab natura positae et iacentes. Plane vt Ouidius lib. II. *Metamorph.* *Ductae spatiis aequalibus Horae.* Grononius.

Ibid. *Aestate lucidae*) Nempe quia feve nulla est nox, quando sol est in primo puncto canceri, vixque durat momentum. Olinar.

Cap. 7. *Longe ab eo Taurus attollitur*) Verbum *longe putamus* aut redundare;

aut si non redundat, significare in *sublime* et *excelsum*. Nam videtur hic Mela repetere et apertius dicere, quod de Tauro monte in Lycia prodiderat, *Taurus ipse ab Eois littoribus exsurgens vase satis attollitur*. Facit igitur initium et originem monitis Tauri, promontorium *Tabin*, — *Pintianus.*

Cap. 7. *Fit omnium maximus et alicubi latius*) Forte ea verba et al. latius ex matrone sunt translati in contextum. Nam Mela adnotare videtur tantum minimam latitudinem. Ut lib. II. cap. 7. de Euboea, *nusquam lata diuum milium spatium habet*, *vbi arctissima est.* Plin. lib. VI. cap. 18. maiorem eius latitudinem et minorem adserit. Ciacconius.

Ibid. *Lino alti vestiuntur aut lanis*) Elegantior lectio: *Lino alii vestiuntur, alii lanis Pintianus.* Siue pro eodem acceperit *linum* et *lanam* (secundum lectionem receptam) et posterius sit interpretamentum prioris, siue pro eodem, nihil est in his Melae verbis, quod reprehendi possit. Omnino tamen *puro*, Pomponium haec distinxisse et *linum* vocasse *gossypium*, *lanam* vero *sericum*, Vossius.

Ibid. *Timidiq[ue] populi et marinis opibus adfatis dites*) Scribo: *undique p. sed m. o. a. d.* Et ita Aldus recte. Dixit enim paullo ante: *vbi magis: quam vt habitetur exaequat.* Idem,

Cap.

AD LIB. III.

Cap. 8. *Et quo magis penetrat angustior*) Legend. penetratur: ut in Hispania de sinu Sucronensi, maior hic et magno satis ore pelagus accipiens, et quo magis penetratur angustior, Setabini et Duriam etc. Idem.

Ibid. Aequa portione cedentibus) Forte recentibus, ut supra cap. 2. de Rheno: ripis longe ac late recedentibus iam non amnis, sed ingens lacus. Et lib. I. cap. Tunc longe lateque diffusum abigit vase recessus littora. Ciacconius.

Ibid. *Toto corpore hirsuti hirti*, ut et infra cap. 10. et Plinius lib. VI. cap. 31. et alibi saepe Schottus. Idem Ciacconio videbatur.

Ibid. *Nec secat continuo agros, sed late diffusus in stagna*) Aduersaria in MS. non existabat, immo nec est in editione Juntina, nec in MS. Mediolanensi. Vnde merito reor eam non esse Pomponii, cuius haec quoque elegancia est, ut aliorum Latinorum lib. III. cap. 3. Nandi non patientia tantum illis, studium etiam est. etc. Grononius.

Ibid. *Putrefactum membrorum tabe concrevens*) Legendum opinor tabo. Ex tabe enim nihil concrevit, nec tabes est putrefactum membrorum. Grononius.

Cap. 9. *Meroen habent*) pr. habitant; venust. Schottus.

Ibid. *Et quia ut libet vesci solentibus licet etc.*) Pintianus malebat: *Et quibus libet vesci solentibus licet etc.* Ego nihil mutandum censeo. Quia communis esset omnibus haec mensa, ideo Solis adpellatur: Sol enim omnibus lucet. Vessins.

Ibid. *Aliis annibus in Oceanum vergentibus*) Videtur desse coniunctio que, legendumque Altisque etc. Pintianus.

Cap. 10. *Quam aliae urbes exultae*) Rectius alios. Et mox, inflexis lenti cruribus libertius legerim. Schottus.

Ibid. *Et ubique quae tinxere*) Forte; ubi quaque tetigere clarissima, absque coniunctione etc. Schottus.

Ibid. *Et lignum quod fabulae clarum prorsus*) Illud quod Pintianus cum Schotto pro superfluo habent. Certe manuit ille quoddam legi, hic quondam; Ciacconius autem quoque.

INDEX

GEOGRAPHICVS.

A.

- A**bdera, vrbs 2, 2, 2, 6.
 Abysritis, insula 2, 7.
 Abydos, vrbs 1, 19, 2, 2.
 Abyla, mons 1, 5, 2, 6.
 Acanthos, vrbs 2, 2.
 Acanthus 1, 16.
 Acarnania 2, 3.
 Aceines, flumen 3, 7.
 Achaei 1, 19.
 Achaea 2, 3.
^{Αχαιῶν λαγῆν} 1, 18.
 Achelous, flumen 2, 3.
 Acherusia, specus 1, 19.
 Acherusius specus 2, 13.
 Achillea, insula 2, 7.
^{Αχιλλεός θρόνος} 2, 1.
 Achini 2, 2.
 Acholla, vrbs 1, 7.
 Acragas, vrbs 2, 7.
 Acritas, promontorium 2, 3.
     2, 7.
 Acrothon, oppidum 2, 2.
 Acrocorinthos, arx 2, 3.
 Acronius lacus 3, 2.
 Aetium 2, 3.
 Adiabene 1, 2.
 Adobrica vrbs 3, 1.
 Adramyttion, oppidum 1, 18.
 Adria, castellum 2, 4.
 Adris, mare 2, 2, 2, 3, 2, 4.
     2, 7.
 Adriaticum mare 1, 3, 2, 4.
     2, 7.
 Aeae, insula 2, 7.
 Aeas, amnis 2, 3.
 Aegaei flactus 2, 3.
 Aegaeum mare 1, 3, 2, 2, 2, 3.
     2, 7. pelagus 2, 2.
 Aegates, insulae 2, 7.
 Aegilia, insula 2, 7.
 Aegina, insula 2, 7.
 Aegion 2, 3.
 Aegipanes 1, 4, 1, 8.
 Aegira 2, 3.
 Aegos flumen 2, 2.
 Aegyptii 1, 2.
 Aegyptus 1, 8, 1, 9, 1, 11.
     3, 8.
 Aenaria, insula 2, 7.
 Aenos, vrbs 2, 2.
 Aeoli insulae 2, 7.
 Aeolii 1, 18.
 Aeoliorum coloniae 1, 18.
 Aeolis 1, 2, 1, 18.
 Aesis, flumen 2, 4.
 Aetolia, insula 2, 7.
 Aethiopes Africae 1, 4, 3, 9.
     3, 10.
 Aethiopes Asiae 1, 2.
 Aethiopia 1, 9.
 Aethiopicum mare 1, 4.
 Aetna, mons 2, 7.
 Aetoli 2, 3.
 Aetolia 2, 3.
 Afri 1, 5.
 Africa 1, 1, 1, 2, 1, 4, 1, 8.
     2, 6, 2, 7.
 Africa proprie dicta 1, 4, 1, 7.
     2, 7.
 Africae deserta 1, 9.
 Africae litora 2, 6.
 Africae primae partes 1, 5.
 Africum pelagus 2, 7.
 Agatha 2, 5.
 Agathyrsi 2, 1.
 Albani 3, 5.
 Albingaunum 2, 4.
 Albis, amnis 3, 3.
 Aleria colonia 2, 7.
 Alexandria 1, 9, 2, 7, 3, 9.
 Allobrogum Vienna 2, 5.
 Alon, vrbs 2, 6.
 Alope 2, 3.
 Alopecconnesus, vrbs 2, 2.
     Alo.

INDEX GEOGRAPHICVS.

- Aloros 2, 3.
 Alpes 2, 4. 2, 5. 3, 2, 3, 3.
 Alpheus, amnis 2, 3. 2, 7. 1, 8.
 Altinum 2, 4.
 Amanus, mons 1, 12.
 Amardi 3, 5.
 Amasis 1, 9.
 Amazones 1, 2.
 Amazones Sauromatides 3, 5.
 Amazonum, castra 1, 19.
 Amazonum regna 1, 19.
 Amazonici montes 1, 19.
 Amazonius campus 1, 19.
 Ambracia 2, 3.
 Ambracius sinus 2, 3. 2, 7.
 Amisius amnis 3, 3.
 Amisos vrbs 1, 19.
 Ammodes promontorium 1, 13.
 Ampelusia, promontorium 1, 5. 2, 7. 3, 10.
 Amphirochis Argia 2, 3.
 Amphipolis 2, 2.
 Ampscus, flumen 1, 6.
 Amyclae 2, 3.
 Anas, aquinus 2, 6. 3, 1.
 Anchialos, vrbs 2, 2.
 Ancon 2, 4. et Ancona 2, 4.
 Andanis, flumen 3, 8.
 Androphagoe 3, 7.
 Andros, insula 1, 18. 2, 7.
 Anemurium promontorium 1, 13.
 Antandrus, oppidum 1, 18.
 Anthedon 2, 3.
 Anthropagi 2, 1.
 Antichthones 1, 1. 1, 9.
 Anticinolis, vrbs 1, 19.
 Anticyra 2, 3.
 Antiochia 1, 2. 1, 12.
 Antipolis 2, 5.
 Antissa 2, 7.
 Antium 2, 4.
 Antronia 2, 3.
 Antros, insula 3, 2.
 Apenninus mons 2, 4.
 Aphrodisium, vrbs 2, 4.
 Aphrodisium promontorium 1, 16.
- Apollinis promontorium 1, 7.
 Apollonia, vrbs Cyrenaicae
 Apollonia, vrbs Illyrici 2, 3.
 Apollonia, vrbs Thraciae 2, 2.
 Apforos, insula 2, 7.
 Apuli 2, 4.
 Apulum litus 2, 4.
 Aquileia 2, 4.
 Aquitani 3, 2.
 Arabes 1, 9. 1, 11. 3, 8.
 Arabia 1, 2. 1, 10. 3, 8.
 Arabia Eudaemon 3, 8.
 Arabia, vrbs 3, 8.
 Arabicum mare 1, 2.
 Arabicus sinus 3, 8.
 Arados insula 2, 7.
 Arae tres Augusti nomine sa-
     crae 3, 1.
 Arae Cephei fratresque Phi-
     nei 1, 11.
 Arae Philaeorum 1, 7.
 Arae Sestianae 3, 1.
 Arauris 2, 5.
 Arausio Secundanorum 2, 5.
 Araxes, amnis 3, 5.
 Araxos, promontorium 2, 3.
 Arcadia 2, 3.
 Ardea 2, 4.
 Arecomicorum Nemausus 2, 5.
 Arelate Sextanorum 2, 5.
 Arethusa, fons 2, 7.
 Argia Amphirochis 2, 3.
 Argolicus sinus 2, 3.
 Argolis 2, 3.
 Argos 2, 3.
 Argyre, insula 3, 7.
 Aria 11, 2.
 Atia, insula 2, 7.
 Ariane 1, 2.
 Arimaspoë Scytharum 2, 1.
 Ariminum 2, 4.
 Armene 1, 19.
 Armeniae campi 3, 5.
 Armeniae pylae 1, 15.
 Armenii 1, 2, 3, 8.
 Arsinna, oppidum 1, 6.
 Arsinoë, vrbs 1, 8. 3, 8.

G 4

Artæ

I N D E X

- Attabri 3, 1.
 Arufaces, flumen 3, 7.
 Arymphaei 1, 2. 1, 19.
 Alcalon 1, 11.
Afia 1, 1. 1, 3. 1, 4. 1, 12.
     I. 19. 2, 7.
Afiae confinia 1, 4. 3, 5.
Afiae finis ac situs 2, 1.
Afiae litora 1, 3.
Afiatice regiones 2, 7.
Afisticum litus 3, 5.
Afinaeus sinus 2, 3.
Afine, vrbs 2, 3.
Aspendos, vrbs 1, 14.
Afflos, colonia 1, 18.
Affyri 1, 2.
Alta colonia 3, 1.
Astaboras, fluuius 1, 9.
Astacos, vrbs 1, 19.
Astape, fluuius 1, 9.
Asteria, insula 2, 7.
Astigi, vrbs 2, 6.
Astures 3, 1.
Asturum litus 3, 1.
Astyphalaea, insula 2, 7.
Astyra, oppidum 1, 18.
Atacinorum colonia 2, 5.
Atax, fluuius 2, 4.
Aternus, fluuius 2, 5.
Athenae 2, 3.
Atheniensium portus Piraeëus
    2, 3.
Athenopolis 2, 5.
Athos, mons 2, 2. 2, 7.
Athyras, amnis 2, 2.
Atlantes 1, 4.
Atlanticus Oceanus 1, 3.
Atlanticum aequor 3, 1.
Atlanticum mare 1, 4. 2, 6.
    3, 1, 3, 10.
Atlanticum pelagus 1, 4.
Atlas, mons 3, 10.
Atthis 2, 3. 2, 7.
Attica 2, 3.
Aturia, fluuius 3, 1.
Auaticorum Maritima 2, 5.
Auenio Cauarum 2, 5.
Auernus lacus 2, 4.
Aueus, fluuius 1, 16.
Aufidus, flumen 2, 4.
Augilae 1, 4. 1, 8.
Augusta, vrbs 3, 2.
Augusti nomine faciae tres
    arae 3, 1.
Augusti turris 3, 1.
Augustodunum, vrbs 3, 2.
Aulis 2, 3.
Auo, fluuius 3, 1.
Aufci 3, 2.
Automoloe 3, 9.
Autrigones 3, 1.
Axenus Pontus 1, 19.
Axiacae 2, 1.
Axiaces, fluuius 2, 1.
Axius, fluuius 2, 3.
Azotus, portus et emporium
    1, 10.

B.

- Babylon**, vrbs 1, 2.
Babylonia 1, 2.
Babylonii 1, 2.
Babyloniorum fines 3, 8.
Bactri 1, 2.
Baeterrae Septimanorum 2, 5.
Baetica 2, 6. 3, 1. 3, 6.
Baeticæ frontis ora 3, 1.
Baeticæ principia 2, 6.
Baetis, fluuius 3, 1.
Baerorum rex 3, 5.
Baetulo, flumen 2, 6.
Baetulo, oppidum 2, 6.
Bagrada, flumen 1, 7.
Baiae 2, 4.
Baleares insulæ 2, 7.
Balsa 3, 1.
Barbelul, oppidum 2, 6.
Barcino, oppidum 2, 6.
Barcinonis litus 2, 6.
Bargylos 1, 16.
Barium 2, 4.
Basilicus sinus 1, 16. 1, 17.
Basilidæ 2, 1.
Bastuli 3, 1.
Baudos, amnis 1, 12.

Beche-

G E O G R A P H I C U S.

- Becheri 1, 19.
 Belcae 3, 5.
 Belcarum sinus 3, 6.
 Belgae 3, 2.
 Belo 2, 6.
 Berenice, vrbs 3, 8.
 Berenice, alia vrbs 3, 8.
 Berytos, vrbs 1, 12.
 Besippo 2, 6.
 Bisantii Samiorum 2, 2.
 Birini 1, 2, 1, 19, 2, 7.
 Bithynis, vrbs 2, 2, 2, 7.
 Bizonae, vrbs 2, 2.
 Blanda, vrbs 2, 4.
 Blemyae 1, 8, et Blemyes 1, 4.
 Boeotia 2, 3, 2, 7.
 Boeotis, vrbs 2, 3.
 Bolbiticum ostium Nili 1, 9.
 Bononia, Romanorum colo-
nia 2, 4.
 Borion promontorium 1, 7.
 Borysthenes fluuius 2, 1, 2, 7.
 Borysthenis, Graecum oppi-
dum in Scythia 2, 1.
 Bosporus 1, 2, 1, 19, 2, 1.
 Bosporus Cimmerius 1, 1.
 Bosporus Thracius 1, 1, 1, 2,
1, 19, 2, 7.
 Botrys, oppidum 1, 12.
 Braccata Gallia 2, 5.
 Brauronis, vrbs 2, 3.
 Britannia 3, 6.
 Britannicum mare 3, 6.
 Britannicus Oceanus 1, 3.
 Brundusium 2, 4, 2, 7.
 Brutii 2, 4.
 Brutum promontorium 2, 4.
 Brutius ager 2, 7.
 Bubastis vrbs 1, 9.
 Bubefius sinus 1, 16.
 Buca, vrbs 2, 4.
 Bucephalos, promontorium
2, 3.
 Buces, amnis 2, 1.
 Budini 1, 19.
 Euthroton 2, 3.
 Buxentum 2, 4.
 Euzeri 1, 19.
- Byblos, oppidum 1, 12.
 Byzantium 2, 2.
- C.
- Cadusii 1, 2.
 Caepionis munimentum
3, 1.
 Caesaraugusta, vrbs 2, 6.
 Caesarea 1, 6.
 Caicus, amnis 1, 18.
 Calabri 2, 4.
 Calabria 2, 4.
 Calaris, vrbs 2, 7.
 Calarnaea turris 2, 2.
 Calaris 2, 2.
 Calauria, insula 2, 7.
 Calbis, amnis 1, 16.
 Calliaros 2, 3.
 Callipidae 2, 1.
 Callipolis 2, 4.
 Καλός λιμήν, sinus 2, 1.
 Calpe, mons 1, 5, 2, 6.
 Calydon 2, 3.
 Calymnia, insula 2, 7.
 Cambyles, amnis 2, 5.
 Camiros 2, 7.
 Campania 2, 4.
 Campaniae litora 2, 4.
 Cana, oppidum 1, 18.
 Canastraeum promontorium
2, 3.
 Candidum promontorium 1, 7,
2, 3.
 Canopicum ostium Nili 1, 9,
2, 7.
 Canopos, insula 2, 7.
 Cantabri 3, 1.
 Cantabrica litora 3, 2.
 Cantabricae terrae 3, 2.
 Canufium 2, 4.
 Caphareus, promontorium 2, 7.
 Cappadoces 1, 2, 3, 8.
 Capraria, insula 2, 7.
 Capraeae, insula 2, 7.
 Κάπτες λιμήν 2, 2.
 Capua 2, 4.
 Carambicium promontorium
2, 1.

G 5

Caram-

I N D E X

- Carambis, promontorium 1, 19.
 Carmania, insula 2, 7.
 Carcine, vrbs 2, 1.
 Carcinites sinus 2, 1.
 Circinus 2, 4.
 Cardia, vrbs 2, 2.
 Caria 1, 2, 1, 16, 2, 7.
 Caria, portus 2, 2.
 Carmanii 3, 8.
 Carni 2, 4.
 Carpathium mare 2, 7.
 Carpathos, insula 2, 7.
 Carra, vrbs 3, 8.
 Carteia 2, 6.
 Carthago 1, 7, 2, 7.
 Carthaginis sinus 2, 7.
 Carthago, Hispaniae vrbs 2, 6.
 Cartinna oppidum 1, 6.
 Caryanda 1, 16.
 Carystos, vrbs 2, 7.
 Casius mons 1, 10, 3, 8.
 Caspiae pylae 1, 15.
 Caspiani 1, 2.
 Caspii 3, 5.
 Caspii montes 1, 19.
 Caspium mare 1, 2, 3, 5. p.
 lagus 1, 19.
 Caspius sinus 1, 2, 3, 5.
 Cassandra 2, 2.
 Cassiterides, insulae 3, 6.
 Castanaea 2, 3.
 Castra Cornelii 1, 7.
 Castra Dellia 1, 7.
 Castrum nouum 2, 4.
 Catabathmos 1, 8, 1, 9.
 Catapryustum ostium Nili 1, 9.
 Catarractes, fluuius 1, 14.
 Catina 2, 7.
 Cauares 2, 5.
 Caurum Auenio 2, 5.
 Caucasij montes 1, 19.
 Caucasus, mons 1, 15.
 Caulonia 2, 4.
 Caunus, oppidum 1, 16.
 Caystros, amnis 1, 17.
 Cebennae montes 2, 5.
 Cebennici montes 2, 5.
- Cecina 2, 4.
 Cedrofi 3, 8.
 Cedrosis 1, 2.
 Celadus, fluuius 3, 1.
 Celenderis, Samiorum colo-
     nia 1, 13.
 Celtae 3, 2.
 Celta gens 3, 1.
 Celtici 3, 1, 3, 6.
 Celticum promontorium 3, 1.
 Cenaeum promontorium 2, 7.
 Cenchreæ, oppidum 2, 3.
 Centuripinum, oppidum 2, 7.
 Cephalenia, insula 2, 7.
 Cepoe, vrbs 1, 19.
 Cerainicus sinus 1, 16.
 Cerasis, vrbs 1, 19.
 Ceraunii montes (in Graecia)
     2, 3.
 Ceraunii montes (in Ponto)
     1, 19, 3, 5.
 Ceraunii saltus 3, 8.
 Cercasorum, oppidum 1, 9.
 Cercetae 1, 2.
 Cercetici 1, 19.
 Cercinna, insula 2, 7.
 Cernaria, locus 2, 5.
 Gestros, fluuius 1, 14.
 Chalcedon 1, 19.
 Chalcia, insula 2, 7.
 Chalcis, vrbs 2, 7.
 Chaldaeorum fines 3, 8.
 Chalybes 1, 19.
 Charybdis, mare 2, 7.
 Chelidonias insulae 2, 7.
 Chelonates promontorium 2, 3.
 Chelonophagi 3, 8.
 Chemmis, insula 1, 19.
 Cherrone, oppidum 2, 1.
 Chersonesus 2, 2.
 Chersonesi alterum latus 2, 2.
 Chersonesus promontorium
     2, 3.
 Chios, insula et vrbs 2, 7.
 Chomari 1, 2.
 Chrysa, oppidum 1, 18.
 Chryse, insula 2, 7, 3, 7.
 Cicones 2, 2.

Cicy-

G E O G R A P H I C U S.

- Cicynethos insula 2, 7.
 Cilices 1, 12.
 Cilicia 1, 2, 1, II, 1, I3, 2, 7.
 Cimbri 3, 3.
 Cimmerica oppida 2, 1.
 Cimmerii 1, 2.
 Cimmerum, vrbs 1, 19.
 Cimmerius Bosporus 1, 1.
 Cinara, insula 2, 7.
 Cinolis, vrbs 1, 19.
 Cinyps fluuius 1, 7.
 Cios, emporium 1, 19.
 Circeii 2, 4.
 Cirrha 2, 3.
 Cirta nunc Sittianorum co-
     lonia 1, 6.
 Cissi 1, 2.
 Cithrena, vrbs 1, 18.
 Cithaeron 2, 3.
 Citharite 2, 5.
 Clampetia 2, 4.
 Clazomenae, vrbs 1, 17.
 Cleona, vrbs 2, 2.
 Cliternia, oppidum 2, 4.
 Clumberrum, vrbs 3, 2.
 Clodianum, flumen 2, 6.
 Cluana, vrbs 2, 4.
 Clupea, vrbs 1, 7.
 Cnemides 2, 3.
 Cnidus, vrbs 1, 16.
 Codanonia 3, 6.
 Codanus sinus 3, 3, 3, 6.
 Coele Syria 1, 2.
 Coelos portus 2, 2.
 Colchi 1, 19.
 Colchis 2, 3.
 Coli 2, 7.
 Colis 3, 7.
 Colobs, promontorium 3, 8.
 Colonia Sitianorum 1, 6.
 Coloniae Rhodiorum 1, 16.
 Colophon, vrbs 1, 17.
 Colophoni 1, 19.
 Colubraria, insula 2, 7.
 Columna Rhea 2, 4.
 Columnae Herculis 1, 5, 2, 6.
 Comani 1, 2.
 Comatae 1, 2.
- Comata Gallia 3, 2.
 Commagene 1, 11.
 Commageni 1, 2.
 Concordia 2, 4.
 Consentia 2, 4.
 Coos, insula et vrbs 2, 7.
 Cophes, fluuius 3, 7.
 Καφός portus 2, 3.
 Coraxi 1, 19.
 Coraxicus mons 3, 5.
 Coraxici montes 1, 19.
 Corcyra, insula 2, 7.
 Corcyra nigra, insula 2, 7.
 Corduba, vrbs 2, 6.
 Corinthos 2, 3.
 Cornelia castra 1, 7.
 Corocondame 1, 19.
 Coros, fluuius 3, 8.
 Corsica, insula 2, 7.
 Corycius specus 1, 13.
 Corycos, oppidum 1, 13.
 Coryna 1, 17.
 Cos 2, 4.
 Cossura, insula 2, 7.
 Cothon, insula 2, 7.
 Cragus, mons 1, 15.
 Crete, insula 2, 7.
 Cretes 1, 16.
 Creusis 2, 3.
 Κρεῖς μέταποι 2, 1, 2, 7.
 Cromina, vrbs 1, 19.
 Crotos 2, 4.
 Crunos, portus 2, 2.
 Crya, pronotorium 1, 16.
 Cudus 3, 7.
 Cumae 2, 4.
 Cuneus age 3, 1.
 Cupra, vrb 2, 4.
 Cyaneae inulae 2, 7.
 Cyclades inulae 2, 7.
 Cycnus, oppidum 1, 19.
 Cydna 2, 3.
 Cydnus, fluuius 1, 13.
 Cydonia, vrls 2, 7.
 Cyllene 2, 3.
 Cyllenius mons 2, 3.
 Cyne, vrbs 1, 18.
 Cynos 2, 3.

Cyno-

I N D E X

- Cynossema, tumulus Hecu. Dioscorias, vrbs 1, 19.
 bae 2, 2. Doris 2, 3.
 Cyparissiae, vrbs 2, 3. Doriscos 2, 2.
 Cyparissius sinus 2, 3. Δρόσος Αχίδεας 2, 1.
 Cypros, insula 2, 7. Dulichium, insula 2, 7.
 Cypsela 2, 2. Durius, amnis 3, 1.
 Cyrenae, prouincia 1, 4. Dyrrachium, vrbs 2, 4.
 Cyrenaica prouincia 1, 8. Dyscelados, insula 2, 7.
- E.
- Ebora, oppidum 3, 1.
 Ebora, cattellum 3, 1.
 Ebora, portus 3, 1.
 Eburos, vrbs et insula 2, 7.
 Echidna 2, 1.
 Echinades, insulae 2, 7.
 Echinos 2, 3.
 Echymnia 2, 2.
 Elaea, vrbs 1, 18.
 Elefrides, insulae 2, 7.
 Elephantis, vrbs 1, 9.
 Eleus 2, 2.
 Eleusin 2, 3.
 Eliberri vicus 2, 5.
 Ἡλις τραπεζα 3, 9.
 Elis, regio 2, 3.
 Elis, vrbs 2, 3.
 Eluro, oppidum 2, 6.
 Emerita, vrbs 2, 6.
 Emporiae 2, 6.
 Encheliae 2, 3.
 Enna 2, 7.
 Enneapolis 2, 3.
 Eoa litora 1, 15.
 Eoa pars 1, 2.
 Eoum mars 3, 7.
 Eoum pelagus 3, 7.
 Eous Oceanus 1, 2.
 Ephesus, vrbs 1, 17.
 Epidamnos, vrbs 2, 3.
 Epidauricum litus 2, 7.
 Epidaurii 2, 3.
 Epidaurus, oppidum 2, 3.
 Epigoni, Thebanorum victores 1, 17.
 Epiros 2, 3, 2, 7.
 Erasinus, amnis 2, 3.

Ere-

G E O G R A P H I C U S

Eresos 2, 7.
Eretria, oppidum 2, 7.
Eretii 2, 2.
Eginos, amnis 2, 2.
Erinicum 2, 3.
Erymanthus, fluuius 2, 3.
Erythia, insula 3, 6.
Eruca 9. ~~αλαττα~~ 3, 8.
Eryx, mons 2, 7.
Etesios 3, 9.
Etespates, promontorium
3, 9.
Esedones 2, 1.
Efia, palus 3, 3.
Eturia 2, 4.
Etruscum litus 2, 7.
Etrusca loca 2, 4.
Euboea 2, 7.
Eudemon Arabia 3, 8.
Euenos 2, 3.
Euphrates, fluuius 1, 2, 3, 8.
Euprosporon, promontorium
1, 12.
Euripos, rapidum mare 2, 7.
Europa 1, 3, 1, 19, 2, 7.
Europae litora 2, 6.
Europae prima pars 1, 5.
Europe 1, 1, 1, 2, 1, 4, 2, 6.
Eurotas, amnis 2, 3.
Eurymedon, fluuius 1, 14.
Euteletos, insula 2, 7.
Euthane, vrbs 1, 16.
Euxinum mare 2, 1.
Euxinus Pontus 1, 19, 2, 2.
Ex, oppidum 2, 6.
Exampeus fons 2, 1.

F.

Fanestris colonia 2, 4.
Ferrarja, promontorium
2, 6, 2, 7.
Firmum, castellum 2, 4.
Fleuo 3, 2.
Formiae 2, 4.
Fortunatae insulae 3, 10.
Forum Julii 2, 5.
Fossa Mariana 2, 5.

Frentani 2, 4.
Fretum 1, 1, 1, 3, 2, 6, 2, 7,
3, 10.
Frerum Helleponicum 1, 2.
Fretum Siculum 2, 7.
Fundi 2, 4.

G.

Gadamus, vrbs 3, 8.
Gades, insula 2, 7, 3, 6.
Gaditanus portus 3, 1.
Gaefus, flumen 1, 17.
Gaetuli 1, 4, 3, 10.
Galata, insula 2, 7.
Gallia 1, 3, 2, 5, 2, 7, 3, 1,
3, 6.
Gallia Braccata 2, 5.
Gallia Comata 3, 2.
Gallia Narbonensis 2, 5.
Gallia Togata 2, 4.
Galliae finis 2, 5.
Galliae latus alterum 3, 2.
Galliae 2, 5, 2, 6.
Gallicae gentes 2, 3, 2, 4.
Gallicarum gentium ultimi
3, 2.
Gallograeci 1, 2.
Gamphasantes 1, 4, 1, 8.
Gandari 1, 2.
Ganges, fluuius 3, 7.
Garamantes 1, 4, 1, 8.
Garganus mons 2, 4.
Gargara 1, 18.
Garumna, fluuius 3, 2.
Gaudos, insula 2, 7.
Gaulos, insula 2, 7.
Gaza 1, 2.
Geloni 2, 1.
Gelonus 1, 19.
Gelos portus 1, 16.
Genua 2, 4.
Georgi 1, 2, 2, 1.
Geraestos, promontorium 2, 7.
Germani 1, 3.
Germania 2, 1, 2, 4, 3, 3,
3, 6.
Germaniae litora 3, 5.

H.

Ger.

I N D E X

- Gerhos, flumen 2, 1.
 Gesoriacum, portus 2, 3.
 Gerae 2, 2.
 Gilda, vrbs 3, 10.
 Gnatia 2, 4.
 Gnofos, vrbs 2, 7.
 Gorgades, insulae 3, 9.
 Gortyna, vrbs 2, 7.
 Graeca oppida 2, 1.
 Graecia 1, 3, 1, 18, 2, 2, 2, 3,
     2, 7.
 Graiorum terrae 2, 7.
 Graiae vrbes 1, 19.
 Granicus, fluvius 1, 19.
 Grauscae 2, 4.
 Grouti 3, 1.
 Gyaros, insula 2, 7.
Fυνακορατες μεγενοι Maeotidae
     1, 19.
 Gyrrona 2, 3.
 Gythius, amnis 2, 3.

 H.
Hadrumentum, vrbs 1, 7.
 Haemodae, insulae 3, 6.
 Haemos, mons 2, 2.
 Halicarnassos 1, 16.
 Halmydesso, vrbs 2, 2.
 Halonebos, insula 2, 7.
 Halos 2, 3.
 Halys, amnis 1, 19.
 Hamaxobioe Sauromatae 2, 1.
 Hannibalis portus 3, 1.
 Hannibalis Scalae 2, 6.
 Harmatophri 1, 2.
 Hebrus, amnis 2, 2.
 Hedui 3, 2.
 Helene, insula 2, 7.
 Hellas 2, 3.
 Hellados litus quod spectat
     orientem 2, 3.
 Helleponicum frētum 1, 2.
 Helleponi 1, 1, 1, 2, 1, 3,
     1, 8, 2, 2.
 Helleponi frētum 1, 18.
 Hemodes, mons 1, 15, 3, 7.
- Heniochi 1, 19.
 Heniochoe 1, 2.
 Heraclea, vrbs Italiae 2, 4.
 Heraclea, vrbs Ponti 1, 19.
 Heraclea, vrbs Siciliae 2, 7.
 Heraclea, insula 2, 7.
 Herculaneum 2, 4.
 Herculis Columnae 1, 5, 2, 6.
 Herculi facer specus 1, 5.
 Hercynia silua 3, 3.
 Hermiona, oppidum 2, 3.
 Hermiones 3, 3.
 Hermisium, oppidum 2, 1.
 Hermonassa, vrbs 1, 19.
 Hermus, amnis 1, 17.
 Heroopoliticum promonto-
     rium 3, 8.
 Hesperia, vrbs 1, 8.
 Hesperides 3, 10.
 Hier, insula 2, 7.
 Himantopodes 3, 10.
 Himera, vrbs 2, 7.
 Himera, amnis 2, 7.
 Hippo, nunc Vibon 2, 4.
 Hippo Diarrhytus 1, 7.
 Hippo Regius 1, 7.
 Hipponensis sinus 1, 7.
 Hippopodes 3, 6.
 Hippuris, insula 2, 7.
 Hippus, vrbs 1, 17.
 Hilpal, vrbs 2, 6.
 Hispania 1, 3, 1, 5, 2, 6, 2, 7,
     3, 1, 3, 2.
 Hispaniae 3, 1.
 Hisfontium, vrbs 2, 4.
 Holopyxos, vrbs 2, 7.
 Hybla 2, 7.
 Hydaspes, fluvius 3, 7.
 Hydria, insula 2, 7.
 Hydrus, mons 2, 4.
 Hyla 1, 16.
 Hypacaris, flumen 2, 1.
 Hypanis, amnis 2, 1.
 Hyperborei 1, 2, 3, 5.
 Hyrcani 1, 2, 3, 5.
 Hyrcania 3, 5.
 Hyrcanus sinus 3, 5.

I. II.

G E O G R A P H I C V S.

I.

- I**ader, vrbs 2, 3.
Jalyfos 2, 7.
Jamno, castellum 2, 7.
Jaxites, amnis 3, 5.
Iberes 3, 5.
Iberi 1, 2.
Iberus, amnis 2, 6.
Icaria, insula 2, 7.
Icaris 2, 3.
Ichthys, promontorium 2, 3.
Icosium, vrbs 1, 6.
Ida, mons 1, 18.
Idaeus mons 1, 18. 2, 7.
Igilium, insula 2, 7.
Ilienses 2, 7.
Ilium 1, 18. 2, 2.
Illice, vrbs 2, 6.
Illicitanus sinus 2, 6.
Illyricae gentes 2, 3.
Illyrici 2, 2, 2, 3.
Illyricum 2, 3.
Illyris 1, 3.
Ilua, insula 2, 7.
Imbros, insula 2, 7.
Inachus, amnis 2, 3.
Indi 1, 2, 3, 5.
India 3, 7.
Indica aequora 3, 5.
Indicum mare 1, 2.
Indicum pelagus 3, 7.
Indicus Oceanus 1, 2.
Indus fluuius 3, 7.
Indi ostia 3, 7.
Inferum mare 2, 4.
Insulae Fortunatae 3, 10.
Insulae *Μαραζων* 2, 7.
Insulae nostri maris 3, 1.
Iol 1, 6.
Iolcos 2, 3.
Iones 1, 17.
Ionia 1, 2, 1, 17. 2, 7.
Ionii fluvtius 2, 3.
Ionium mare 1, 3, 2, 3, 2, 7.
Ionium pelagus 2, 4, 2, 7.
Jope, vrbs 1, 11.

- Ios, insula 2, 7.
Isauri 1, 2.
Issa, insula 2, 7.
Issicus sinus 1, 2.
Issos, vrbs 1, 13.
Ister, amnis 2, 1, 2, 2, 2, 3,
2, 4, 2, 5, 3, 4.
Ister Nilo tantum minor 2, 1.
Istri ostia 2, 1, 2, 7.
Isthmos 2, 2, 2, 3.
Isthmos, cui Diolcos cognomen est 2, 3.
Isthmi alterum litus 2, 2.
Istri 2, 3.
Istria 2, 3, 2, 4.
Istrici 2, 1.
Istropolis 2, 2.
Italia 2, 4, 2, 7.
Italiae latus alterum 2, 4.
Italicae gentes 2, 3, 2, 4.
Italici populi 2, 4.
Italicum latus 2, 7.
Ithaca, insula 2, 7.
Judea 1, 2.
Julii Forum 2, 5.
Junonis ara 3, 1.
Junonis promontorium 2, 6.
Jouis mons 2, 6.
Iuerna, insula super Britaniam 3, 6.
Iuia, fluuius 3, 1.
Ixamatae 1, 19.

L.

- L**acedaemon 2, 3.
Lacedaemonii 2, 2.
Lacinium, promontorium 2, 4.
Lacippo, oppidum 2, 6.
Lacobriga, vrbs 3, 1.
Laconice 2, 3.
Laconicus sinus 2, 3.
Laconis 2, 3.
Lacydon, Massiliensium portus 2, 5.
Ladon, fluuius 2, 3.
Laepa, oppidum 3, 1.
Laeros, fluuius 3, 1.

H 2

Lam.

I N D E X

- Lambriaca, vrbs 3, 1.
 Lampsacum, vrbs 1, 19.
 Laodicea, vrbs 1, 12.
 Lapideum litus 2, 5.
 Larinum, oppidum 2, 4.
 Larissa 2, 3.
 Larumna, oppidum 1, 16.
 Larymne 2, 3.
 Larera, castellum 2, 5.
 Latium 2, 4.
 Latmus, mons 1, 17.
 Laturus, sinus 1, 6.
 Laurentum 2, 4.
 Lebedos 1, 17.
 Lebinthos, insula 2, 7.
 Ledum, flumen 2, 5.
 Lemannus lacus 2, 5.
 Lemnos, insula 2, 7.
 Leontini 2, 7.
 Leptis, vrbs 1, 7.
 Leptis altera 1, 7.
 Lerne, oppidum 2, 3.
 Lesbos, insula 2, 7.
 Leuca, litus 1, 16.
 Leuca, vrbs 1, 17.
 Leucadia, insula 2, 7.
 Leucas, oppidum 2, 3.
 Leucata, litus 2, 5.
 Leuce, insula 2, 7.
 Leucoaethiopes 1, 4.
 Leucothea, insula 2, 7.
 Libethra 2, 3.
 Liburni 2, 3.
 Libycum mare 1, 4, 2, 7.
 Libyes Aegyptii 1, 4.
 Ligures 2, 4, 2, 7.
 Ligurum Luna 2, 4.
 Ligurum ora 2, 7.
 Lilybaeum promontorium 2, 7.
 Lima, fluuius 3, 1.
 Limyra, ciuitas 1, 15.
 Limyra, fluuius 1, 15.
 Lindos 2, 7.
 Lipara, insula 2, 7.
 Litus 2, 4.
 Liternum 2, 4.
 Lixus, flumen 3, 2.
 Locri 2, 4.
 Locris 2, 3.
 Lotophagi 1, 7.
 Lucania 2, 4.
 Lucaniae loca 2, 4.
 Luentia, vrbs 2, 6.
 Luciferus lacus 2, 4.
 Luna Ligurum 2, 4.
 Lupia amnis 3, 3.
 Lupiae 2, 4.
 Lusitania 2, 6, 3, 1, 3, 6.
 Lycaones 1, 2.
 Lycasto, vrbs 1, 19.
 Lycastos, vrbs 2, 7.
 Lycia 1, 2, 1, 15, 2, 7.
 Lycos, amnis 1, 12.
 Lyctos, vrbs 2, 7.
 Lydi 1, 2.
 Lynxo, vrbs 3, 10.
 Lysimachia 2, 2.
 M.
 Macae 3, 8.
 Macae ~~τεκτονες~~ insulae 2, 7.
 Macedones 2, 3.
 Macedonum populi 2, 3.
 Macedonia 1, 3, 2, 3.
 Macrobius 2, 9.
 Macrocephali 1, 19.
~~Μακεδον τεκτονες~~, locus 2, 2.
 Madyros 2, 2.
 Maeander, amnis 1, 17.
 Maenalus, mons 2, 3.
 Maenoba, oppidum 2, 6.
 Maeotici 1, 2, 1, 19.
 Maeotidae ~~γεραικονησατημερος~~
     1, 19.
 Maeotis palus 1, 1, 1, 2, 1, 3,
     2, 1, 2, 7.
 Magnesia 2, 3.
 Magnum promontorium 3, 1.
 Magnus portus 1, 5.
 Mago castellum 2, 7.
 Magrada, fluuius 3, 1.
 Marius, flumen 2, 6.
 Malaca, oppidum 2, 6.
 Malea promontorium 2, 3,
     2, 7.

Malia-

G E O G R A P H I C V S.

- Maliacus sinus 2, 3.
 Mallos 1, 13.
 Marathon 2, 3.
 Marathos, vrbs 1, 12.
 Marathusa, vrbs 2, 7.
 Mare Adriaticum 1, 3.
 Mare Aegaeum 1, 3, 2, 7.
 Mare Aethiopicum 1, 4.
 Mare Arabicum 1, 2.
 Mare Atlanticum 1, 4, 3, 1.
 Mare Britannicum 3, 6.
 Mare Carpathium 2, 7.
 Mare Caspium 1, 2, 3, 5.
 Mare Eoum 3, 7.
 Mare Hyrcanum 3, 5.
 Mare Indicum 1, 2.
 Mare Inferum 2, 4.
 Mare Ionium 1, 3, 2, 3, 2, 7.
 Mare Libycum 2, 7.
 Mare Nostrum 1, 1, 1, 3, 1, 5,
     1, 9, 2, 1, 2, 5, 2, 6.
 Mare Perficum 1, 2.
 Mare Ponticum 2, 1.
 Mare Rubrum 1, 10, 3, 7,
     3, 8.
 Mare Siculum 2, 7.
 Mare Superum 2, 4.
 Mare Tuscum 1, 3, 2, 4, 2, 7.
 Mare Tyrrhenum 1, 3.
 Maria Nostra 1, 2, 1, 9, 1, 15,
     2, 6, 3, 8.
 Mariana colonia 2, 7.
 Mariana fossa 2, 5.
 Mariandyni 1, 2, 1, 19.
 Mariandynorum fines 2, 7.
 Maritima Aquaticorum 2, 5.
 Maronia 2, 2.
 Martius Narbo 2, 5.
 Massagetae 1, 2.
 Massilia 2, 2, 2, 7.
 Massiliensem portus 2, 5.
 Maltusia 2, 2.
 Marian 1, 2.
 Marrini 2, 4.
 Mauretania 1, 5, 1, 6, 3, 10.
 Mauri 1, 4.
 Mearus, amnis 3, 1.
 Mecyberna, vrbs 2, 3.
 Mecybernaeus flexus 2, 3.
 Medama 2, 4.
 Medi 1, 2.
 Megara 2, 3.
 Megarenium tractus 2, 3.
 Megaris, regio 2, 3.
 Megaris, vrbs 2, 7.
 Melanchlaeni 1, 19, 2, 1.
 Melas, fluuius 1, 14, 2, 2.
 Meliboea 2, 3.
 Melis 1, 9.
 Melita, insula 2, 7.
 Mellaria 2, 6.
 Melos, insula 2, 7.
 Meliagum, palus 3, 3.
 Memphis, vrbs 1, 9.
 Mende, vrbs 2, 2.
 Mendetium, ostium Nili 1, 9.
 Meninx, insula 2, 7.
 Mercurii promontorium 1, 7.
 Meroë, insula 1, 9, 3, 9.
 Meros, mons 3, 7.
 Mesembria, vrbs 2, 2.
 Mesopotamia 1, 2.
 Messana 2, 7.
 Messene 2, 3.
 Messenia 2, 3.
 Messenii 2, 3.
 Messia, collis 2, 5.
 Metagonium promontorium
     1, 7.
 Metapontum 2, 4.
 Metatrum 2, 4.
 Metaurus, flumen 2, 3.
 Methone 2, 3.
 Methymna, oppidum 2, 7.
 Milesii 2, 2.
 Milesiorum colonia Tios 1, 19.
 Miletus, vrbs 1, 17.
 Mineruae promontorium 2, 4.
 Minio 2, 4.
 Minius, fluuius 3, 1.
 Minturnae 2, 4.
 Misenum promontorium 2, 4.
 Moenis, amnis 3, 3.
 Moeris lacus 1, 9.
 Monda, amnis 3, 1.
 Morini 3, 2.

I N D E X

- Moschi 1, 2.
 Moschi montes 1, 19.
 Mossyni 1, 19.
 Molucha, annis 1, 5.
 Munitum Caepionis 3, 1.
 Moüs ὁγαος, promontorium
     3, 8.
 Musagoroe, insulae 2, 7.
 Murina, Romana colonia 2, 4.
 Mycenae 2, 3.
 Myconos, insula 2, 7.
 Myndos, vrbs 1, 16.
 Myriandros 1, 12.
 Myrina, vrbs 1, 18.
 Myrlea, vrbs 1, 19.
 Myrmecion, oppidum 2, 1.
 Myrtili, vrbs 3, 1.
 Myrroum pelagus 2, 3, 2, 7.
 Myzia 1, 18.
 Mylius Olympus 1, 19.
 Mytiae 2, 4.
 Mytilene 2, 7.
- N.
- Nabar, fluuius 1, 6.
 Naebis, fluuius 3, 1.
 Nagidos, Samiorum colonia
     1, 13.
 Nanasa, fluuius 3, 1.
 Nar, amnis 2, 3.
 Narbo 2, 5.
 Narbo Marius 2, 5.
 Narboensis Gallia 2, 5.
 Narona, vrbs 2, 3.
 Natilo, fluuius 2, 4.
 Naumachos, insula 2, 7.
 Naupactos, oppidum 2, 3.
 Naufathmos, promontorium
     1, 8.
 Naxos, insula 2, 7.
 Neapolis (vrbs Africae pro-
     prie dictae) 1, 7.
 Neapolis (vrbs Cariae) 1, 16.
 Neapolis (vrbs Italiae) 2, 4.
 Nematus Aremicorum 2, 5.
 Nerii 3, 1.
 Neritos, insula 2, 7.
- Nesos, oppidum 2, 7.
 Nestos, amnis 2, 2.
 Neuri 2, 1.
 Nicaea, vrbs 2, 5.
 Nigritae 1, 4.
 Nilus 1, 1, 1, 2, 1, 4, 1, 9,
     2, 7.
 Nili fons 3, 9.
 Nili ostia 1, 9.
 Niphates 1, 15.
 Nisyros, insula 2, 7.
 Noega, oppidum 3, 1.
 Nomades 2, 1.
 Nomades Scythae 3, 5.
 Nostrum mare 1, 3, 1, 5,
     1, 9, 2, 1, 2, 5, 2, 6.
 Nostrum pelagus 1, 4.
 Nostrum maris insulae 3, 1.
 Nostra aequora 1, 2.
 Nostra litora 1, 3.
 Nostra maria 1, 2, 1, 9, 1, 15,
     2, 6, 3, 8.
 Nuchul, Nili fons 3, 9.
 Numana, vrbs 2, 4.
 Numantia, vrbs 2, 6.
 Numidae 1, 4.
 Numidia 1, 6.
 Nymphaeum specu 2, 1.
 Nyia, vrbs 3, 7.
- O.
- Oaeones 3, 6.
 Oceanicum litus 3, 3.
 Oceanus 1, 1, 1, 2, 1, 4, 1, 5,
     1, 19, 2, 5, 2, 6, 3, 1,
     3, 3.
 Oceanus Atlanticus 1, 3, 1, 5.
 Oceanus Britannicus 1, 3,
     2, 6.
 Oceanus Eous 1, 2.
 Oceanus Indicus 1, 2.
 Oceanus Scythicus 1, 2.
 Oceani litora 2, 7.
 Oceani ostium 3, 9.
 Oceanum mare 2, 6.
 Octauanorum colonia 2, 5.
 Odeffos, vrbs 2, 2.
- Oea,

G E O G R A P H I C V S.

- O**ea, oppidum 1, 7.
 Oeanthia 2, 3.
 Oeaso 3, 1.
 Oechalia, oppidum 2, 7.
 Oenussa, insula 2, 7.
 Oetaeus saltus 2, 3.
 Ogyris, insula 3, 8.
Olbia, Graecum oppidum in Scythia 2, 1.
Olbia (vrbs Galliae Narbonensis) 2, 5.
 Olbianos sinus 1, 19.
 Olearos, insula 2, 7.
 Olealter lucus 3, 1.
 Olintigi, oppidum 3, 1.
 Oliuros 2, 3.
 Olympus mons 2, 3.
 Olympus Mysius 1, 19.
 Olynthos, vrbs 2, 2.
 Onoba, oppidum 3, 1.
 Ophiophagi 3, 8.
 Opoeis 2, 3.
 Opuntius sinus 2, 3.
 Orbelos, mons 2, 2.
 Orbis alter 1, 9.
 Orbis, fluvius 2, 5.
 Orcades, insulae 3, 6.
 Orchomenos, vrbs 2, 3.
 Oricum, vrbs 2, 3.
 Origenomesci 3, 1.
 Orontes, amnis 1, 12.
 Osismica litora 3, 6.
 Osismii 3, 2.
 Offa, mons 2, 3.
 Offonoba, vrbs 3, 1.
 Olteodes, insula 2, 7.
 Oltia 2, 4.
 Oltia Tiberina 2, 7.
 Oxos, amnis 3, 5.
- P.
- Pachynum**, promontorium 2, 7.
 padus, fluvius 2, 4.
 Paeficae 3, 5.
 Paefstanus sinus 2, 4.
 Paefstum, oppidum 2, 4.
- Pagae 3, 3.
 Pagasa, vrbs 2, 3.
 Pagasaeus sinus 2, 3.
 Palaeapaphos, insula 2, 7.
 Palætina 1, 2. et Palestine
1, 2.
 Patibotri 3, 7.
 Pallantia, vrbs 2, 6.
 Pallene 2, 2.
 Palma colonia 2, 7.
 Palmaria, insula 2, 7.
 Paltos, vrbs 1, 12.
 Pamifsum, flumen 2, 3.
 Pamphylia 1, 2, 1, 13, 1, 14.
 Panacra, vrbs 2, 7.
 Panchaei 3, 8.
 Pandateria, insula 2, 7.
 Pandion, collis 1, 16.
 Panionium, regio 1, 17.
 Panormus, vrbs 2, 7.
 Panoti 3, 6.
 Panicapæum, oppidum 2, 1.
 Panticapes 2, 1.
 Pephalones 1, 19.
 Paphlagonia 1, 19.
 Paphos, insula 2, 7.
 Paræconitus portus 1, 8.
 Parianæ 1, 2.
 Parion, vrbs 1, 19.
 Parnafos, mons 2, 3.
 Paropamîus, mons 1, 15.
 Paropanigî 1, 2.
 Paropanîus, mons 3, 7.
 Peros, insula 2, 7.
 Partheni 2, 3.
 Parthenion, promontorium 2, 1.
 Parthenius, amnis 1, 19.
 Parthenius, mons 2, 3.
 Parthi 1, 2.
 Parthica gens 3, 4.
 Patalene, insula 3, 7.
 Patara, vrbs 1, 15.
 Patavium Anterioris 2, 4.
 Pathmericum ostium Nili 1, 9.
 Patrae 2, 3.
 Paulo, flumen 2, 4.

H 4

Pedz.

INDEX

- Pedalion**, promontorium **1.**, Phasis, flutius **1**, **19.**
 16.
Pelagus Africum **2**, **7**.
Pelagus Atlanticum **1**, **4**.
Pelagus Eoum **3**, **7**.
Pelagus Indieum **3**, **7**.
Pelagus Ionium **2**, **4**.
Pelagus Myrrorum **2**, **3**.
Pelagus Nostrum **1**, **4**.
Pelagus Siculum **2**, **4**.
Pelagus Tuscum **2**, **5**.
Pelagii **1**, **16.** **2**, **1**.
Pelagorum coloniae **1**, **19.**
 2, 2.
Pelion, mons **2**, **3**.
Pelle, vrbs **2**, **3**.
Peloponnesiacae gentes **2**, **3**.
Peloponnesiaci **2**, **3**.
Peloponnesiacum litus **2**, **7**.
Peloponnesos **2**, **3**.
Peloponnesi ora **2**, **3**.
Peloris, promontorium **2**, **7**.
Pelusiacum, ostium Nili **1**, **2**.
Pelusium, vrbs **1**, **9**.
Peneus, flumius **2**, **3**.
Perga, oppidum **1**, **14**.
Perinthos vrbs **2**, **2**.
Perseae **1**, **12.** **1**, **13.** **1**, **14.**
 1, **19.** **3**, **8**.
Perfumum populi **1**, **2**.
Periculum mare **1**, **2**.
Pericus sinus **1**, **1.** **3**, **8**.
Peris **1**, **2**, **3**, **8**.
Perilia **2**, **4**.
Peuce, insula **2**, **7**.
Phaeaces **2**, **3**.
Phanagoria vrbs **1**, **19**.
Pharos, insula adiacens Alexandriae **2**, **7**.
Pharos, insula Alexandriæ ponte coniuncta **2**, **7**.
Pharos, insula adiacens Brundufio **2**, **7**.
Pharusii **1**, **4.** **3**, **10**.
Phafelis, vrbs **1**, **14**.
Phasiacus angulus **2**, **2**.
- Phasis, flutius **1**, **19.**
 Phasis, oppidum **1**, **19**.
Phicores **1**, **19**.
Philaenorum aerae **1**, **7**.
Phileae, vrbs **2**, **2**.
Philippi, vrbs **2**, **2**.
Philoteris, vrbs **3**, **8**.
Phinopolis **2**, **2**.
Phitonia, insula **2**, **7**.
Phocaea **1**, **17**.
Phocaei **1**, **19.** **2**, **5**.
Phocis **2**, **3**.
Phoenice **1**, **II.** **1**, **12.** **2**, **7**.
Phoenices **1**, **7.** **1**, **12.** **1**, **14**.
Phoenicusa, insula **2**, **7**.
Pholoë, mons **2**, **3**.
Phryges **1**, **2**.
Phrygia **1**, **19**.
Phthia **2**, **3**.
Phthiotis **2**, **3**.
Phthirophagi **1**, **19**.
Phycus, promontorium **1**, **7**.
Phygela, vrbs **1**, **17**.
Phycella, vrbs **2**, **3**.
Piceni litora **2**, **4**.
Picentes **2**, **4**.
Picientia **2**, **4**.
Pieria **2**, **3**.
Pindus **2**, **3**.
Piraeus Atheniensium portus
 2, 3.
Pisae **2**, **4**.
Pisae Oenomai **2**, **3**.
Pisaurum **2**, **4**.
Pisidae **1**, **2**.
Pitane, vrbs **1**, **18**.
Pithecius, insula **2**, **7**.
Pityia, insula **2**, **7**.
Pityusa, insula **2**, **7**.
Placis **1**, **19**.
Plotae, insulae **2**, **7**.
Pogonus, portus **2**, **2**.
Pola, Romana colonia **2**, **3**.
Polaticus sinus **2**, **3**.
Pollentia, colonia **2**, **7**.
Polyaegos, insula **2**, **7**.
Pompeii **2**, **4**.
Pompeipolis **1**, **13**.

Pen-

G E O G R A P H I C U S.

- Pontiae, insula 2, 7.
 Ponti angulus 1, 19.
 Ponti angulus alter 2, 2.
 Ponti angulus Phaiacus 2, 2.
 Ponti flexus alter 2, 2.
 Pontici 1, 2.
 Pontici lateris frons 2, 2.
 Ponticum latus 1, 3.
 Ponticum mare 2, 1.
 Pontus 1, 2, 1, 3, 1, 19, 2, 1,
     2, 2, 2, 7.
 Pontus Axenus 1, 19.
 Pontus Euxinus 1, 1, 1, 19.
 Populonia 2, 4.
 Πορθμεύς 1, 1.
 Portus Hannibalis 3, 1.
 Portus Magnis 1, 5.
 Portus Veneris 2, 5.
 Posidium promontorium 1, 17.
 Potentia, vrbs 2, 4.
 Potidaea, vrbs 2, 2.
 Praesamarchi 3, 1.
 Priapos, vrbs 1, 19.
 Priene, vrbs 1, 17.
 Prisciana, vrbs 3, 10.
 Prochyta, insula 2, 7.
 Proconnesos, insula 2, 7.
 Propentis 1, 1, 1, 3, 2, 2,
     2, 7.
 Prote, insula 2, 7.
 Psophis, vrbs 2, 3.
 Pteleos 2, 3.
 Ptolemais, vrbs Cyrenaicae
     1, 8.
 Ptolemais, vrbs Arabiae 3, 8.
 Puteolanus sinus 2, 4.
 Puteoli 2, 4.
 Pygmaei 3, 8.
 Pylae Armeniae 1, 15.
 Pylae Caspiae 1, 15.
 Pylii 2, 3.
 Pylos 2, 3.
 Pyraei 2, 3.
 Pyramus, fluuius 1, 13.
 Pyrenaeus mons 2, 5, 2, 6,
     3, 2.
 Pyrenaei promontoria 2, 5.
 Pyrenaei iugum promontorium
     3, 1.
- Pyrgi 2, 4.
 Pyrrha 2, 7.
- Q.
- Quiza, castellum 1, 6.
- R.
- Rauenna 2, 4.
 Rha, amnis 3, 5.
 Rhamnus 2, 3.
 Rhegia Columna 2, 4.
 Rhegium 2, 4.
 Rhenea, insula 2, 7.
 Rhenus, amnis 2, 5, 3, 2,
     3, 3.
 Rheni ostia 3, 6.
 Rhetico mons 3, 3.
 Rhion 2, 3.
 Rhion, mare 2, 3.
 Rhipaeus mons 1, 19.
 Rhipai montes 1, 19, 2, 6,
     3, 5.
 Rhoda 2, 6.
 Rhodanus, amnis 2, 5, 3, 3.
 Rhodii 1, 13.
 Rhodiorum coloniae 1, 16.
 Rhodope, mons 2, 2.
 Rhodos, insula 2, 7.
 Rhodos, insula et vrbs 2, 7.
 Rhoetea litora 1, 18.
 Rhoeteum, vrbs 1, 18.
 Rhosos, vrbs 1, 12.
 Rhyndacus, flumen 1, 19.
 Roina 2, 4.
 Romani populi colonia Car-
     thago 1, 7.
 Romanorum coloniae Mutina
     et Bononia 2, 4.
 Rubresus lacus 2, 5.
 Rubricatum, flumen 2, 6.
 Rubrum mare 1, 10, 3, 7,
     3, 8.
 Rudiae 2, 4.
 Rusadir, vrbs 1, 5.
 Ruscino, colonia 2, 5.

H 5

Ru-

E V I N D E X O

Ruficade, oppidum 1, 7.
Ruthisia, vrbs 1, 6.

S.

Sabaei 3, 8.
Sabatia 2, 4.
Sabis, fluuius 3, 8.
Sacae 3, 7.
Sacerum promontorium 3, 1.
Saetabis, fluuius 2, 6.
Saguntus, vrbs 2, 6.
Sais, vrbs 1, 9.
Sala, vrbs 3, 10.
Salacia, vrbs 3, 1.
Salamis, vrbs 2, 7.
Salduba, oppidum 2, 6.
Saleni 3, 1.
Salia, fluuius 3, 1.
Sallentini 2, 4.
Sallentini campi 2, 4.
Sallentinum promontorium
2, 4.
Sallentina litora 2, 4.
Salona, vrbs 2, 3.
Salsulae fons 2, 5.
Salsus finus 2, 5.
Saune, insula 2, 7.
Samiorum coloniae 1, 13.
Samonium promontorium 2, 8.
Samos, insula et vrbs 2, 7.
Samothrace, insula 2, 7.
Santoni 3, 2.
Sardabale, fluuius 1, 6.
Sardemifos, mons 1, 14.
Sardinia 2, 7.
Sarmatae 1, 3, 3, 6.
Sarmatia 3, 4.
Sarmaticae gentes 3, 3.
Saronicus portus 2, 3.
Sarpedon, promontorium 1,
13.
Sars, flumen 3, 1.
Sason, insula 2, 7.
Satarchae 2, 1.
Satyri 1, 4, 1, 8, 3, 9.
Saunium, fluuius 3, 1.
Sauromatae 1, 2, 1, 19.

Sauromatae Hamaxobioe 2, 14.
Sauromatides Amazones 3, 5.
Scalae Hannibalis 2, 6.
Scamander, fluuius 1, 18.
Scandile, insula 2, 7.
Scarpa 2, 3.
Schoenitas portus 2, 3.
Schoenos, fluuius 2, 2.
Schoenus sinus 1, 16.
Sciathos, insula 2, 7.
Scione, vrbs 2, 2.
Scironia faxa 2, 3.
Scylace 1, 19.
Scylaceum 2, 4.
Scylaceus finus 2, 4.
Scylla, faxum 2, 4, 2, 7.
Scyllaeon, promontorium 2, 3.
Scyros, insula 2, 7.
Scythae 1, 2, 2, 1.
Scythae Androphagoe 3, 7.
Scythae Nomades 3, 5.
Scytharum deserta 1, 2, 2, 1.
Scythia Asiatica 3, 5.
Scythia Europaea 1, 3.
Scythiae amnes 2, 1.
Scythiae deferra 3, 5.
Scythiae populi 2, 1.
Scythicus Oceanus 1, 2.
Scythicus finus 3, 5.
Scythici populi 3, 5.
Scythicae insulae 3, 6.
Scythicum promontorium 3,
1, 3, 7.
Sebenniticum ostium Nili
1, 9.
Secundanorum Arausio 2, 5.
Sedochézi 1, 19.
Seleucia, vrbs 1, 12.
Selymbria, vrbs 2, 2.
Sena, insula 2, 6.
Sena, vrbs 2, 3.
Sepias, promontorium 2, 3.
Septimanorum Baeterrae 2, 5.
Sequana, fluuius 3, 2.
Serachi 1, 19.
Seres 1, 2, 3, 7.
Seriphos, insula 2, 7.
Serrium promontorium 2, 2.
Sesa-

G E O G R A P H I C U S.

- Sesamus, vrbs 1, 19.
 Seitianae aerae 3, 1.
 Seftos 2, 2.
 Sextanorum Arelate 2, 5.
 Sicilia, insula 2, 7. 3, 6.
 Sicinos, insula 2, 7.
 Siculum fretum 2, 7.
 Siculum pelagus 2, 4.
 Siculi maris fretum 2, 7.
 Sicyon 2, 3.
 Sida, oppidum 1, 14.
 Sidae portus 1, 15.
 Sidon 1, 12.
 Siga, vrbs 1, 5.
 Sigea litora 2, 7.
 Sigeum, oppidum 1, 18.
 Silerus, amnis 2, 4.
 Simois, fluuius 1, 18.
 Simyra, castellum 1, 12.
 Sindones 1, 19.
 Sindos, vrbs 1, 19.
 Sinonia, insula 2, 7.
 Sinope, vrbs 1, 19.
 Sinuessa 2, 4.
 Sinus Arabicus 3, 8.
 Sinus Caspius 1, 2. 3, 5.
 Sinus Hyrcanus 3, 5.
 Sinus Persicus 1, 2. 3, 8.
 Sinus Scythicus 3, 5.
 Siphnos, insula 2, 7.
 Sipontum 2, 4.
 Sipus 2, 4.
 Sittianorum colonia 1, 6.
 Smyrnaeus sinus 1, 17.
 Solis fons 1, 8.
 Solis insulae 3, 7.
 Solis vrbs 3, 8.
 Solee 1, 13.
 Sordonum ora 2, 5.
 Sperchios, amnis 2, 3.
 Sporades, insulae 2, 7.
 Stoechades, insulae 2, 7.
 Stratos, oppidum 2, 3.
 Strobilum promontorium 3, 8.
 Strongyle, insula 2, 7.
 Strophades, insulae 2, 7.
 Strymon, amnis 2, 2.
 Styra, oppidum 2, 7.
 Subur, oppidum 2, 6.
 Sucro, flumen 2, 6.
 Sucronensis sinus 2, 6. 2, 7.
 Suel, oppidum 2, 6.
 Suevia, palus 3, 3.
 Sugdiani 1, 2.
 Suggianorum regiones 3, 5.
 Sulci, vrbs 2, 7.
 Sunium promontorium 2, 2.
     2, 3.
 Superum mare 2, 4.
 Surrentum 2, 4.
 Syene, vrbs 1, 9.
 Syme, insula 2, 7.
 Symplegades insulae 2, 7.
 Syracuse 2, 7.
 Syri 3, 8.
 Syria 1, 2. 1, 11. 2, 7.
 Syriae 2, 7.
 Syrocilices 1, 2.
 Syros, insula 2, 7.
 Syrtis maior 2, 7.
 Syrtis minor 1, 7.

T.

- Tabis, mons 3, 7.
 Tachempso, insula 1, 9.
 Taeraeos, promontorium 2, 3.
 Tagus, amnis 3, 1.
 Tagi ottium 3, 1.
 Talge, insula 3, 6.
 Tamarici 3, 1.
 Tamaris flumen 3, 1.
 Tamuda fluuius 1, 5.
 Tamus, promontorium 3, 7.
 Tanais, flumen 1, 1. 1, 2.
     1, 3. 1, 19. 2, 1.
 Taphrae 2, 1.
 Taphrure, vrbs 1, 7.
 Taprobane insula 3, 7.
 Tarentinus sinus 2, 4.
 Tarentus 2, 4.
 Tarichiae, insulae 2, 7.
 Tarracina 2, 4.
 Tarraco, vrbs 2, 6.
 Terraconensis Hispania 2, 6.
 Terraconensis litora 2, 7.
 Tar-

C V O I N D E X

- Tarfus 1, 13.
 Tartessos 2, 6.
 Teulantii 2, 3.
 Taunus, mons 3, 3.
 Tauri 2, 1.
 Taurianum 2, 4.
 Taurici 2, 1.
 Taurici montes 1, 19.
 Taurois 2, 5.
 Tauromenium 2, 7.
 Taurus mons 2, 15. 3, 7.
     3, 8.
 Tauri promontorium 1, 15.
 Taygetus mons 2, 3.
 Teanum, oppidum 2, 4.
 Tectosagum Tolosa 2, 5.
 Tegen, vrbs 2, 3.
 Telamon 2, 4.
 Telis, flumen 2, 5.
 Telmefos, vrbs 1, 15.
 Temesa 2, 4.
 Tempe, nemus 2, 3.
 Tenedos, insula 2, 7.
 Tenos, insula 2, 7.
 Teos, vrbs 1, 17.
 Tergeite, vrbs 2, 3. et Ter-
     geltum 2, 3.
 Teutoni 3, 3.
 Thabraca, oppidum 1, 8.
 Thafos, insula 2, 7.
 Thebae, vrbs Aegypti 1, 9.
 Thebae, vrbs Boeotiae, 2, 3.
 Thebe, campus 1, 18.
 Theganusa, insula 2, 7.
 Themiscyrium, oppidum 1, 19.
 Theodosia, oppidum 2, 1.
 Θεῖν ὄχημα, mons 3, 9.
 Thera, insula 2, 7.
 Therapne 2, 3.
 Thermae 2, 7.
 Thermaicus sinus 2, 3.
 Thermodon, amnis 1, 19.
 Thermopylae 2, 3.
 Thessali 2, 3.
 Thessalia 2, 3.
 Thessalonice 2, 3.
 Thia, insula 2, 7.
 Thoricos, vrbs 2, 3.
 Thraces 2, 2.
 Thracia 1, 3. 2, 2. 2, 4. 2, 7.
 Thracius Bosporus 1, 1. 1, 2.
     1, 19. 1, 7.
 Thule, insula 3, 6.
 Thurium 2, 4.
 Thymnias sinus 1, 16.
 Thynias, insula 2, 7.
 Thynias, promontorium 2, 2.
 Thyssagetae 1, 19.
 Tibarani 1, 2.
 Tibareni 1, 19.
 Tiberis 2, 4.
 Tiberina Ostia 2, 7.
 Tichis flumen 2, 5.
 Tifernus, amnis 2, 4.
 Tigris, amnis 1, 11. 3, 8.
 Tigulia 2, 4.
 Timaeus, flumen 2, 4.
 Tinge, oppidum 1, 5.
 Tingentera 2, 6.
 Tios, oppidum 1, 19.
 Tiriftis, promontorium 2, 2.
 Tisanusa, portus et vrbs 1,
     16.
 Togata Gallia 2, 4.
 Tolobi, oppidum 2, 6. et
     Tolobis 2, 6.
 Tolosa Tectosagum 2, 5.
 Tomoe vrbs 2, 2.
 Toreatae 1, 19.
 Toretae 1, 2. 1, 19.
 Torone, vrbs 2, 3.
 Tragurium, insula 2, 7.
 Tragurium, vrbs 2, 3.
 Trapezus, vrbs 1, 19.
 Taeueri 3, 2.
 Tripolis, locus 1, 12.
 Tritium Toboliticum, vrbs
     3, 1.
 Triton, amnis 1, 7.
 Tritonis, palus 1, 7.
 Troas 1, 2. 1, 18. 2, 7.
 Troezene, oppidum 2, 3.
 Trozenii 2, 3.
 Troezenum litus 2, 7.
 Trogodytae 1, 4. 1, 8.
 Troia 2, 3.
 Tro-

G E O G R A P H I C V S.

Troiani 1, 18.
 Truentum castellum 2, 4.
 Truentinum, flumen 2, 4.
 Tubero, flumen 3, 7.
 Tulsis, amnis 2, 6.
 Turcae 1, 19.
 Turduli 3, 1.
 Turduli veteres 3, 1.
 Turdulorum oppida 3, 1.
 Turia, flumen 2, 6.
 Turris Augusti titulo memo-
     rabilis 3, 1.
 Turris Calarnaea 2, 2.
 Turris Diomedis 2, 2.
 Tusci 2, 4.
 Tuscum mare 1, 3, 2, 4, 2, 7.
 Tuscum pelagus 2, 5.
 Typhoneus specus 1, 13.
 Tyra, fluuius et oppidum 2, 1.
 Tyri 3, 6.
 Tyros 1, 12.
 Tyrrenum mare 1, 3.

V.

Valentia, vrbs 2, 6.
 Valerium 2, 4.
 Varduli 3, 1.
 Varum flumen 2, 4, 2, 5.
 Vasio Vocontiorum 2, 5.
 Velia 2, 4.
 Veneris portus 2, 5.
 Venetus lacus 3, 2.
 Veneti, 1, 2, 2, 4.
 Vesulus, mons 2, 4.

Vesuvius, mons 2, 4.
 Vibon 2, 4.
 Vienna Allobrogum 2, 5.
 Virgi, oppidum 2, 6.
 Virgitanus sinus 2, 6.
 Vistula, amnis 3, 4.
 Visurgis, amnis 3, 3.
 Vlta, fluuius 3, 1.
 Vlyssippo 3, 1.
 Vocontii 2, 5.
 Volcae 2, 5.
 Volcarum itagna 2, 5.
 Volsci 2, 4.
 Volturnum, oppidum 2, 4.
 Volturnus, amnis 2, 4.
 Volubilis, vrbs 3, 10.
 Virgo, insula 2, 7.
 Vrias, sinus 2, 4.
 Utica, vrbs 1, 7.

X.

Xanthos, oppidum 1, 15.
 Xanthus, flumen 1, 15.

Z.

Zacynthos, insula 2, 7.
 Zephyre, insula 2, 7.
 Zephyrion, promontorium
     1, 3.
 Zephyrium, promontorium
     2, 4.
 Zilia, fluuius 3, 10.
 Zone 2, 2.

СИГИЗМОНД

AB 67 231

ULB Halle
007 370 245

3

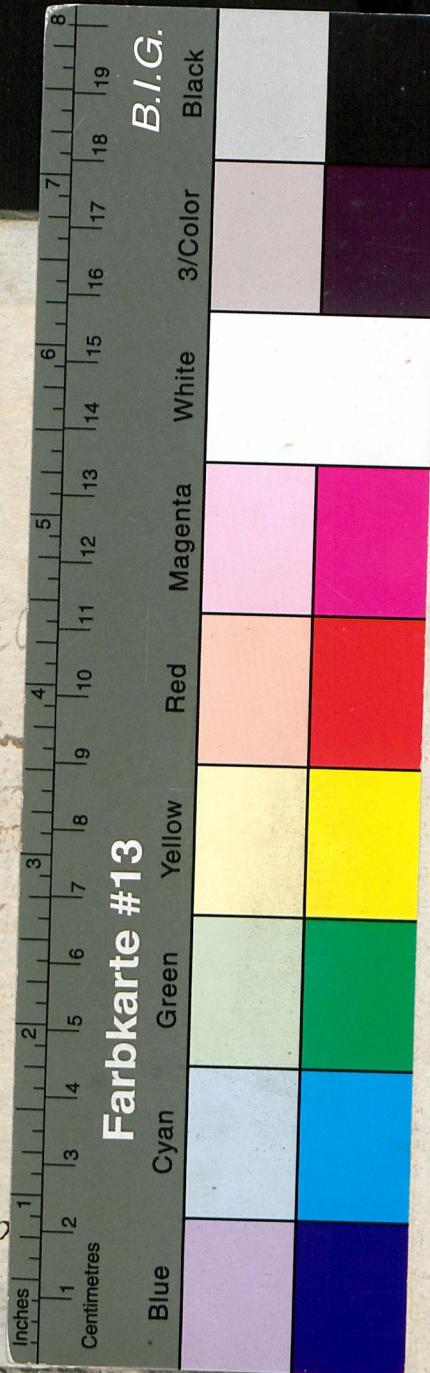

VD 18

B.I.G.

POMPONII MELAE
DE
SITV ORBIS
LIBRI III.

EX

RECENSIONE GRONOVIANA
IN
VSVM SCHOLARVM EDITI

LIPSIAE

IMPENS. WEIDM. HEREDD. ET REICHII.

CIC 100 CCLXXIII.